

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpenztári

cesekkszám: 25.342

Megjelenik

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában.**Hiszek egy isteni örök igazságban.**Hiszek Magyarország feltámadásában.**Amen.*

Húsz éves a m. kir. rendőrség.

Ha nem naptári pontossággal is, de megállunk a m. kir. rendőrség létének húsz esztendő fordulóján és mindenekelőtt őszinte bajtársi szeretettel üdvözljük a testületet, Isten segítségét kérve további eredményes működéséhez.

A forduló az egyén életében ép úgy, mint intézményeknél: önvizsgálat. Egybefogott megtekintése a történeteknek, számvetés, melyből újabb ösztönzések és erők fakadnak. Ezt a m. kir. rendőrség maga már megtette, a nagyközönség alig vett róla tudomást, mert, amint az illetékes indokolás mondotta: a mai idők nem alkalmasak nyilvános ünnepekre. Igaz, hogy erre nincs szüksége a m. kir. rendőrségnek, de nincs szüksége a nagyközönségnek sem, amelyik húsz év óta megszokta nélkül figyelni, bírálja életét és munkáját és nincs nap, a napnak nincs órája, perce, hogy ne érezné, mit jelent számára húsz év óta a rendőrség.

Mi, testvértestület, a bűnüldözés, rendtartás és megelőzésben fegyvertársak, mi tudjuk legjobban megítélni az utat és eredményeket, melyeket bajtársunk e húsz év alatt megtett és elért. Csak akik abban a világban élnek, melyben ők, tudják, hogy az út s az eredményei hatalmasak.

Mi összehasonlítást tehetünk s a tárgyilagosság legteljesebb figyelembevételével mondhatjuk el, amit tudunk. Elmondhatjuk mint katonák, hogy mily megnyugvás a rendőrlegénységet olyanok látni, amilyen. A katonáember szemével kell e tényt felmérni s akkor érezni kell, hogy az ország kemény hadserege mögött kiváló tartalék áll. Tartalék ahhoz, hogy a honvédség elvégezze a reábizott feladatokat abban a biztos tudatban, hogy városainkban rend van és lesz. Szükségtelen ezt a nemzet egyetemes szempontjaiból tovább taglalni, de ünneprontás volna elhallgatni.

A bűnüldözés harcában elesett rendőrbajtársak során végigtekintve, másik nagy, döntő erőtevényező felett örvendünk: a tettrekészségen, a bajtársiasságon, a testületi szellemen. Ezt, mint a közbiztonság katonái jegyezzük fel, mert minket is ezek tesznek azzá, amik vagyunk és mert az

Élet útjának túlsó oldalán, párhuzamosan a rendőrségével, a mi áldozataink sorakoznak. Ha valahol, úgy az élet áldozatuladásában megnyilatkozó azonosságban tündöklük fel az egymásra utaltság, a közös gondolat és együttes cél.

A hivatásszeretetet meg éppenséggel megköveteli annak megállapítását: a m. kir. rendőrség húsz esztendeje nagy küzdelmek ideje volt. Hatalmas, erős építkezése a testületnek és a közbiztonságnak. Mi a falvak széles világában, a rendőrség a városok ezerfolyamú életében: egyik a másik nélkül nem végezhet áldásos munkát, együtt azonban szétörhetetlen bástya vagyunk. Mi boldogan veszünk minden új őrsöt, minden újabb gépkocsit vagy nyomozási eszköz-segítségét s ha tudomást szerzünk a m. kir. rendőrség egy újabb rádióállomásáról vagy létszámemeléséről, ha azt halljuk vagy olvassuk, hogy a próbarendőr iskolaanyagába fel lehetett venniük gazdag államokban gondot nem jelentő újítást, ha fillérekkel bár, de emelni lehetett a testület személyi és dologi fedezetét, örvendezve gondolunk a fejlődésnek a mi szempontunkból is nagy horderejére, mert együtt vagyunk szétörhetetlen bástyái a rendnek és nyugalomnak.

De mennyivel nagyobb volna a húsz esztendő mult szépségei, küzdelmei és eredményei felett érzett bajtársi örömünk, ha a fejlődés nagyobb arányú lehetett volna s ha a következő esztendőben szükséges, elengedhetetlenül szükséges további fejlődésre több anyagi biztosítékot látnánk.

Az kétségtelen, hogy az arra hivatottak részéről e vonatkozásban nem mulasztanak el semmiféle lehetőséget. Ők maguk a legmélyebben fájjalói annak, hogy gyakran meg kell hajolni a korlátok előtt, amiket egyedül és kizárólag rajtunk kívül fekvő erők és körülmények állítanak elének.

Ennek ellenére is tudjuk, hogy van valami, ami mégis mindig eljuttatja a m. kir. rendőrséget oda, ahová feladatai kötelezik. Ez a valami pedig az a kiváló testületi szellem, a hivatásszeretetnek az a lángja, amelyet az elmúlt húsz év alatt a testület minden tagja nagyra nevelt magában s amely az elkövetkezendő időkre olyan csálhatatlan erőforrás, amiből merítve, eléri a nyugalomban izmosodó vagy a létéért harcoló nemzet elismerését és mély halálját újból.

Egy cél felé egy utat járván, keztenyujtunk az ünneplő testvérnek, köszöntjük őket bajtársi szeretettel és a jól végzett munka felett érzett örömmel.

Sí a csendőrség szolgálatában.

Hozzászólás a Cs. L. folyó évi 19. számában megjelent hasonló tárgyú cikkhez.

Írta: **vitéz THASSY-PLÁVENSZKY FERENC**
őrnagy.

Sok éve már, hogy a szízes testet-lelket edző sportját üzem és tanítom. Sok síző csendőr került ki a kezem alól s ilyenkor mindig úgy éreztem, hogy sí-tudásuk parlagon hagyásával megrövidítjük a szolgálatot. Meggyőződésem ugyanis, hogy a sínek éppen úgy a meggyorsult ütemű csendőri szolgálatban a helye, mint a lónak, motornak, rádiónak. Ezért örömmel olvastam a folyó évi 19. számú Csendőrségi Lapokban a sí-szolgálatról írt cikket, melynek fejtegetésével, elgondolásával egyetértek. A cikkíró felvetett kérdéseire a gyakorlati ember tapasztalatával kívánok hozzászólni, helyesebben: tovább fűzni a gondolatokat. Tapasztalataim természetesen csupán magára a szízésre terjednek ki és nem a sível teljesített szolgálatra, lévén ez nálunk ismeretlen. De így is közelebb vihetem a kérdést a kibontakozáshoz s egyelőre ez a fontos. A többit majd megmutatja az élet.

Mely örsökön használjuk a sít?

Behavazott terepen a sível haladó ember jóval kevesebb erőt fejt ki és használ el, mint ugyanazt az utat megtevő gyalogos. Ebből következik, hogy

Egy csendőr sírjára.

*Hús éve már. Vörös banda
A kis falut megrohanta.
Ő s négy társa bátran védte
S golyó járta szívét végre.*

*A pap titkon eltemette,
Gyászdal nem szállt el felette.
Nem borult rá senki sírva,
Igy temették éjjel sírba.*

*Rólad szól most ez a dalom,
Te elhagyott, csendes halom.
S mégis, ha majd eljő végem,
Ily pihenőm legyen nékem.*

*Körülötte mennyi cifra
Márványkő van felállítva.
Mégis csak e fakeresztre
Ül a madár zengedezve.*

*Száll, száll fel a magas égnek
Az üde, szép, csengő ének,
Mint zsolozsma, mely tiszta, szent
S meghallja az Ur odafent.*

*Hantján vadvirágok nőnek,
Mint valami tarka szőnyeg.
Szövi tán egy angyal újja
Tavaszonként újra s újra.*

*Meghatódva állok itten.
Ugy érzem, a magyar Isten
Néz, vigyáz e sírgödörre
Mindörökre, mindörökre.*

Feleki Sándor.

a sí kíméli a nagy utak megtevésére kényszerülő embert, aki eképpen jóval tovább megőrzi teljes eslekvőképességét, mintha sí nélkül mozogna. Már egymagába véve ez is óriási előnye a sínek. Egészen külön figyelmet érdemel azonban az, hogy sível aránytalanul gyorsabban lehet még sík terepen is mozogni, sőt lejtőn felfelé haladni, mint gyalog. S e mellé sorakozik a sí teljes értékű előnyeként, hogy segítségével úgyszólván minden behavazott tereprészt elérhetünk, bejárhatunk.

Ezt a sok és nagy előnyt hangoztatva, joggal várhatja most már az olvasó, hogy ezekután legjobb lenne télen valamennyi örsöt ellátni sível. Ezt azonban mégsem mondom, mert erős túlzás lenne. Sűrűn lakott, kulturált, jó közlekedési vonalakkal behálózott, kevésbé hegyes, mélyen fekvő területeken, melyeken a hó aránylag rövidéletű s a hóviszonyok is általában gyengék, nem kell sí. Kell azonban magas hegységben, így a Kárpátalján, ahol nagy magasságkülönbsétekkel, huzamos ideig tartó magas hóval, hófúvásokkal, zord időjárással kell a gyalogos járórnek megküzdenie. A sí-járőr itt negyed résznyi erő kifejtéssel oldja meg a feladatát, mert a hó felületén könnyen jut előre, ez lévén éppen az éltető eleme, a sí talpára szerelt hevederrel felfelé is könnyen halad, mert a visszacsúszásban meg van gátolva, a lejtőket pedig lesiklásra használja ki, ami úgyszólván pihenésszámba megy.

Majdnem ugyanilyen szolgálatot tesz a sí a közhéghegységben s ezért az ilyen terepen fekvő örsö-

A bitang ember.

Írta: **MADOS GYÖRGY.**

A faluban az a mende-monda járta Kovács Pálról, hogy a bölcsoje mákkóróval volt kibélelve, azért olyan álmos és szomorú mindig. El is nevezték Gunnyasztó-Kovács Pálnak. De a becsületes előnév éppen így megillette volna, mert soha még egy nád-szálat se húzott ki a más háza fedeléből. Kapa-kaszamunkából robotolta össze hetenként azt a négy-öt pengőt, amelyet mindig hiánytalanul beleolvasott a felesége markába. A fürgébb s locsogóbb természetű napszám-emberek kereset szempontjából persze túltettek rajta, mert azok jobban ki tudták számolni a munkaalkalmakat és öndicsérettel se farkodtak a gazdák előtt. Persze, ez tisztesség dolga. Ki így, ki úgy. Gunnyasztó-Kovács Pálnak az orra alá is dörgölte a felesége:

— Sose vót, de nem is lesz kendnek semmije. Még a friss tej is megalszik az ilyen jámbor ember csuprában.

A Gunnyasztó-Kovács Pál lelki békéjét nem zavarták az ilyen csufondároskodó asszonyi szavak. Maradt, aki volt. Szükszavú, szomorkás, hallgatag ember.

Egyszer, sugaras, forró augusztusi napon a községháza előtt ödögött. A vállán szép kézkomános kasza csillogott. De munkája nem volt. Pénze sem. Az utolsó fityingjét is leguberálta a gyönyörű kaszáért. De azért most sem volt szomorúbb, mint máskor. Állott, hallgatott és várt. Várta azt a jótét-lelket, aki megkínálja munkával. Jött is nemsokára az öreg Héja-Nagy Máté. A szérüs-zúg felől került ide, komótos léptekkel.

— Adjon Isten — köszönt.

ket is el kell látni sível. De ne feledkezzünk meg egyes olyan dombos, sőt sík területen fekvő örsökről sem, amelyek területének portyázását a téli hóviszonyok, hiányos úthálózat és mostoha időjárás megnehezíti (pl. Hortobágy). Legalább is a síszolgálat kipróbálása igen kívánatos ily helyeken.

A sí-járőr szolgálati fellépése.

A Szut. 41. §-ának hosszas gyakorlati tapasztalatokon alapuló, jól bevált elveit nem mellőzhetjük a sí járőr szolgálati fellépésénél sem. Kétségtelen azonban, hogy a sí sajátossága némi módosítást tesz szükségessé a fellépésnél, amit előre, elméletileg meghatározni nem kívánatos, mert ez a gyakorlati kipróbálásra tartozik. Utalva az előző cikket író Erdélyi bajtársam fejtegetéseire, mégis megjegyezni kívánom, hogy minden fellépés előtt a sí lecsatolását nem tartom szükségesnek. Gyakorlott sízó a sítalpon sem merev és tehetetlen. Máskülönben is elegendő, ha csak a járőr egyik tagja csatolja le a sít, aki azután az igazolást és szükség esetén a bilincselést is végezné. Elfogadható lenne a kipróbálás alapjául az az eljárás is, hogy csak a helyzet tisztázása után csatolja le a járőr a sít aszerint, hogy az illetőt el kell fogni stb.

A sí-járőr portyázása és szolgálati feladata.

Sível a csendőr általában véve ugyanazon alapelvek szerint portyázhat, mint gyalog. A járőr tag-

jai azonban nem egymás mellett, hanem 3—5 lépésre egymás mögött haladnak a nyomfektetés végett, amiben egymást időnként váltják.

A szolgálat előírásánál követelményként állítjuk fel, hogy a sí járőr alkonyatkor bevonuljon, pihenőhöz jusson, vagy olyan terepre érjen, amelyen gyalog folytathassa szolgálatát, ha ugyan erre feltétlenül szükség van. A sok veszéllyel járható éjjeli sí portyázást ne kívánjuk, legfeljebb egészen kivételes esetben, holdvilágos éjjel, jól ismert, veszélytelen terepen. A gyorsan haladó sí járőr szolgálatát rendes körülmények között nehézség nélkül állapíthatjuk meg úgy, hogy csak a nappali időre terjedjen ki.

Teljesen egyetértek Erdélyi bajtársam azon megállapításával is, hogy a sí járőr létszámának megállapítása külön megfontolást igényel. Magas hegységben feltétlenül ajánlatos a 3 fős járőr. A létszám-nehézségeket itt azzal egyensúlyozhatjuk, hogy ritkábban vezénylünk ki járórt. A magas hegység téli közbiztonsága nem sínyli ezt meg. Ugyanez áll a középhegységre. Lejebb fekvő, lakottabb helyeken megfelel a 2 fős járőr is. 1 főből álló sí járórt egyáltalán ne vezényeljünk.

A sível portyázó járőrök eljárására nézve is el kell általában fogadnunk a Szut. 34. §-át mindaddig, míg a síszolgálat sajátosságából adódó eltérések a gyakorlatban ki nem alakulnak.

Korai lenne még megállapítani azt is, hogy milyen időmérték alapján portyázzon a sí járőr és

— Kendnek is, gazduram — viszonzta Gunnyasztó-Kovács.

— Munkára vársz, munkára?

— Arra, ha akadna.

— Bandába nem álltál?

— Kimaradtam, meg osztán nem is kínálkoztam. Jobb így egymagamba — mondta Gunnyasztó-Kovács, közben a csizma szárából előhúzta a pipát, de mivel nem volt belévalója, csak úgy hidegen szipákolta.

— Tömd meg no — nyujtotta oda dohányzacskóját Héja-Nagy Máté.

Gunnyasztó-Kovács megtömté a pipáját s a lajbija zsebében gyufa után kotorászott.

Héja-Nagy odaszólt:

— Mondanék valamit.

— Mit, gazduram?

— Azt, hogy ne itt gyujts rá.

— Hát mán hun? — csodálkozott rá Gunnyasztó-Kovács.

— Kint a kis-réten, a szérümön.

— Osztán mán mi okbul? — csodálkozott most még jobban Gunnyasztó-Kovács.

— Hát csak annyit mondok, ha okos ember vagy, megérted a jó szót — emelte meg hangját a gazda.

— Megérttem, ha értelem van benne!

Héja-Nagy Máté vörhenyes bajszát kétfelé simította:

— Ebben pedig van, még pedig nagy értelem, csak okos lélek kell hozzá, aki befogadja — mondta.

— Hát akkor csak nyilatkozzék, gazduram.

Héja-Nagy közelebb hajolt.

— Nízzed, Pál eesém, én csak a hasznodat akarom, meg aztán, mint mindenki ezen a földgolyó-

bison, a magam hasznát is — duruzsolta. — Azt mondtad, hogy megérted az okos szót. Hát ide vigyázz. Van nekem ott a kis szérún két szép asztagom. Olyan két búzaasztag, hogy hegynek is beillenék. Ezt a két asztagot nemrégén jól beasztekeráltam. Ezer pengőre vette fel a vigéc. Hát ebből az ezer pengőből kétszáz pengő a te markodat ütné. Kétszáz pengő, egészben.

Gunnyasztó-Kovács bamba álmétkodással nézett rá:

— Nem értem — motyogta.

— Hát pedig ez szintiszta dolog, meg osztán hasznos dolog is. Neked csak annyi a tennivalód, hogy nem itt gyujtasz rá a pipádra, hanem ott az asztag mellett. Osztán nem ótod el a gyufát.

Gunnyasztó-Kovács elméjében hirtelen világosság támadt s életében talán most szegte fel először a fejét:

— Értem, most mán értem — mondta csaknem dühösen kiáltva — de, hogy én ilyen pocskot tegyek magammal, még parancsba sem fogadom el.

— Csitulj no, én csak ajánlatot tettem, azt is jó szívvel, mert én tudom, hogy minden emberfiának haszon a haszon. Éppen ezért neked is. A te lajbid zsebe se mondana rád átkot, há kétszáz pengőt tömnél belé belésnek.

— De becsület is van a földön! — vágta rá kemény hangon Gunnyasztó-Kovács. — Becsület is van, még pedig olyan van nekem, amék nem sántít.

Héja-Nagy megnyugtató hangon súgta:

— Ha ceccer mégis sántítana, meg lehet azt reperálni. A píz, a jó bankó még a búbanatot is meggyógyítja. Meg osztán, aki hajlik, annak mindig többje van, mint aki peckesen tartja a fejét.

mennyit pihenjen. Igen valószínű, hogy kaptafaszzerű időmérték nehezebben állapítható meg reá nézve, mint a gyalogos, lovas és kerékpáros járőrre. Hiszen a sí járőr csak körülbelüli útvonalhoz (inkább irányhoz) van kötve s haladását a változó hóviszonyok, szél és hideg sokkal inkább befolyásolhatják, mint a könnyebb terepen portyázó gyalogosét, lovasét. Így van a pihenővel is, mert zord időjárásban — amivel különösképpen magas hegységben gyakran kell számolni — minden lakott tereptárgyhoz betér melegedni. Gondoljunk tehát megfelelő pihenőhelyek biztosítására. Egy általános időmérték mégis ki fog alakulni, még az első télen s ez elfogadható lesz közeparányos mértékként.

A sível felszerelt járőr szolgálati feladatai is ugyanazok, mint a gyalogosé. Amikor szükséges (pl. elővezetésnél), a sít egyszerűen a hátára köti. Gyors és könnyű mozgásánál fogva a megelőzést eredményesebben végezheti, mint gyalogos társa. A Szut. 64. pontjának 7. alpontja és a 349. pont b. alpont 2. bekezdése alapján ráhárul a magashegység mentőszolgálatára is. Ez külön kiképzést és megszervezést igénylő szolgálat, de a csendőri szolgálattal mindenképp összefügg és elvégezhető feladat.

Őrjárat vagy szabad portyázás.

Erdélyi bajtársam meggyőzően fejté azokat az okokat, melyek a sí járőrnek tereptárgyakhoz kötését indokolják. Teljesen elfogadom ezt az álláspontot.

— De lelkiismeretje is van az embernek, még ha ilyen esellengő kódus is, mint amilyen én vagyok — ellenkezett sértődötten Gunnyasztó-Kovács.

Héja-Nagy Máté csufondároskodva legyintett:

— Lelkiismeret, lelkiismeret. Hát ezt mán hunnan veszed? Úgy látszik, tudományos férfiú lett belőled. Ha te majd veszel a gyulai vásáron két szép kocát, télire új eszimat, az asszonymnak ruhát, olyan kedved kerekedik láttukra, hogy búcsú nélkül kirepül belőled a lelkiismeret! Node Isten álgyon, nem tódom-fódom tovább a szót, amit mondtam, nyílt szóval mondtam, nem macska farkát forgattam a számban. — Billentett a kalapján s otthagytá megzavarodottan Kovács Pál napszámosembert.

Gunnyasztó-Kovács magára maradt. Gondolkozni kezdett. Valami szörnyű tétovaság gyötörte. Maga sem tudta, hogy mi történt vele. Még a szemét is megdörzsölte, hogy vajjon ezt a beszélgetést, ami közte és Héja-Nagy Máté közt folyt le, nem álmodta-e. Hallgatag ember volt, de most mégis beszélni szeretett volna, szólni csak egy szót is valakihez, megkérdezni, hogy mitévő legyen. Az agyveleje égett az izgalomtól, mert ez a gazember, Héja-Nagy Máté égő gyufát dobott a gondolatai közé. Lángokban állott benne a lélek s érezte, hogy hiába akarja oltani, a gonosz tűznyelvek csak egyre jobban elharapóznak... Nem vagyok én semmirekellő, nem vagyok en bitang ember — ismételtette magában esőkönyösen, de közben újra meg újra azt érezte, hogy elhagyja az ereje. Nem tudta elkezelni, hogy ő beestelen legyen, de viszont az a két-száz pengő...

tot s legfeljebb az őrjáratú beosztás vagy távolsági kimutatás szerinti portyázás tekintetében helyezkedem más elgondolásra. A magam részéről célszerűbbnek tartom, ha távolsági kimutatás alapján portyázik a járőr, mint a megkötöttebb, sablonosabb őrjáratú beosztások alapján.

Kiképzés.

A kiképzéssel szemben a lehető legnagyobb igényeket kell támasztanunk, hogy a célt: a szolgálati követelményeknek kiválóan megfelelni tudó sí csendőrök nevelését, akik amellet, hogy elsőrangú csendőrök, lelkes sportemberek is — elérhessük. Az oktató személyzet, a legénység és a gyakorlóterep gondos megválasztásán, valamint a tanterv megfelelő összeállításán fordul ez meg nagyrészt.

A kiképzés lelke s az eredmény biztosítóka az oktató személyzet. Eszerint válogassuk, képezzük őket. A kiváló síelő még nem jó oktató, de a jó oktatónak kiváló síelőnek is kell lennie.

A legénység kiválasztását orvos és szakember végezze. Követelmény elsősorban testi erő, ügyesség, erős szív, jó tüdő és szemek, nagy magasságoknál és hidegnél szédülésmertesség, ellenállóképesség.

A gyakorlóterepet a szállás közelében válasszuk ki. Ezt a terepet és környékét állandó jó minőségű hó takarja, ne legyen hóolvasztó déli szélnek kiteve, sem pedig olyan szélviharoknak, melyek a havon durva, kemény réteget képeznek. Legyen a terep

Alkonyodott. Az ég egyik táján varjak serege húzott, a másikon apró fekete füstgomolyok foszladoztak, tünedeztek el.

A falu utcáján riadtképu asszonyok, böleselkedő öregek és nagyszemű, maszatos gyermekek tárgyalták a tüzet. A kisbíró a habzósörű lovakat, amelyek órával ezelőtt a lajtosszekérrel robogtak a szérú felé, fáradtan fordította be a község háza kapuján.

Galambos István, a falu kuruzslója, aki igen járatos volt a világ titokzatos dolgaiban, de az emberi élet fortélyait is ismerni vélte, ott áldogált a község háza előtt. Hátát a kapufélfának támasztotta és apró, szúrós szemével hol erre, hol arra pillogatott, mint aki mindent tudni, látni szeret, de nemcsak a testi, hanem a lelki szemével is.

— No, mire végeztétek? — kérdezte a kisbírótól.

— Leégett a' mind a kettő porig — válaszolta a bakról a kisbíró — osztán a tulajdon gazdája, az öreg Héja-Nagy Máté még csak nem is neszeli, hogy mi történt, mert déli harangszókor átment Ágfalvára. Dehát ha megtudja is, akkor is ebnek veti a gondját, hiszen afelett a két asztag felett csak a varjú mondhatja, hogy kár.

— Hát aztán már miért? — villant rá kérdő tekintettel Galambos István.

— Méért? Hát csak azért, mert biztosítva vótak azok az asztagok. A kárt fedezi az aszekuráció.

Galambos István elgondolkozva emelte ki szájából a pipáját, nyelt egyet s megcsóválta a fejét:

— Nem hinném, hogy olyan könnyű kézzel olvasnák le azokért az asztagokért a garast.

A kisbíró értetlenül nézett rá:

— Osztán mán miből véli ezt?

változatos, a gyakorlólé hely közelében találunk ritkás erdőt, átszeldelt részeket, csúcs részleteket, könnyen és gyorsan elérhető magaslatokat a tájékozódás gyakorlására s hosszabb és nehezebb lesiklások végzésére.

Gondunk legyen arra, hogy a szállás meleg és száraz helyiségekből álljon. Legyen szárító hely benne, ahol a legénység a nedves holmiját megszárástíthassa.

Ha a tanfolyamnak orvosa nincs, akkor lehetőleg a közelben legyen orvos található. Ettől függetlenül, gondoskodni kell egészségügyi felszerelésről: gazdag házi gyógyszertrárról, sok kötszer, aszpirin, ópium, hashajtószerek, fertőtlenítők, vétol stb.-ről, hordágy, kéz- és lábsíról.

Igen fontos az élelmezés kérdése is. A nagy testi munka és hideg jó táplálkozást kíván. A dohányt és az alkoholt pedig a szíó esendőr a sportember kemény önfegyelmével mellőzze.

Vigyázni kell arra, hogy a gyakorlólöltözet kényelmes és amellet az időjárás viszonyoknak megfelelő legyen. A gyakorlatok végrehajtása alatt a felső meleg ruhadarabokat le kell vetni, hogy nagyobb izzadásnak elejét vegyüik. Bevonulás után át kell öltözni szárazba.

Kifejezetten csak a sí-felszerelésről szólva. tapasztalatom szerint egy tanfolyamnak el kell látva lennie:

— Mibül? Hát hiszen néked is tudnod kéne, hogy nem megy az csak úgy, mint amikor dohányt vásárol az ember, osztán szóváltás nélkül fizet. A törvény emberei háromszor is körülsetálják az asztagok helyét, amíg asztán kimondják, ami kell.

— Szóval úgy gondolja kend, hogy ráteknének a dologra?

— Úgy én, nem máskép.

— Osztán az okát is tudakolják?

— Még pedig töviről-hegyire. Mert hogy ok nélkül nem történik semmi a földön, azt megmondta már böles Salamon is. Oka van annak is, hogy élünk, annak is, hogy meghalunk. Oka van a széljárásnak is, a csendes időnek is. De oka van annak is, ha lángot vet az asztag. Oka van, mert önmagától nem igen támad hozzá kedve.

— Szent igaz! De majd kifirtatják a csendörök!

*

Éjfélre járt az idő. Csendes éjszaka volt, csak a falu négy-öt korhelye csapkodta az asztalt a kocsmában. Kutyajó kedvük volt, már csak azért is, mert nem került pénzükbe. Gunnyasztó-Kovács Pál fizette az italt. Illetve nem fizette, de bizonyágos ígéretet tett, hogy a jövő héten akár a dupláját is kifizeti.

— Gyün ám az örökség vágtában, a törvény megszavazta a részemet! — kiáltozta a kocsmáros felé — hozhatja Baumann úr az italt akár akójával is!

A kocsmáros szorgalmasan rakta az asztalra az üvegeket. Csak azon csodálkozott el magában, hogy ez a szelid, csendes ember, ez a Gunnyasztó-Kovács

minden hallgató részére sível, ehhez kb. 20% tartalék sível, kb. 10% tartalékkötéssel, kb. 20% tartalékkötés alkatrésszel, rövid és hosszú tartalék szijakkal;

minden hallgató részére sí-bottal, ehhez kb. 20% tartalékbottal, tartalék csuklószijjal, hótányér, botvég, szeg és szigetelő szalaggal;

viaszoláshoz: különféle viasszal, benzin, forrasztólámpa, parafa, vasaló, acéllemez a viasz szétkenéséhez és benzines kannával;

javításhoz különféle szerszámmal és anyaggal, mint pl. fúró, csavarhúzó, gyalu, kézi fűrész, harapófogó, kalapács, aluminium lemez, aprószeg, puha drót, bádoggvágó olló, reszelő, véső, szíjlyukasztó, asztalra szerelhető satuval;

karbantartáshoz különféle anyaggal, mint gépolaj, zsír, ár és faszeggel a cipők javításához;

ezenkívül megfelelő tartalékkal hőszemüveg, viharkabát és bakancsból.

Magát a kiképzést — elgondolásom szerint — úgy lehetne a legcélravezetőbben megoldani, hogy a hegyes vidékeken fekvő járőrtársi iskoláinkban csupán sportképpen tartott 14 napos sí-tanfolyamokon a legrátermettebb sízőket kiválogatnánk. Ezeket s a már régebben sí-kiképzésben részesülteket a Kárpátalján állandó jelleggel felállítandó, kb. négyhetes sí-tanfolyamra vezényelnénk. A tanfolyam

Pál egyszerre így megbolondult. De mivel becsületes embernek ismerte, nem kételkedett a szavában.

Folyt a dárídó. A cigányok is zengették a hegedüiket — hitelbe. Gunnyasztó-Kovács öklével döngette az asztalt, nekidühödve, vadul, kurjongató kedvvel.

— Azt muzsikáljátok, hé Pukló, ide fülejj, azt muzsikáljátok, hogy

Azír, hogy én bort iszom
Lesz még nékem malacom,
Ha nem kettő, hát három,
Jövő héten a gyulai vásáron.

A cigány húzta, Gunnyasztó-Kovács meg szívből énekelte. A képe is ragyogott a nagy-nagy belső örömtől. — Ihaja, lesz még nékem malacom! — kurjongatta a cigányok felé s öklét megemelve, valami másik nótát akart parancsolni, duhajabbat, szívet rengetőbbet, olyat, amelyik kiijeszt az ember lelkéből minden bántó gondolatot, nagyot, szörnyűt akart kiáltani, de amint a száját kinyitotta, a hang hirtelen a torkába fagyott.

Az udvar felől belépett a kocsmába egy csendör. Az utcai ablak előtt is kakastoll libbent.

Gunnyasztó-Kovács arcára kiugrott a rémület. Halottsápadt lett s riadtan bámult a csendörre.

Dermedt csend támadt a kocsmában. A csendör intett Gunnyasztó-Kovácsnak, hogy jöjjön közelebb, de az úgy érezte, hogy minden erő kifutott az inából és menten elvágódik, ha lábra áll. Az asztal szélébe kapaszkodva állott fel. Térde megrogyott s roskadozó léptekkel közeledett a csendör felé. Szája reszketni kezdett s alig hallható hangon sóhajtott maga elé:

— Én jó atyám, hát bitang ember lett belőlem... bitang... bitang...

— a hóviszonyoktól függően — decembertől márciusig működhetne, mely idő alatt 3—4 csoport lenne kiképezhető.

Ruházat, felszerelés.

A sí-szolgálat zavartalan és eredményes ellátásához nagy mértékben hozzájárul a célszerű ruházat és felszerelés. Igazat adok *Erdélyi* bajtársainak: nem szabad idegenkednünk a mi céljainkat szolgáló újításoktól s erre majd sor is kerül, ha kellő tapasztalatokra tettünk. Egyelőre az eddigi tapasztalatok alapján ismertetem a sí járőr öltözetét és felszerelését.

Zubbony lehajtott nyakkal és elzárható ujjakkal, hogy a hó be ne szívároghasson. Nyakszegély helyett barna puha anyagból készült, 6—8 cm. széles és 1 m. hosszú nyakkendő (lovagló nyakkendő szabás).

Nadrág, lehetőleg mackó szabással, alul elzárással, zsebek elzárhatók legyenek.

Kötött mellény jó gyapjúból, nem túl vastagon készítve. Menetnél nem szabad felvenni, csak pihenő alkalmával.

Köpenyt az ujjas vállgallér pótolja. Menetközben csak kivételesen lenne használatban, egyébként a viharkabáttal együtt összecsavarva, a járőrbőröndre, illetve hátizsákra lenne málházva.

Viharkabát, könnyű, vízálló anyagból készítve, egybeszabott csuklyával, bő szabással, hogy a mozgásban ne gátoljon.

Fej- és nyakvédőül szolgáló bő gyapjú sapka, mely a nyakra is jól lehúzható legyen. Csak nagy hidegben szabad használni.

Kesztyű gyapjúból, öt ujjal, melyre azonban vitorlavászonból készült és flannellel bélelt egyujjas kesztyű felhúzása ajánlatos. Ez a kesztyű olyan hosszú legyen, hogy a zubbony ujját is fedje. Ez védené a karokat és a gyapjú-kesztyűt az átázástól, mert nedves kesztyű nem véd a hidegtől. A gyapjú-kesztyűből így is célszerű egy tartalékpárt elvinni szolgálatba. Ezt a második párt a mellen, az ing alatt hordjuk, mert így mindig jó meleg s felhúzza, a megdermedt ujjakat jól megmelegíti. Szélviharban a kesztyűt papírral béleljük ki. Ez véd legjobban a megfagyás ellen. Csuklóvédőket ajánlatos hordani.

Alsóruházatként rövidujjas trikóing, erre rendszer vászoning, hosszú trikó alsónadrág s erre rendszer vászon alsónadrág ajánlatos. Hosszabb szolgálat esetén jó, ha tartalék fehérneműt is visz magával a járőr, hogy az átnedvesedett fehérneműt cserélhesse.

Harisnyából egy vékony s egy vastagabb párt húzzunk fel s ezt nagy hidegben még flannel vagy gyapjúkapcával is becsavarjuk. A harisnyák sarkait jó lenvászonnal átvárni, hogy tartósabbak legyenek.

Lábbelinek a rendes sícipő jól megfelel. Magas hegységben használjunk síelésnél is hegyi cipőt. Ez szíjjal fűzhető, kettősen varrott talpú, oldal- és fejszegekkel ellátott és olyan kényelmes legyen, hogy két pár gyapjúharisnya felhúzása esetén is elegendő mozgási terük legyen a lábujjainak. A cipők kezelésére nagy gondot kell fordítani. Különösen olajjal nem szabad túl gyakran bekenni s olaj helyett inkább kenőcsöt kell használni. Ezt az

ujjakkal kenjük szét és dörzsöljük bele a bőrbe. Vigyázzunk arra is, hogy a bőr túl puhává ne váljon. A talpat időnként firnisszel kenjük be. Hegyi cipő használata esetén az ú. n. hágóvas nélkülözhető.

Cipőborítók hordása is szükséges. Így a hó nem ér a cipő meleg bőréhez, száraz marad a cipő s nem fázik a láb. Vízhatlan vitorlavászonból készítsük bokavédő formában úgy, hogy a cipő orrát is egészen borítsa. Használat előtt jó beszírozni vagy firnisszel bekenni.

Fegyverként a karabély felelne meg legjobban. Vannak, akik a pisztolyt is elégségesnek tartják, én azonban nem osztom ezt a nézetet.

A teljesen magára hagyott, minden lakott helytől nehezen járható, behavazott vidékekkel elzárt síjárőr nehéz helyzet elé lenne állítva, ha csupán pisztollyal felszerelve, tűzharcba keveredne vagy egyébként csak hatásos tüzrelvi megoldható feladata adódna. Ilyenkor a pisztoly nem elég. A karabélyt a hátán keresztben, vagy vállon — a puskaszíjat a vállszalag alá gombolva, a tusát kis szíjacskaival a derékszíjhoz rögzítve — lehetne hordani.

Szurony a hüvelyében lenne, amíg a járőr sível halad.

Hátizsák, vagy úgynevezett járőrbőrönd a járőrtáska helyett. Célszerűbbnek és jobbnak tartom a járőrbőröndöt, melynek leírását az 1935 január 15-iki *Csendőrségi Lapokban* megjelent cikkemben közöltem. A járőrbőrönd alakja olyan lenne, mint a gyalogsági tölténybőröndé, csak hogy nagyobb kivitelben. Hordszíjai a katonai hátibőröndével lennének azonosak, keskenyebb formában. A bőrönd hátfelé eső részén lenne hevederrel ellátott, mérsékelt hajlított, a hát vonalát követő ruganyos készülék volna szerelve, mely a feltörést megakadályozná s a hordást megkönnyítené. Hordmódja, mint a hátibőröndé, alul a derékszíjba fűzve. Málházása a járőrtáskához hasonlóan történne, de azonfelül a következő tárgyak kerülnének még bele: fülvédő, tartalék zöld szemüveg, egy darab alumínium síorr, egy pár fehérnemű, szvetter (gyapjúmellény), síviaszk, javító eszközök, kézi gyógyszerek, lavinaszínór, térkép és lehetőleg táveső. Kívül rácsavarva az ujjas vállgallér és viharkabát.

Sí körisából, acél élvédővel, rugós kötéssel, állítható pofavasakkal, diagonálhúzással.

Síbot mellig érő mogyorófaból, hótányérral, széles csuklószíjjal.

Visszasiklást megakadályozó heveder, erős lenvászonból készítve. Ezt felfelé menet kell a síre felszatelni.

A szerelvények között a helye a hatágú hágóvasnak is, ha csak hegyicipőben nincs a járőr. Nem hiányozhat az iránytű, de a kulacs sem, amelyben azonban nem jófajta hazai, hanem tea, kávé vagy víz legyen.

Bizony, sok mindent kell a hó birodalmába elinduló s nagyrészt egészen magárautalt síjárőrnek magával vinnie. A gyakorlat meg fogja mutatni, hogy mire van valóban szükség, az egyes tárgyakban is megtaláljuk majd a legerősebb, legmegbízhatóbb, de emellett az okvetlen szükségesnél semmivel sem nagyobb és nehezebb formákat.

Addig is örömmel vállaljuk minden nehézséget, mely az úttörőknek, a jövőt szolgálóknak mindig kijut.



A Kormányzó Úr Ő Főméltósága az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásáért a Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érmel adományozta Baráth Károly esendőrnek (III. ker.) (1); a magyar Felvidék visszacsatolásával kapcsolatos különleges helyzetben kifejtett, az átlagon felülemelkedő teljesítményekért a Magyar Ezüst Érdem Érmel adományozta Farkas László (I. ker.) (2) és Domonkos Gyula (IV. ker.) (3) alhadnagyoknak; a Magyar Bronz Érdemkeresztet Fehér Elek (V. ker.) (4), Bártfai Pál (VI. ker.) (5), Vincze János I. (VII. ker.) (6) és Szabó Miklós (ny. oszt.) (7) tiszthelyetteseknek; a Magyar Bronz Érdem Érmel Molnár Vendel (II. ker.) (8), tiszthelyettesnek, Kelemen János (I. ker.) (9) és Déri József II. (III. ker.) (10) törzsőrmestereknek; Kárpátalja megszállása alkalmával az ellenség előtt tanúsított magatartásáért a Magyar Bronz Érdem Érmel a hadiszalagon Simon Lajos (VIII. ker.) (11) tiszthelyettesnek.

A propaganda.

Irta: vitéz KUDAR LAJOS őrnagy.

(Befejező közlemény.)

A túlhajtott propaganda és az ellenpropaganda.

Catónak, Cuénak és Benesnek módszerei a propagandában világraszóló sikereket érhetnek el, de könnyen bekövetkezhetik, hogy pillanatnyi kisiklás, a mértéknek túlhajtása éppen az ellenkező eredményt éri el. Sok a jóból is megárt! Mondja a magyar közmondás. Szó szerint áll ez a propagandára is. A túlhajtott, mennyiségében és minőségében sok propaganda inkább ártalmas, mint hasznos, nyomában nem a meggyőzés eredményét találjuk, hanem beáll a csömör. Bár megállapítottuk, hogy a megszokás nélkül, a magáról folyton hallatott propaganda előbb-utóbb célt ér, azonban ennek a propagandának a fentebb vázolt alaptörvények és alapigazságok szemmel tartásával kell lefolynia.

A túlhajtott propagandára épp a német-lengyel háború megindulásának a kezdetén kínálkozik jó példának Benesnek az a rádióbeszéde, melyet a londoni rövidhullámú leadóállomásról az angolok jóvoltából mondott. Lényegében azt fejtegette, hogy a csehek a történelem folyamán számtalanszor adták tanujelét bátorságuknak, áldozatkészségüknek, rettenthetetlen vitézségüknek s mert újra történelmi feladat vár rájuk, tehát a csehek ismét vegyék elő ezt a bátorságot és vitézséget. Ne teljesítsék a német állam rendelkezéseit, lázadjanak fel a megszálló német csapatok ellen és kergessék azokat el, teremtsék meg így ismét a Közép-Európa nyugalalmát biztosító erős Csehszlovák államot. Valljuk meg őszintén, most kissé humorosan hangzanak épp a történetek után a benesi propaganda szavai. A húsz év előtti propaganda akkoriban csillogó fegyverei már megkoptak. Talán maguk a csehek is fanyalgva hallgatják ezeket a szavakat a mai protektorátus keretén belül.

Az tény, hogy ez év szeptember 22-én egy volt cseh vezérkari ezredes a prágai rádióban kemény szavakkal utasította vissza Benes legújabb sütetű, de valójában rég idejétmúlt propagandáját, rámutatva egyben a propagandának nyilvánvaló hazugságaira.

S evvel új térre érkeztünk. Minden propaganda-tevékenységnek előbb-utóbb ellenlábasa támad aszerint, hogy az érdekelt fél, társadalmi réteg, nemzetiség, vagy nemzet mennyire eszmélt fel az ellene irányuló támadó propagandára és mennyi eleven erő van benne annak visszaverésére, vagyis az ellenpropaganda megindítására. Itt azután a küzdelmet, vagyis az eredményt az dönti el, melyik félnek van nagyobb anyagi igazsága, erkölcsi ereje, művészi ereje, tudása, életrevalósága és mennyire képes a felismert új igazságokat a lelkekbe beleplántálni. Az érveket csak a még jobb érvek terítik le.

Egyébként az ellenpropagandára nincs különösebb mondanivalónk. Eszközei, módszerei ugyanazok mint a propagandáé, csupán kiindulási helye és célbaérési helye más. Legfeljebb azt a gyakorlati tapasztalatot említhetjük itt meg, hogy túlerővel szemben (értve itt a szellemi túlerőt) alul marad a szerényebb erejű ellenpropagandista. De ugyanítt

érdemes feljegyezni azt, hogy csak a kitartó propaganda képes eredményt elérni. Ezzel arra akartunk utalni, hogy megfigyeléseink szerint, ahol a propagandát balsiker, visszautasítás érte, ott újból megkísérli, talán ismétlődéskor más eszközzel az érdeklődést sikerül felkelteni, mindaddig, míg célba nem ért.

S itt egy általánosan ismert példára hivatkozom. A propaganda-irodalom örök emléket állított az angolok titokzatos Lawrence ezredesének, aki évek sok balsikerű próbálkozása után a legválogatottabb propaganda-eszközökkel egymaga olyan eredményeket ért el az arab törzsek közt Anglia javára, aminőkre a brit birodalom minden hatalmának latbavetésével sem lett volna talán képes. Egy ember azonban, aki erre született és akinek minden lelkiereje és képessége éppen a propaganda-tevékenységre volt alkalmas, elvégezte ezt a munkát. Mert kiváló képességei mellett betartotta a propaganda arany szabályait, az alapigazságokat és betartotta Shakespeare mondását: „Ha nem sikerül, újra meg kell próbálni s azután megint újra meg kell próbálni!”

A halva született propaganda.

Huzamosabb megfigyeléseink szerint arra jöttünk rá, hogy egyes esetekben a még oly különösen megszervezett, csillogó fegyverzetten elinduló propaganda is rövidesen hatását veszti, mert nyomban meglátszik rajta, hogy „csak propaganda”.

Az elmúlt években a volt cseh határról hol Nógrádban, hol Borsodban, hol Zemplénben végigfutott a hír, hogy egy leányt szűrt sebekkel találtak az erdőörök. A leány Cseh-Szlovákiából jött, sok pénz volt nála. Az erdőőr egy csendőrzárórt látott a helyszínről távozni. Nyomon követte őket, útközben az őrmester járőrvezető leült, lehúzta a eszmáját és a kapcája csupa vér volt. Még a szuronyán is lehetett látni a vérnyomokat. Farzsebében a levél-tárca duzzadt volt. Falubeli öregasszonyok rémülődözve vetették magukra a keresztet, képzeletükben rekonstruálták is már a szörnyű bűntényt s ahelyett, hogy az örsre szaladtak volna be, szorgalmasan adták tovább a szomszédasszonynak suttogva a hírt s ezzel akaratlanul is idegen állam érdekében fejtettek ki propagandát. Aki egyszer már résztvevő komoly nyomozásban, vagy józan ítélőképessége van, azonnal átlát a szitán. Cseh részről elindított szó, melyet végül is néhány embernek rémhírtérjesztés miatti feljelentésével lehetett csak megállítani.

Ugyanígy sok füzetéről, iratról, röpiratról csak úgy ordít, hogy propagandacélból íródott s nem képvisel komoly értéket, sokszor annyit se, mint az a papír, melyen nyomták. Azt hiszem, nem kell ezt bővebben fejtegetnem, közismert az a sok nyomtatvány, irat, képes ábrázolat, jelvény, jel és egyéb megnyilatkozás, melyről messzire lerí valamely politikai pártba való tagtborzást szándék és amely mellett útonnan mennek el a tömegek, mint ahogyan nagyvásárban is csak első pillanatra kelt figyelmet a vásári rikácsoló kikiáltó, de aztán bámulatos nyugalommal tudomást sem vesz róla többet a pipázó, alföldi magyarunk.



Mikor lesz még ebből feljelentés...

Szakál Pál thts. felv.

A sajtó, térképek, film, rádió.

Most térjünk rá még néhány olyan propaganda-eszközre, melyek nélkül hatékony propaganda el sem képzelhető. Első helyen áll ezek között a közvélemény irányításában nélkülözhetetlen sajtó, amely a propagandában éppen olyan erős, mint a haditechnikában az ágyú. Ide nem csak a politikai sajtót kell számítanunk, hanem a gazdasági, tudományos, sport, művészeti stb. sajtó minden fajtáját, mint ahogy a propaganda terjesztésében részt vesz a művészet, annak minden ága, a sport, a közgazdasági élet, más szóval az emberi életviszonyok rendezésében feltalálható minden politikai, társadalmi és kulturális intézmény is. A sajtópropagandára természetesen különleges szabályokat éppen úgy nem lehet felállítani, mint a propagandában általában, s legfeljebb az általános érvényű igazságokat kell itt is szemelött tartani. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a politikának mindig a közvélemény volt az uralkodó eleme, tehát a közvélemény irányítása a propaganda szempontjából döntő tényező.

Csak akkor tudjuk elbírálni helyesen valamely bel- vagy külföldi lapban megjelent közleménynek valódi értékét, ha tudjuk, hogy a lap mögött ki áll, milyen politikai, vagy társadalmi tényező, milyen forrásból származnak a jövedelmei. Például a francia lapokban megjelent magyarellenés, vagy kis-antant-barát cikkek mögött kivétel nélkül Benes alakját lehetett felfedezni, akinek meglehetősen szoros politikai és anyagi kapcsolatai voltak a francia sajtó néhány lapjával. A sajtópropagandára egyetlen tételt lehet felállítani: nem szabad sohasem megszakítani az érdeklődés felkeltését, állandóan hallatni kell a propaganda-anyagról és mindig megtalálni a kérdések időszerűségét.

A technikai eszközök fejlődésével, általában a fejlődés gyors ütemű haladásával a nagyközönség szemmel észlelhető irányban fejlődött, vagyis amit a szemével lát s ami szemléltető, számára ez jelenti a mélyebb benyomást, egyben a gyorsabbat is. Ma

nem érnek rá az emberek hosszú propagandacikkeket olvasni, de meg a kisebb műveltségű közönség számára nehéz is olyan cikkeket írni, amelyben valami bonyolult propagandaanyagot kell számára feldolgozni közérdekű, egyszerű nyelven. Itt lép előtérbe a térképnek, általában a képeknek, a jelvényeknek, a jelszavaknak, a jelképeknek nagyértékű propagandajelentősége, a szemléltető statisztikák és grafikonok képekben és rajzokban való népszerű ábrázolása. Többet érnek ezek számtalan cikknél, mert szemléltető hatásuk lényegesen nagyobb, mint bármilyen megalapozottságú tudományos fejtegetésé. Az előnyösen rajzolt, színezett térképek első pillantásra többet és mélyebb hatást jelentenek nemcsak az egyszerű és tanulatlan szemlélőre, mint a cikkek és előadások egész tömege! Gondoljunk csak azokra a térképekre, amelyekkel elárasztották annak idején egész Európát, amelyek Csehszlovákiának megnagyobbodott és önálló államba foglalt hatalmas területét, vagy Nagyromániának új birodalmát szembeszökően ábrázolták s ezzel fejtettek ki propagandát számukra. Természetesen a tájékozott, földrajzilag, történelmileg tanult közönség számára ezek az olcsó eszközökkel dolgozó térképek nem mondanak semmit, legfeljebb propagandacéljaikat leplezik le és árulják el. Eppen ezért, különösen a nemzetiségi kérdések feltüntetésére készült térképek ma már színezés mellett a számbeli adatokat és a népsűrűségi adatokat is közlik, ezzel is bizonyítva tárgyilagosságukat, amely, mint mondtuk, a propagandának egyik legnagyobb ereje. Ebben a minőségben Európa-szerte elismertek a gróf Teleki Pál-féle nemzetiségi térképek, melyek a kultúr világ valamennyi nyelvén hirdetik a magyar igazságot. A kartográfia mellett nyomtatékosan lép előtérbe a gondolatközlésnek számos más új technikai műszere is, amilyen elsősorban a rádió és a film. Nem akarunk hosszasan időzni e két propagandaeszköz mellett, csupán utalunk a rádió különleges és pótolhatatlan nagy szerepére, melyet a Felvidék visszaesatolása alkalmával szemléltettünk, arra a rádióháborúra, amely a szlovák és

magyar rádió között folyt le ebben az időben, vagy a mostani háborúban a varsói, berlini, londoni, párizsi rádiók szerepére. Továbbmenően rámutatunk a film propagandaszeretetére, amely egyként jelentős úgy a kultúra, mint a művészet, de a háborús célok szolgálatában is. Ehhez kapcsolódik az idegenforgalom szolgálatában álló prospektusok, színes kiadványok, fényképfelvételek, jelképek, jelszavak hosszú sora, melyek csak fokozzák a sajtó útján terjesztett propaganda jelentőségét, s egyben nyomtatékosan hangsúlyozzák a propaganda eddig felsorolt szabályainak nagy gondossággal való kezelését a sajtó területén is.

Ezzel a propagandáról szóló általános fejtegetésünk végére értünk. Áttekintettük a propaganda területét ahhoz az utashoz hasonlóan, aki a világkörüli körutat repülőgépen teszi meg. Miként ennek az utasnak szemébe villan egy pillanatra egy tónak a tükre, rövid másodpercekre sötét hegyormok csodás vonalaiban gyönyörködik, vagy világvárosok házrengetegein néhány szempillantást elrévedezik, úgy vetjük mi is szemügyre a propaganda alapigazságait és főbb eszközeit. Pedig a propaganda történelemformáló ereje felbecsülhetetlen. Érdekes kísérlet lenne, ha a történelemtudósok egyszer abból a szempontból vizsgálnák meg a fontosabb történelmi eseményeket, hogy azoknak milyen tényezője volt a propaganda. Azt hiszem, közel járunk az igazsághoz, ha azt állítjuk, hogy bizonyos mértékig mindenkor tényezője volt. Mentül inkább szerephez jutnak a politikában a tömegek — s ma ebbe az irányba fejlődik a világ — annál nagyobb jelentőségre emelkedik a propaganda is.

Elindul egy álmódzó valahonnan isteni, vagy ördögi sugallatra. Nagy álmokat rajzol maga elé és elkezd annak igazságát szünet nélkül hangoztatni. A nagy álmokból később leszűrődnek apróbb, de még mindig nagy emberi igazságok vagy törvények. S ime, a propaganda erejével országok születnek meg, kultúrtörténeti események játszódnak le, hatalmas emberi intézmények nőnek ki a semmiből pusztán és egyedül a kiejtett szó varázserejére. Nincs egyelőre értéke, de ítélet sem, amely jószágát, vagy hasznavehetetlenségét eldöntené. A történelem igazol, ítél felettük, felemeli vagy elveti őket. Lényegében az egyházalapítók, a próféták, a hitértítők, a propaganda eszközeivel és fegyvereivel terjesztik az igazságokat és a törvényeket és ennek terjesztésében a legcsodálatosabb eredményekkel fejlesztették művészetté a propagandát...

Ha a propaganda ezen a magas, ideális, eszmei síkon mozog és a népmilliók felemelését célozzák, mi, a közbiztonság katonái csupán észleljük, tudomásul vesszük azokat. Mihelyt azonban nemzetünknek, a ránk bízott embermillióknak nyugalmát, biztonságát, életérdekeit látjuk az újkeletű vagy már meglévő propaganda által érintve, veszélyeztetve, figyelmünket már jobban ráirányítjuk, sőt vele szemben szolgálati kötelességeink vannak a megelőzés nagy közbiztonsági elve alapján.

Most tehát a propaganda végtelen területéből azokat vesszük közelebb szemügyre, melyeket röviden **káros hatásuaknak** jelölhetünk meg és amelyek ennél fogva már a mi szolgálatunkat is érintik.

Vessük fel a kérdést:

Kikre, miért, mivel és különösen mikor veszélyes a károshatású propaganda?

A világ- és a magyar nemzet történelmének lapjait forgatva, csakhamar szemünkbe ötlük két állandóan ismétlődő jelenség: a huzamosabb nyugalmi és az általában rövidebb időszakokat felölelő háborús állapot. Vagyis a történelmet békés és háborús szakaszokra oszthatjuk. A békés szakaszokban a nyugalom, a rend, a jólét, a kulturális fejlődés, a nagy eszmei mozgalmak keletkezése, a nemzeti erők gyarapodása, a népi, a gazdasági, kulturális és a honvédelem területén egyaránt — a kiemelkedő mozzanatok. A háborús szakaszokban elerőtlenedett, hitüket vesztett, rosszul vezetett és szervezett népek semmisülnek meg, az erős, céltudatos nemzetek pedig még nagyobb hatalomra tesznek szert, vagy pedig nem tudván eldönteni a felmerült viszályt, marad minden a régiben. És beáll ismét a békés állapot, az elkövetkezendő küzdelemre való erőgyűjtés célzatával. Mint e rövid eszmefuttatásból is látjuk, a nagy mérkőzések, a háborús szakaszok döntik el, népek, nemzetek létének nagy kérdéseit. Ahhoz, hogy valamely nép, nemzet életrevalóságát ebben a nagy erőpróbatában sikeresen bebizonyíthassa, összes anyagi és erkölcsi erőinek teljes birtokában kell legyen. Erre készül a béke napjaiban és ezzel győz a háborúban. Mindenkor fontos tehát, hogy valamely nép erkölcsi erejének teljes birtokában legyen. De ismétlen hangsúlyozzuk, hogy különösen fontos ez a háborús szakaszban, amidőn a létkérdés forog kockán és azt csak anyagi és erkölcsi erejének legteljesebb megfeszítésével tudja biztosítani.

Erkölcsei erők alatt értjük a katonákban, a csapatokban és a mögöttes országgrész minden lakosában a háborús állapot alatt az ellenség minden támadása elleni legmagasabb fokú ellenállásra való képességet, akaratot, hűséget és fegyelmet.

Az anyagi erők alatt értjük mindazt az élő vagy holt anyagot, amelyre a katonának és polgárnak a fenti kötelességük teljesítéséhez szükségük van.

A támadó ellenség nemcsak az anyagi, de az erkölcsi erőket is el akarja pusztítani a teljes győzelem érdekében. Nagy tanulsággal szolgál e vonatkozásban az 1914/18-as világháború.

A központi hatalmak óriási katonai fölényben voltak. Csapataink mélyen messze bent álltak az ellenség országaiban. Az antant-hatalmak a nyomasztó katonai fölény kivédésére és a győzelem kiharcolására más arevonalon is megindították ellenünk a harcot. Mégpedig a belső fronton propagandával. Harcoló népeink erkölcsi erejét támadták meg. Megbízta az angol Northeliffet, aki már a háború elejétől is propagandatevékenységet fejtett ki, de főleg 1917 kezdetén külön propagandacsapatokat, különítményeket szervezett és repülőgépeken, valamint semleges országokon át óriási pénzzel, könyvekkel, röpiratok millióival, ügynökök ezreivel először felbomlasztotta a bulgár csapatok fegyelmét, ezzel egyidőben az osztrák-magyar monarchiában sztrájkok, szabotázsok özönein át a mögöttes országrészekben zendüléseket, lázadásokat szított. Majd csatlakozott hozzá Benes Eduárd az általános részben már több ízben említett propagandájával, mellyel fellázította az osztrák-magyar monarchia nemzetiségeit. A frontokon küzdő csapatok nemzetiségei-



Homokzsák-torlaszok védik az értékesebb épületeket a repülők bombái ellen.

nek a tudatába belecsempészte a céltalan háború gondolatát és előtérbe tolta a nemzetiségek felszabadításának vágyát az osztrák uralom alól, szünet nélkül hozzáfűzve, hogy csak forradalmakkal lehet véget vetni a cél nélkül húzódó világháborúnak. A frontokra visszatérő szabadságos katonák itthon magukba szívták a „lógás” szellemét, a hazug, ferdítő propaganda téveszméit; az orosz fogságból szabadultak egy új világrend hírével tértek haza. Az ott tanult bolsevista propaganda módszereivel egyszerre ezer és ezer propagandista magyarázta itthon és a fronton az új nagy változás és a jövő kialakulásának rózsás képét. Northcliffe ezalatt megnyerte magának gróf Károlyi Mihályt, aki az osztrákoktól való elszakadás és a nemzeti tanács hangzatos propagandájával megrajzolta a magyarság előtt is a régóta óhajtott függetlenség délibábos képeit, miközben nem akadt senki, aki átlátott volna ezen a szövevényes propaganda-pergőtűzön, hogy megállítsa a Végzetet az útjában, vagy ha meg is látta, elkésve jött javaslataival, felvilágosításaival, mert már senki sem hitt semmiben, mert megsemmisült az erkölcsi erő a monarchia népeiben és a magyar népben is az ellenséges propaganda lelkeket megmérgező hatására. Majd azután, midőn a propaganda nagy eredményeiről az ántánt tudomást szerzett, előlről is megindította — végső erejét összeszedve, — támadását. Visszaverte széthulló haderőnket. Visszaszerezte az elvesztett országokat. Sőt meg-

verte és szétoszlatta az osztrák-magyar monarchiát, számunkra egy szomorúan megcsönkített, guzsbakötött, anyagilag kifosztott, hadisarc-al jó időre megterhelt hazát engedményezett és még eköré is kisantantnak nevezett nemzetiségi gyűrűt font a magyarság lékentartására. Ime, a káros hatású propaganda, mely háború idején egy nemzet erkölcsi erejét megsemmisítheti s vele meg is ölheti, vagy erősen megcsönkíthat egy országot.

Felmerül a kérdés, hogyan védekezzünk ellene? Hogyan jelentkezik itt a megelőző szolgálat? Járőrökre osztoltan, vagy egyes szerveivel miként teljesítse e téren feladatait a csendőrség?

Fentebb röviden és csak nagy vonásaiban vázoltuk le az ellenséges propagandát és végső kihatását. Ha azonban a védekezés módszereit akarjuk taglalni, úgy reá kell mutatnunk arra, hogy az ellenséges propaganda rengeteg apró kis részlettevékenységből áll, melyet egy központi akarat irányít. Még tüzetesebben: a propagandát elindítja egy rendkívüli elme, amely lefekteti az alapigazságokat, levácsolja a propaganda főbb szempontjait, jelmondat-szerű tömörséggel elindítja a propagandát.

Ha a propaganda meggyőző erejű volt, akkor csakhamar visszhangja támad és ezzel a tömeg akarata a szándékolt irányban rendelkezésre áll. Ekkor indítja el a propaganda központja az agitációt, mely a propaganda másodlagos formája és melyről tudjuk már, hogy a propaganda által tudatosított lelki

(akaratí) készség közvetlen, tényleges tette való rábirása. Ezt már jól ismerjük a büntető törvénykönyvből, mint „izgatás”-t.

A propaganda ezer és ezer propagandistán át igyekszik széthinteni a legszélesebb körbe, a legkisebb zugba tanait, érveit, meggyőző és a figyelmet magára különféle eszközökkel felhívó tevékenységét. Millió röpirat, jelmondat, gomblyukjelvény és egyéb reklámként vagy a propagandaközpont ötletei szerinti legváltozatosabb formát öltő mezben jelenik meg, elárastva azt a területet, ahol érvényesülni akar.

Hogyan védekezünk ellene?

Mindenekelőtt területünkön olyan általános hírszerző hálózatot szervezünk meg, amelyen keresztül minden propagandáról gyorsan és megbízhatóan értesülhetünk. Ha a propaganda megjelenéséről így tudomást szereztünk, annak anyagát a nyomozó osztályparancsnoksághoz bejelentjük s az onnan kapott irányítás alapján megindítjuk a részletes felderítést. Az egyszerűbb propagandát — fecsegés, pletyka ennek az útja — természetesen egy járőr is már elfojthat. Ezért kell, hogy minden propagandával szemben mi is elindítsuk közbiztonsági járőreinket. Járőreink a harcban azonban csak akkor vehetik fel a győzelem reményével a harcot, ha nem csak erkölcsi erejükben szilárdak, hanem ha a tudás fegyvereivel is jól véteztek.

Szedjük csak elő és soroljuk fel emlékezetünk megerősítésére, hogy az agitáció ellen milyen törvényes rendelkezések vannak.

Mindenekelőtt állapítsuk meg, hogy a háború és külpolitikai feszültség idején az 1939. évi II. tc., a Honvédelemről szóló törvény hatodik része ebből a szempontból a kormányzatot kivételes hatalommal ruhazza fel és igen súlyos büntetési tételeket tartalmazó büntetteket, vétségeket állapít meg (1939: II. t.-c. 196. §. 2. bekezdés), és a 221. §. alapján rögtönbíráskodás alá is vonható a nemzet ereje elleni munka. De felettébb szükséges is, hogy rendkívüli viszonyok közt az ellenséges propaganda rendkívül súlyosan toroltassék meg, ha honi földön a saját erő megbomlasztását akarja elérni a már vázoltak szerint. Bizonyára minden bajtársam helyesléssel hallgatta mindjárt a háború első napján a német rádióból származó azt a hírt, hogy Németországban az ellenséges propaganda hallgatásának és terjesztésének súlyosabb eseteit halállal büntetik.

Béke idején kifejtett káros hatású propaganda, ha az csak általános téren mozog, az alkotmány, a törvény, a hatóság ellen izgat, a Btk. 171., 172., 173., 174.; ha felségsértés elkövetésére irányul, úgy az 1915: XXXIV. t.-c.; ha valamely társadalmi osztály kizárólagos uralmának létesítését célozza, az 1921. évi III. t.-c. 5. §-ába vagy 6. §-ba, az 1938. évi XVII. t.-c.-be ütköző büntettet vagy vétséget valószínűsít meg; ha pedig ennek egyike sem állapítható meg, úgy, ha a propaganda az állam katonai vagy egyéb fontos érdekét veszélyeztette és ha a gyanúsított a hírt azért koholta vagy terjesztette, hogy idegen állam hatóságával közölje, mint valótlan hír koholása és terjesztése az 1930. évi III. t.-c. 68. §-ába ütköző hűtlenség büntette; ha az állított vagy terjesztett valótlan tény alkalmas arra, hogy a magyar állam vagy a magyar nemzet megbecsülését csorbítsa vagy hitelét sértse, az 1921. évi III. t.-c. 7. vagy 8. §-ba ütköző büntett vagy vétség; a honvé-

delmi törvény, vagy a honvédelmi törvény alapján kiadott hatósági intézkedés elleni agitáció az 1939. évi II. t.-c. 196. §-ba ütköző büntett vagy vétség; ha a valótlan hír a pengő értékét van hivatva lerontani, az 1922. évi XXVI. t.-c. 1. §. 5. pontjába ütköző büntett; ha az agitáció csupán az ország közrendjét, köznyugalmát, gazdasági vagy hiteléletének érdekeit sértette, az 1937. évi X. t.-c. 2. §-ába ütköző vétség (rémhírterjesztés) nyerhet megállapítást, az eset összes körülményeinek figyelembe vétele alapján.

Látjuk tehát, hogy minden valótlan tetsző hír esetén a törvények, törvényes rendelkezések egész sorát kell tekintetbe vennünk és azok közül gondos mérlegelés alapján a legmegfelelőbbet kiválasztanunk, hogy a káros hatású propagandát, agitációt még idejekorán kellő eréllyel visszaverjük és ezzel meggátoljuk, hogy nemzetünk erkölcsi erejét, melyre mindig minden pillanatban szükség lehet, — hiszen ilyen időket élünk, — meg ne ingassák, gyengítsék.

A csendőrség mai, modern és minden felmerülő kívánalmaknak megfelelő intézményei, a nyomozó alosztályok, ezen a téren is örsbeli bajtársaik támogatására sietnek. A nyomozó alosztályok nagyobb területek felett bírván áttekintéssel, a területükön jelentkező propagandát és agitációt már abból a szempontból is értékeli, hogy az adatok mozaik-kockáin át a propaganda góciát, központját kifürkészik, hogy kellő intézkedésekkel ártalmatlanná legyenek tehetők. De ha ez nem a területükön lenne, úgy teljes adatesoportjaikat betérjesztik a nyomozó osztályhoz. Itt azután kimutatások, térképek alapján még inkább szemléltetőkké tételnek a különféle propagandák, úgy, hogy most már országos viszonylatban is kiértékelhető, kimutatható a hatásuk, jellegük, veszélyességük, melynek megállapítása után megindul a propaganda központjának kifürkészése, a propagandaközpont részletes, beható, mindenre kiterjedő felderítése. Ugyane szempontból a nyomozó osztály érintkezést keres a megfelelő rendőri és honvédségi szervekkel és az észleletek kölcsönös kicserélése után most már olyan országos, minden örsre kiterjedő részletintézkedések tehetők, amellyel a káros hatású propagandák és agitációk teljesen megbéníthatók és a nemzet erkölcsi ereje teljes frissességében a nemzet életét irányítóinak kezében lehet.

Ehhez azonban az szükséges, hogy minden nyomozó, minden egyenruhás járőr, de a csendőrségnek minden más szolgálatban vagy bár csak szolgálaton kívül levő tagja minden propaganda és agitációs tevékenységre figyeljen fel és ne röstelje, hogy rövid, néhány értelmes mondatban, akár eljárt az ügyben, akár nem, jelentse be lelkiismeretesen a csendőrszervezet vezetőjéhez. Csak közös, vállvetett és következetesen szívós, kitartó munkával lehet nagy eredményeket elérni. És csak ilyen szolgálatteljesítés mellett jelenthetik majdan ki a magyar nemzet vezetői is azt, amit a németek vezére már kijelentett Nyugat felé: 1918 még egyszer nem ismétlődhetik meg!

Mivel a propagandáról írt cikkemmel, úgy érzem, időszerű és mindnyájunk által hézagossá ismert területen jártam, felkérem bajtársaimat, hogy ahhoz hozzájárulni, azt kiegészíteni sziveskedjenek.



Német csapatok menetben a harctérre.

A nő honvédelmi munkakötelezettsége.

Ismerteti: dr. vitéz ZAMÁRDY ÖDÖN min. titkár.

Az életben a küzdő férfiak oldalán mindenkor ott találjuk a dolgozó nőket is. A népek, nemzetek életében is vannak kitűzött célú munkateladatok éppúgy, mint a családok és egyes emberek életében. Természetes tulajdonsága az embernek, hogy önmagát, otthonát, családját védi minden káros, ellenséges külső behatás, támadás ellen. Azonban míg az egyes ember és a család védekezése kis körre szorítkozik, addig a népek, nemzetek védekezése a létet veszélyeztető ellenséges támadások, vagy közveszély leküzdésére célszerűen csakis szervezeten, szabályozottan a nép, nemzet egyetemes érdekeit átfogó módon történhet.

Ha kutatjuk a nemzetek történetét, azt látjuk, hogy a harc, a háború hozzá tartozik a nemzetek életéhez, de gyakran a békés fejlődést is csak háború árán lehet biztosítani. A hadviselés a férfi nemhez tartozó katonák feladata. A hadviselés sikeres kimenetelének biztosításához azonban többek között nagy szükség van arra is, hogy azon idő alatt is, míg a katonák a harctereken küzdenek, odahaza zavartalanul tovább folyjon, meg ne akadjon a munka s a termelés folytonossága biztosítsák; ellenkező esetben a hadviselés érdekei súlyos hátrányt szenvednének.

A katonai szolgálat rendjének szabályozása minden nemzetnél régi keletű, az idők folyamán azonban az élet haladása szükségszerűen életre hívta a katonai szolgálaton kívüli honvédelmi munka rendjének, főként háború idejére, vagy ezzel kapcsolatos előkészület céljából való szabályozását is. E szabályozások során úgyszólván egyik nemzet sem hagyta figyelmen kívül azt a nagy nemzetgazdasági értéket, amit e téren a nők munkája jelent.

Mielőtt a nők honvédelmi munkaszolgálatának szabályozására vonatkozó hazai törvényes rendelkezéseket ismertetném, előbb nézzük meg, hogy e nagyfontosságú honvédelmi kérdést a rendelkezésemre állott adatokhoz képest az egyes külföldi államokban miként szabályozták.

Romániában 1938. évi szeptember 17-én, tehát az 1938. évi őszi feszült külpolitikai helyzettel kapcsolatban a nők mozgósíthatására királyi rendelet-törvényt adtak ki. E rendelet-törvény részletei ismeretlenek, mert a nyilvános közlés részleteket nem tartalmazott. Mindössze annyi állapítható meg, hogy háború esetén a nők katonai szolgálatának bevezetése az 1938. évi új alkotmánytörvényen alapszik, mely szerint a románok összességének kötelessége veszély esetén hozzájárulni a haza megvédéséhez. Értesülesem szerint Romániában a nők katonai (honvédelmi) munkaszolgálatának megszervezése még csak kezdetleges állapotban lehet. Ennek helytállósága mellett szól az a körülmény is, hogy szervezett

igénybevételükre sem a folyó év tavaszán, sem a jelenlegi helyzetben láthatóan nem került sor.

Tudomásom szerint a románok által megszállott egyik határszéli magyar városban folyó év szeptember havában falragaszok útján közhirre tették, hogy a szülők kötelesek többek között bejelenteni nemre való tekintet nélkül 7—15 éves gyermekeiket, akik háború idején a katonaság részére mosni fognak, valamint a 15 éven felüli leányaikat is, akik ápolónői szolgálatot fognak teljesíteni.

Németországban a nők munkaszolgálatát kormányrendeletek szabályozzák. Idevonatkozóan — a rendelkezésekre álló adatokhoz képest — legyen szabad kivonatosan az alábbiakat ismertetnem:

Németországban a birodalmi munkavezetőnek jogában áll pártában lévő 17—25 éves korú nőket munkaszolgálatra behívni. (4224—E—1939. sz. kormányrendelet.)

Egyetemi hallgatónők tanulmányaik megkezdése előtt 26 hétig kötelesek munkaszolgálatot teljesíteni. (3374—B—1938. sz. kormányrendelet.)

25 éven aluli nőket csak akkor alkalmazhatnak, ha munkakönyvvel igazolják, hogy legalább egy évig háztartásban dolgoztak, vagy mezői munkát végeztek. (3437—D—1938. sz. kormányrendelet.)

Munkaszolgálati vezetőnők, — akik csak 17. életévüket betöltött személyek lehetnek, — 3 évi ingyenes kiképzésben részesülnek, mely időre némi anyagi segítséget, zsebpénzt is kapnak. (3445—C—1938. sz. kormányrendelet.)

A fiatal nők munkaszolgálatában az igénybevétel számát — egy kormányrendelettel 100.000-re (valószínűleg évi) emelték fel.

Törökországban, bár az 1927. évi török véderőtörvény keretszerűen rendelkezéseket tartalmaz ugyan arról, hogy Törökország lakossága mikor és milyen mértékben tartozik honvédelmi kötelezettségeinek eleget tenni, szükségessé vált, hogy háború esetére az egész lakosság honvédelmi együttműködését törvényhozási úton is biztosítsák.

E célból a török kormány sürgős törvényjavaslatot terjesztett a Nagy Nemzetgyűlés elé, amely törvényjavaslatnak előadásom tárgykörével kapcsolatos fontosabb rendelkezései kivonatosan a következők:

Mozgósítás esetén mindenki, nemre és korra való tekintet nélkül, személyét, továbbá egész ingó és ingatlan vagyonát elvben a törvények szerint, tartozik a honvédelem szolgálatába állítani. A véderőtörvény rendelkezésein túlmenő szolgálatokért az állam fizetést vagy kártérítést ad. Ezeket a szolgálatokat a katonai hatóságok írásban igénylik, annak megjelölésével, hogy mennyi időre óhajtják igénybe venni.

Rendkívüli esetekben (pl. árvíz, földrengés, vagy kiürítés alkalmával, amidőn a figyelembe jöhető lakosságot valamely közveszély esetében a közveszélynek ki nem tett biztosabb helyre költöztetik), továbbá hadászati megerősített helyeken is a katonaság átveszi a lakosság ellátását; e célokra igénybe vehető többek között az emberi munkaerő is.

Olaszországban a nők szervezett honvédelmi munkakötelezettsége Olaszország megújítását jelentő fasizmus életrehívásával egyidős. Mindenkinek meg van a maga kijelölt munkateladata, amelyre alkalmasságuk szerint már béke idején előkészítik az arra kötelezetteket. E célokra az olaszok megfelelően kiépített szervezettel rendelkeznek. Magánértésem szerint pl., ha gépjárműnek nő a birtokosa és annak vezetéséhez is ért, a meghatározott célú és meghatározott úton végzendő személy-, esetleg áru-fuvarozást saját maga által vezetett gépjárművel tartozik honvédelmi munka címen teljesíteni.

Amint látjuk, külföldön a nőkre is kiterjedő honvédelmi munkakötelezettség a katonai szolgálati kötelezettségeknek fontos kiegészítő része és a honvédelmi munkakötelezettség jogszabályai rendszerint az illető állam katonai törvényein alapulnak.

Most pedig áttérek annak ismertetésére, hogy Hazánkban a **nők honvédelmi munkakötelezettségét** milyen törvényes rendelkezésekkel szabályozták.

A hadiszolgáltatásokról szóló, már hatályon kívül helyezett 1912. évi LXVIII. t.-c. tekinthető elsőnek azon törvényeink közül, amely a hadicélokra szükséges, a rendes katonai szolgálaton kívül álló személyes szolgálati kötelezettséget bevezette, ez a kötelezettség azonban kifejezetten csak a férfi nemhez tartozó polgári egyéneket érintette.

A háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. évi LXVIII. t.-c.-nek és a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t.-c.-nek kiegészítéséről szóló, időközben ugyancsak hatályon kívül helyezett 1914. évi L. t.-c. 5. §-a vezette be elsőnek a nők munkakötelezettségét, de csak meghatározott célok érdekében és csak a 18—50. év közötti korúakra.

A hivatkozott törvény kimondta azt is, hogy nőket csak lakóhelyükön, vagy a szomszédos községek területén lehet személyes szolgálat teljesítésére kötelezni, továbbá, hogy a meghatározott személyes szolgálatokra a fiatalabb egyéneket az idősebbek előtt kell igénybevenni. Nők pedig csak akkor vehetők igénybe, ha ezzel a családfenntartási, erkölcsi, gazdasági köteleességüktől el nem vonatnak és egyáltalán csak olyan munkák elvégzésére alkalmazhatók, amelyekre rendes foglalkozásuknál fogva alkalmasak.

Hazai törvényeink felsorolásánál legvégül most legyen szabad ismertetnem az 1939. évi március hó 11-én hatályba lépett s a honvédelemről szóló 1939. évi II. t.-c.-nek, valamint a honvédelmi munkakötelezettség szabályozása tárgyában 9300—1939. M. E. szám alatt kiadott s 1939. szeptember 30-án megjelent végrehajtási rendeletnek a nők honvédelmi munkakötelezettségét is szabályozó rendelkezéseit.

Mi is hát tulajdonképpen a honvédelmi munkakötelezettség? A honvédelmi munka a követelhető honvédelmi szolgáltatásoknak egyik faja. A törvénynek a honvédelmi munkára kötelezettek körét meghatározó 87. §. (1) bekezdése szerint: „Nemre való tekintet nélkül minden olyan személy, aki 14. életévét betöltötte és 70. életévét túl nem haladta, köteles arra, hogy a honvédelem érdekében testi és szellemi képességének megfelelő munkát végezzen.

Ki tudja?

Mi a lóerő?

Amint látjuk, ez a hatályban levő törvény a honvédelmi munkára való igénybevétel lehetőségét — az 55. évig terjedt korábbi korhatárral szemben — kiterjeszti, amennyiben azt a 14—70. évi közöttiekre állapítja meg, ami nemcsak annak a következménye, hogy a jövő háborújának várható erőfeszítései minden emberi erőnek a meghatározott magas korhatárig való igénybevételét tehetik szükségessé, de annak a megfontolásnak is, hogy éppen a várható feladatok sokirányú volta mellett igen számos olyan honvédelmi munka is akadhat, amelyeket a nagyobb megerőltetésre nem képes, egészen fiatal, vagy már igen idős korosztályokba tartozók is el tudnak látni.

A honvédelmi munkakötelezettség tehát a megállapított korhatáron belül mind a férfiakat, mind a nőket terheli. A nők azonban bizonyos vonatkozásban különleges szabályok alá esnek; ennek részletes ismertetésére majd később fogok rátérni.

Azoknak a közérdekű szükségleteknek körét, amelyeknek kielégítése céljából honvédelmi munkát igénybe lehet venni, az idézett törvény 82. §-a határozza meg. Nagy általánosságban ez a szükségleti kör 2 csoportra osztható és pedig az első csoportba sorolandó a szorosabb értelemben vett m. kir. honvédség, valamint a hadviselés érdekében szükséges védelmi intézkedések szükségleti köre, amelyek kielégítése céljából honvédelmi munkát már béke idejében is igénybe lehet venni, míg a második csoportba sorolandó a honvédségen kívüli fegyveres testületeknek, csendőrségnek, rendőrségnek, pénzügyőrségnek, azonkívül a hadifoglyoknak, a közigazgatásnak, a lakosság ellátásának, egészségügyének, személy- és vagyonbiztonságának, általában a honvédelmet érintő egyéb közfeladatok ellátásának szükségleti köre; a második csoportba sorolt szükségletek kielégítése céljából honvédelmi munkát azonban béke idején nem, csupán háború, vagy az országot közvetlenül fenyegető háborús veszély esetén lehet igénybe venni. Amennyiben honvédelmi szempontból halaszthatatlanul szükséges — honvédelmi munkát igénybe lehet még venni magángazdasági munkálatoknak és a háború eseményei következtében elpusztult vagy megrongált magánjavak helyreállításának közerővel való elvégzésére is.

Korábbi hadiszolgálati törvényeinknek meg volt az a hiányossága, hogy pl. a mostan honvédelmi munkának nevezett személyes szolgálat igénybevételét csak háború idején, vagy mozgósítás esetén tették lehetővé és nem nyújtottak módot arra, hogy a nemzet emberi munkaereje már béke idején megszervezhető, összefogható és idejekorán előkészíthető legyen, figyelemmel azokra a feladatokra, amelyek a hadiesemények bekövetkezése esetén reá fognak hárulni. Ezeket a hiányosságokat új honvédelmi törvényünk rugalmasan kiküszöbölte s lehetővé tette azt is, hogy mindkét csoportba sorolt szükséglet körében különös ismereteket vagy gyakorlatot igénylő szolgálatokra való előkészítés céljából kiképzés és gyakorlat címén az arra kötelezettek igénybe vehetők legyenek béke idején is.

A honvédelmi munkát mindenki maga köteles teljesíteni. Ez a rendelkezés a kötelezettség legszemélyesebb jellegét domborítja ki.

A honvédelem érdekében jogi személyt (egyesületet, társulatot, intézetet, alapítványt, részvénytársaságot, szövetkezetet, korlátolt felelősségű társaságot, stb.) is lehet céljának és szervezetének megfelelő munka teljesítésére kötelezni. A jogi személy a reá háruló honvédelmi munkát szervei és alkalmazottai munkaerejének felhasználásával és a munka ellátásához rendelkezésre álló saját eszközeivel köteles teljesíteni. Pl. szükség lehet arra, hogy egy vízi társulat vétessék igénybe, honvédelmi érdekből sürgősen végrehajtandó vízimunkálatok elvégzésére.

Talán érdeklődésre tarthat számot az, hogy kik mentesek a honvédelmi munkakötelezettség alól.

A honvédelmi munkakötelezettség alól mentes:

1. aki tényleges katonai szolgálatot teljesít,
2. aki lelkeszi szolgálatot teljesít,
3. az a külföldi, akit területenkívülség, vagy személyes mentesség illet, vagy aki nemzetközi szerződés, vagy viszonyosság alapján élvez mentességet,
4. az országgyűlés tagja, az országgyűlés együttléte idején,
5. aki a m. kir. csendőrség, rendőrség, pénzügyőrség tényleges állományában szolgálatot teljesít,
6. akit különleges légvédelmi szolgálatra jelöltek ki.

Megjegyzem, hogy a lelkeszket illető mentesség csak a bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek lelkeszeire és csak abban az esetben terjed ki, amennyiben tényleges lelkeszi, illetőleg papi jellegű tanári szolgálatot teljesítenek.

Elemi és középiskola, valamint ennek megfelelő más nyilvános tanintézet tanulóját, ha be is töltötte 14. életévét — a cserkészlet körében önkéntesen szervezett kiképzés vagy gyakorlat esetét kivéve — béke idején egyáltalán nem, háború, vagy az országot közvetlenül fenyegető háborús veszély esetében pedig csak akkor lehet honvédelmi munkára igénybe venni, ha az ily személyek igénybevételét a honvédelmi miniszter a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértve külön elrendeli. Itt a végrehajtási elgondolás az, hogy a tanuló ifjúságot lehetőség szerint ne terheljük meg az amúgy is sok idejüket igénybevevő tanulmányaikon felül további feladatokkal.

Tényleges állami és egyéb közszolgálati alkalmazottat és községi előljárót csak felettes hatóságával egyetértve lehet honvédelmi munkára alkalmazni.

Azt, aki a törvény értelmében közérdekű munkaszolgálatot teljesít, e szolgálatának tartama alatt nem lehet honvédelmi munkára igénybe venni.

Azt, akit a törvény alapján mozgósítás esetében, vagy háború idején mint nélkülözhetetlent hagytak meg a hivatalában (alkalmazásában), illetőleg polgári hivatásában, — a visszatartás esetét kivéve, amelyre majd később térek rá, — nem lehet honvédelmi munkára igénybe venni.

(Folytatjuk.)

Ki tudta?

Bruttó: az áru a csomagolással együtt, nettó: az áru csomagolás nélkül.

Bűncselekmény, baleset, szerencsétlenség?

Tanulságos nyomozások rovatunkban ismételtelen közöltünk eseteket, melyeknél az első, futólagos megállapítások azt a feltevést látszottak igazolni, hogy bűncselekmény történt. Csak a részletes nyomozás után mondhatta a nyomozó, hogy mégsem bűncselekmény, hanem baleset következményeivel áll szemben. Más esetben szerencsétlenséget állapítottak meg ott, ahol, látszatra bűncselekmény történt. De megfordítva is: nem egy esetet hallottunk. A nyomozónak soha sincs egyszerű, könnyű dolga. Felkészültségét — hogy eredményes legyen a munkája — szüntelenül fokoznia kell. Ez a célja annak a cikksorozatnak is, melyet fenti címen most megkezdünk s amelyben különös súlyt helyezünk olyan ismeretek adására, melyeknek birtokában több bizonyossággal kezdetünk olyan esetek tisztázásához, melyeknél első pillanatra ép úgy gondolhatunk bűncselekményre, mint balesetre, vagy szerencsétlenségre. A csendőrnek tisztáznia kell az esetet s munkájához — hisszük — jó támpontokat adunk e cikkekben. Hangsúlyozzuk, hogy támpontokat, azt mondhatnánk talán, hogy általános ismereteit kívánjuk bővíteni, de kimondottan azzal a céllal, hogy az élet és testi épség elleni bűncselekmények nyomozásánál könnyebben jeleljenek meg azokra a kérdésekre, melyeket a Szolgálati utasítás 392. pontja kötelezően leír. A cikket Dr. Putnok István v. egyetemi tanársegéd, beosztva az Igazságügyi minisztériumba — írta és bocsátotta rendelkezésünkre.

I.

Mit kell tudnunk az arzénről?

A csendőrségnek alig van olyan idősebb tagja, aki szolgálata alatt ne találkozott volna nyomozása során arzénmérgezéssel, vagy arzénbünténnyel.

Ne sajnáljuk a fáradságot és szenteljünk néhány percet ennek a vidéken erősen „divatos” mérregnek a megismerésére.

Az arzén lényegében egy ásvány, melyet éppen úgy bányásznak, mint a szenet vagy vasércet. A bányászott arzén aranysárga színű darabokból áll, amelyet további tisztítással választanak szét a hozzákeveredett idegen anyagoktól. Ha a tisztogatást elvégezték, egy szürke színű fémszerű anyagot nyernek, amit „szürke arzénnek” hívnak. Ezzel a szürke arzénnel mérgezést elkövetni nem lehet, mert a szervezetbe jutva, abban nem képes feloldódni.

Ha ezt a szürke arzént izzítani kezdjük, úgy elveszíti szürke színét, fokozatosan fakul s végül fehér porrá omlik szét. Ilyen módon keletkezik az úgynevezett arzéntrioxid — a veszedelmes fehér poralakú mérreg — amellyel a gyilkosságokat szokták elkövetni.

Az arzéntrioxid (az előbb tárgyalt fehér por) — melyet a következőkben röviden csak arzénnek fogunk nevezni — vízben lassan ugyan, de feloldódik. Ugyancsak lassan oldódik a gyomorban is. Íze, szaga nincs.

Az a tény, hogy nincsen íze, igen nagy jelentőségű, mert e tulajdonságánál fogva belekeverhető

bármilyen ételbe s az áldozat elfogyasztja azt anélkül, hogy közben gyanút foghatna. Nagyon fontos az a tulajdonsága is, hogy vízben és a gyomorban — ha lassan is — de feloldódik. Így borba, tejbe, levesbe lehet belekeverni és általában minden olyan ételneműbe, italfélébe, mely elegendő mennyiségű vizet tartalmaz. Fontos a fehér színe is, mert mint liszthez hasonló por kenyérbe, főtt tésztába észrevétlenül begyúrható.

Az elmondottakból láthatjuk, hogy sajnos, az arzén a bűnözők szempontjából minden olyan kiváló kellekkel rendelkezik, melynek segítségével a mérgezésit aránylag könnyen és sokféle módon végre lehet hajtani. A bűnözők nem is fukarkodnak a különféle módszerek alkalmazásával s a legkülönbözőbb ételekbe, italokba keverve, adják be az áldozatuknak az arzént.

Kézenfekvő az a kérdés, hogy ha az arzén ilyen súlyos mérreg és ennyire sűrűn fordul elő vele büntény, miért nem zárják el a közönség elől, miért nem nyilvánítják olyan szernek, amelyet kizárólag csak gyógyszerész társaságok szolgáltathatnak ki orvosi rendeletre?

A felelet erre, hogy az arzént kiterjedten használják a kereskedelemben és közismert növényvédőszer, ma már szinte nélkülözhetetlen fontosságú vegyianyaga a gazdálkodásnak.

Az első és a kereskedelemben legismertebb formája a légyapapír. A légyapapírt, mint tudjuk, úgy használják, hogy egy tálkába vizet öntenek s abba a lapos korongalakú légyapapírt beáztatják. A légyapapírt már előzetesen (a gyárban) arzénnel itatják át, melyet a víz kiold s így a légy, mely a vízből felszív egy kis mennyiséget, a benne lévő arzéntől elpusztul.

A légyapapír a szegény néposztály számára is könnyen hozzáférhető, mert néhány fillérért a szatócstól bárki beszerezheti. Mondanunk sem kell, hogy a légy elpusztításán kívül emberélet kioltására is kiválóan alkalmazható.

A büntény elkövetői uborkás üvegbe vizet öntenek s abba jó néhány légyapapírt áztatnak 3—4 napon keresztül. Az arzén beoldódik a vízbe, melyet azután levesbe, főzelékbe, kenyérdagasztás-kor a lisztbe keverve adnak be az áldozatnak.

Az arzén annyira erősen mérgez, hogy már tíz centigrammja halált okoz s így a légyapapírból kioldott arzén — mely a tíz centigramm húszszorosát is könnyen tartalmazhatja, — elvégzi romboló munkáját.

Szerencse viszont az, hogy a gyomorból lassan szívódik fel s így ha az orvos idejében észreveszi az esetet, megfelelő ellenszerekkel, hánytatókkal el tudja távolítani a szervezetből.

Különös figyelmet érdemel az arzénnek az a tulajdonsága, hogy a mérgezett egyén szervezetében sokáig megmarad. Az exhumált hullák belső szerveiből még hónapok, sőt évek múlva is ki lehet mutatni az arzén jelenlétét, mely a büntényekre teljes világosságot képes deríteni. (Érdekes, hogy a természetes halállal kimultak hullájának exhumálásakor mindig találunk csekély mennyiségű arzént a maradványokban. A szervezet ugyanis már eredetileg tartalmaz minimális arzént, amelyet még a talajban lévő arzén is felszaporíthat. Mérgezés ese-

tében az arzénmennyiség természetesen a szabályosnak sokszorosára emelkedik.) Az arzénrel mérgezett gyomorgörcsről panaszodik, hasmenése van, rövidesen legyengül, ágynak esik, majd beáll a halál. Ha a szervezete ellent tud állni a mérgező romboló hatásának s életben marad, úgy rendszerint élete végéig gyomorbeteg lesz.

A növényvédelmi szerek legnagyobb része, mint már említettük, arzéntartalmú. A bennük lévő arzén meghaladja a 30–40%-ot. Vizes oldatukat permehezéshez használják. E fehér por nemcsak szándékosan, de véletlenségből vagy tudatlanságból is okoz nagyon gyakran tragédiákat.

Végül hazánkban megtörtént néhány feltűnőbb esetet sorolunk fel azokból a nagyszámú bűnügyekből, melyekben a főszerepet az arzén játszotta.

Köztudomású a tiszazugi tömeges mérgezési eset, ahol a gyilkosságokat légy-papírról, illetve abból kiáztatott arzénoldattal követték el. (A légy-papír nátriumarzenitet tartalmaz.)

A másik bűntényben éppen az elmúlt hetekben hirdettek halálos ítéletet. Ezt a mérgezést növényvédőszerrel követték el. Egy idős falusi gazda szétosztotta vagyonát gyermekei között s legidősebb fiára valamivel többet hagyott, azzal a kikötéssel, hogy ezért őt eltartani tartozik. A többi testvér ezért bosszút forralt s elhatározták, hogy a legidősebb testvért és családját elteszik láb alól. A sógoruk az egyik malomban volt munkás, ezt rábeszéltek, hogy gabonaörléskor a lisztbe fehér poralakú növényvédelmi szert keverjen.

Az így „preparált” lisztből süített kenyér az egész családot megmérgezte s többen el is pusztultak.

Gondatlanságból (vagy tudatlanságból) származott az alábbi eset. Egy falusi gazda a permehezés után megmaradt növényvédőszerrel az éléskamrába helyezte el. Leánya a zacskóban lévő fehér, liszthez hasonló port megtalálta s azt lisztnek gondolva, a többi liszt közé keverte. Az ebből készült kenyértől és süteménytől 38 egyén betegedett meg s közülök hárman meg is haltak.

(Folytatjuk.)

Próbacsendőrök írásai.

(Március 14.-i pályázatunk anyagából.)

IV.

Anka...

Katonaéletem legszebb emléke egy fehérarcú tót leánnyal való ismeretségem még abból az időből, mikor a csehek vezényszavára rúgtam a port.

Vasárnap délután volt, szomorú, hervadt, őszi délután. A nap bágyadtan vetette fényét Zsolnára, a kis vágmenti városra, hova engem a sors hazulról elsodort.

Szomorú voltam én is, szívemben is ott élt az őszi hangulat, mert engem is elszakított anyám házából az ősz, mint a levelet a fától. Ide sodort, idegenbe hervadni, szenvedni, mert csak ez a sorsa a cseh egyenruhába öltözött magyarnak.

Igy sétáltam, búsan, árván, egyedül a Vág partján. El-elnéztem a lefelé úszó tutajokat s az elsárgult

levelek hullását. Gyalogos voltam, cseh bakancsos s hogy elűzzem szívem bánatát, úgy gondoltam, hogy jó volna, ha akadna szívesszavú valakim itt idegenben. El-elnéztem az arra sétálgató fehérepeket, szolgálókat, mert hiszen más nem igen áll szóba egy katonával, aki még tótul sem tud rendesen beszélni vele.

Lassan sétáltam le s fel a parton. Egyszer csak feltűnik egy lány, ki parasztosan volt öltözve, de csinos volt az istenadta. Formás fehér arca volt, szép szelíd szeme.

— Nem látott katonákat erre, kislány? — szoltam hozzá, persze tótul, hogy valahogy szóba elegyedhessek vele. Barátságosan mosolyogva mondta, hogy nem. — Akkor várok rájuk, míg nem jönnek — mondtam. A lány felelt valamit, én újra szoltam, aztán ő szolt, amire szívem körül melegem lett. Azt mondta ugyanis: — Maga magyar fiú, ugye? — Ő elmondta, hogy Ankanak hívják. Édesanyja már nem él. Apja, anyja halála után megházasodott, de mostohája rosszul bánt vele, ezért otthagya őt s eljött a városba szolgálni.

Alkonyodott.

— Nekem már menni kell — mondta.

— Anka! Máskor is találkozhatunk?

Bólintott.

Aztán találkoztunk többször a Vág partján. Én magam is kezdtem szeretni. Két szép szeme olyan volt, mint az özikéé. Mindig ott várt vasárnap délután és úgy örült, mosolygott, ha meglátott. Szegényt pedig megcsaltam. Ő ugyanis azt hitte, hogy két éves katona vagyok s nekem alig volt már csak egy-két napom, mert csak öt hónapot szolgáltam és öneki ezt nem mondtam meg, csak utolsó este említettem neki, hogy elmegyek s többet talán nem is lát.

De ő ezt nem hitte. Szép, szelíd özikeszemével olyan féltve nézett rám. Másnap leszereltem. Levetettem a komisz ruhát s kimentem az állomásra, már fel is ültem a vonatra, csak még az ablakon néztem ki, hogy utoljára még búcsút intsek a városnak. De ni! Anka!?! Ő az, rózsaszínű szoknyájában, fehér kötényével, talán sejtette, hogy megyek mégis. Anka! Kiáltottam... Anka!... Isten veled. Meglátott és megismert.

Többet nem mondhattam, mert a vonat már indult. Szegény, kis Anka, — mondott valamit, de már nem hallottam, csak azt láttam, amint zsebkendőjét lobogtat utánam búcsúzóul s néha-néha a szeméhez emeli...

Velem pedig zakatolt a vonat s lassan eltűnt az egész város szemem elől, Ankával együtt, örökre.

Ha családunkról emlékezem, nem írhatok nagy dolgokat, azaz, hogy másnak kellene a családunk sorsáról úgy írni, hogy mindenki tájékozva legyen a sok viszontagságon keresztülésett családról, melynek sorsát fekete betűkkel írta az ég az Élet könyvébe. Ilyenkor, mikor visszagondolok, eszembe jutnak nélkülözések között töltött gyermekéveim, de ekkor is mindig első gondolatom az édesapám, kit én nem ismer-tem.

Édesapám... ezt a szót én ritkán mondtam, mert sokáig nem mondhattam. A háború vitte el a számtól ezt a szót. Azt mondja Anyám, hogy mikor elment Apám, a zsebében akart elvinni... Ugy szeretett...

Szegény Édesanyám... Özvegyen maradt, egyedül, három apró gyermekével s szíve fájdalmával. Én akkor alig voltam egyéves, az egyik nővérem nyolc, a másik tízéves. Mi voltunk akkor talán a legelgyatottabbak s a legárványabbak az egész világon.

Szomorú idők, keserű évek, jobb rájuk vissza sem emlékezni, mert elszorul az ember szíve. Elmúltak már s csak ha visszagondolok rájuk, tűnik fel előttem kifosztott gyermekkorom.

Nővéreim már régen férjhez mentek s így szegény, özvülő Édesanyám, kihez a sors mindig mostoha volt, most egyedül maradt egészen. Sovány két hold földből tengeti életét. Sokszor rá gondolok, képzelemben szinte látom. Ilyenkor, vasárnap délután kiül a ház előtti padra, rólam beszélnek a szomszédokkal. Anyám büszke ám rám! Ilyenkor, mikor emlegetnek, néha felsóhajt. Szegény Jani!... Hol lehet az most!? Nem beteg-e? S jóságos szemeiben csillognak a könnyek...
Tóth János próbaesendőr.

V.

Éjszakai életmentés.

Kétéves katonai szolgálatomat az utászoknál teljesítettem. Egyik hídverés alkalmával a következő izgalmas eset történt.

Ősz felé járt az idő. Elég hűvös éjszakák voltak. Egyik napon éjjeli gyakorlatra készültünk, ezért délután nem volt kivonulás. 20 óra után sorakoztunk az udvaron és elindultunk a vízi gyakorlótérre. Amikor kiértünk, anyagelőkészítéshez mindenki megkapta a munkáját. Én, két társammal, mentőladikba kaptam beosztást. Míg a többiek az anyagot készítették elő, mi addig mentőladikunkat szereltük fel mentő szerelekkel. Amikor az anyag elő volt készítve és a mentőladik is készen állt, újból sorakozó volt. Minden részleg megkapta a hídverésnél teljesítendő munkáját. Utána elhangzott a vezényszó: „Hídveréshez indulj!“. Mindenki szaladt kijelölt helyére. A hídverés megindult.

Addig, amíg 2 hídtagot be nem építettek, mi hárman a víz szélén voltunk. A 3. tag építésénél mi is bementünk ladikunkkal a vízre és csáklával kapaszkodtunk az egyik ponton végéhez. Minden további tag beépítése után mi is beljebb mentünk a vízre. Amikor a 6. tag beépítése következett, szerencsétlenség történt. A gerendahordozó részleg egyik szélső emberét, aki a gerendát belső vállán tartotta, amit nem lett volna szabad, amint le akarta tenni válláról a gerendát, társai a szűk helyen elnyomták és gerendástól együtt a vízbe sodorták.

Sötét volt, igaz, de szemünk megszokta már a sötétséget s így jól láttuk, amint vízbeesett társunk hápogva, kezeit csapkodva, nyelte a vizet. Első pillanatban mosolyogva a látottakon, nem gondoltunk komoly dologra, de midőn láttuk, hogy társunk nem tud úszni, hanem csak kapálódzik, azonnal utána dobtuk a mentőövet. A mentőöv közvetlen melléje esett, de nem tudta elkapni, hanem kezeivel tovább esapta a vizet. Pár pillanat alatt mi ladikunkkal odaevettünk, de mire odaértünk, társunk eltűnt a víz alatt. Erre nagy izgalom támadt úgy a hídrészen, mint a mentőladikunkban. Nem tudtuk, mitévők legyünk. Csak álltunk a ladikban, a víz meg lassan vitt bennünket lefelé. Forgolódás közben, a ladik hátsó részétől 6—7 méterre, láttuk, hogy vízbeesett társunk feljött a víz felszínére és kezeivel kapálódzik, de hol fel-

bukik, hol alámerül megint a víz alá. Erre gyorsan megfordítottuk a ladik orrát és utánaevettünk, de mire odaértünk, megint eltűnt a víz alatt. Erre még nagyobb izgalom támadt mindenütt, közben karbidlámpákat is gyújtottak a parton és most már egészen jól lehetett látni az egész környéket.

Nagy izgalomban hirtelen elhatározással a ladik fenekéből kivettem egy csáklát — pedig hullafogó horgot kellett volna — és azzal kezdtem társam után kutatni. Érezve, hogy valamiben megakadt a csáklám, most már a többiek figyelmeztetésére, nehogy a csáklá hegyével megszúrjam víz alatt lévő társamat, gyorsan kicseréltem a kezemben lévő csáklát hullafogó horogra s most már azzal kevertem a vizet.

Véletlennel tartom még ma is, hogy a hullafogó horog társam hónaljában akadt meg. A terhet érezve, óvatosan kiemeltem a víz felszínére, de amikor megláttam vízből kiemelt társam kétségbeesett arcát, nagy izgalomban majdnem visszaejtettem. De ekkorra már két társam elkapta karját és beemelték a ladik fenekére. Ezután a ladikkal gyorsan kiveztünk a partra és társunkat kitéttük a gyepre. Ott hasra fektettük és hátát nyomogatva sok vizet kipréseltünk belőle. Komolyabb baja nem történt. Egyedül ment be a laktanyába vizes ruháját levetni.

Ez az eset alig tartott pár percig, de a pár percig tartó nagy izgalmat sohasem fogom elfelejteni.

Barta János próbaesendőr.

VI.

Emlék egy csendőréről.

Az, amit most le akarok írni, olyan, mint legkedvesebb lejezete egy könyvnek, amelyet érdemes elolvasni.

A beteg novemberi napfény maradék melegével megsímogatta a didergő világot és bekandikált a lakószobánk rácsos ablakán, én reám is. Hivogató sugarai engem is kicsaltak. Idekinn az utcán mindenki sietett. Céltudatosan iparkodott. Kezükben virág, ami még a novembert meghazudtolva a szobákban nyílt, vagy éppen imakönyv. Ünnepp volt. Vasárnap. Én is, hogy lerójam az ünnepnap kötelességemet, a templomba igyekeztem. Előttem egy csendőr léptei kopogták végig az utat. Egészen be a templomba.

Fentről, a kórusból halk és áhítatos hangokat sodort a hívek szívéhez a szent ének. Alázatos arcok néztek az Istenfia szobrára s a pap éppen áldást osztott, mikor valaki arerabukott, a templom kövezetére zuhant.

Mire felocsudtunk, ott termett a csendőr és karjaiba fogva a rosszullottat, kivitte a templomból.

Mi ezután — Isten ne vegye bűnül, — csak a csendőrről gondoltunk, a segítő embertársra. Én sokszor láttam már őket, tiszteltem mind, valahány volt, tiszteltem azért is, mert — szerettem volna közejük való lenni...

A templomküszöbét mise után elhagytuk. Megbűvölten vette észre a kitóduló tömeg a még mindig segítséget nyújtó csendőrt. Sugaras komolysággal az arcán, apostoli türelemmel várta meg, míg teljesen jobban lett betege. Az embersokaság hallgatott.

Tisztelettel hallgatott s valaki orvosért szaladt. A csendőrön semmi izgalom vagy fontoskodás. Csen-

des, nyugodt, biztoskezü ember volt. Mikor az orvos megjött, néhány szót váltott vele, aztán felhúzta fehér kesztyűjét, tisztelgett, fordult és elindult nyugodtan a laktanyája felé.

En néztem és úgy éreztem, gazdagabb lettem, mert az emberek egy csoportjának megismertem lelkivilágát.

Templomi áhitatban, a sárguló fákkal s a hűvös őszi nappal reánk köszöntött vasárnapi délelőttön hazaindultam. Öntudatot és akaratot öntött belém e derék csendőr tette. Ma is felvidul a lelkem, valahányszor e nap hőisére, arra a csendőrrre gondolok. Köszönöm azóta hőséredre, hogy megmutattad előttem kötelességeid fontosságát s köztük a legfontosabb kötelességet példázta: a felebaráti szeretetet. Köszönöm, hogy a lelked egy darabját azóta őrizhetem, hogy emlékemben maradhatott a Te nemes, lélekemelő cselekedeted.

Nagy József próbacsendőr.
(Folytatjuk.)

KATONAI ISMERETEK.

A géppuskás zászlóalj.

Irta: HAZAY IMRE őrnagy.

A világháború első évét a gyalogság a mai korszerű felszereléshez viszonyítva, szegényes és egyszerű fegyverzettel harcolta végig. Legnagyobb hatású és minden helyzetben nélkülözhetetlen fegyvere a géppuska volt. Ennek igazi értéke akkor ment át a köztudatba, mikor döntő szerepét az ütközetek hosszú sora alkalmával felismerték.

Míg addig hadosztályonként csak 8—32 géppuska állott rendelkezésre, az első kedvező tapasztalatok nyomán gyártását oly nagy arányokban indították meg, hogy a világháború utolsó évében a német hadosztályok 350, az amerikai hadosztályok pedig 1000 géppuskával rendelkeztek.

A világháborúban a géppuska jelentősége főleg abban domborodott ki, hogy a gyalogság tüzét igen nagy mértékben erősítette és fontos helyzetekben oly erős tűzhatást nyújtott, melyet más fegyverrel lehetetlen lett volna elérni. Alkalmazási értéke különösen számottevő a védelemben, ahol zárótűzével a terep meghatározott részeinek átlépését tartósan képes megakadályozni, vagy bénító tűzével az ellenség támadását letörni. Feltartó ereje oly nagy, hogy sokszor az órákig tartó tüzérségi tüzrel rommá lőtt védőállás egyetlen megmaradt géppuskája elég volt ahhoz, hogy zászlóaljak támadását állítsa meg.

A világháború utolsó évében a francia hadszíntér egyes szakaszain egy kilométer széles arevonalon sok helyen már 100 géppuska is jutott. A németek gyorsan felismerték, hogy ily nagy tömegű géppuska harcbevetése csak akkor lehet értékes, ha azok egységes vezetés alatt működnek. Ezért a századokat zászlóalj keretbe szervezték, úgy hogy egy parancsnok irányítása alatt 36 géppuska működött. Ezt a zárt egységbe foglalt hatalmas tüzéret kiválóan tudták úgy támadás, mint főleg védelemben hasznosítani, nem várt mértékben tehermentesítették a tüzérséget és elérték a védőállások magasfokú rohammentességét.

A világháború befejezése után ezek a tapasztalatok a szakirodalomban mind gyakrabban kerültek szóba, s ennek eredményeképpen az a felfogás alakult ki, hogy a géppuska zászlóalj kötelékben alkalmazva, a korszerű harc nélkülözhetetlen harcegysége.

Ezzel a kérdéssel a világháború után behatóan főleg a francia és angol hadsereg foglalkozott. Ma az a helyzet, hogy a német, angol, francia, orosz és brazil hadseregek egymásután állítják fel a géppuskás zászlóaljakat. Ezeknek szervezése az illető állam katonapolitikai és anyagi helyzete szerint változik. Rendszerint 3—4 század képez egy zászlóaljat.

Egy század 3 vagy 4 szakaszból áll, szakaszonként 3—4 géppuskával, s így egy századnak a tüzereje 9—16 géppuska. Ennek megfelelően egy zászlóaljba 27—64 géppuska van egyesítve.

A zászlóalj parancsnokságra, csapatra, gazdasági hivatalra és vonatra tagozódik.

A géppuskás zászlóaljnak, mint hadművelleti egységnek, az utakon legalább oly gyorsnak kell lenni, mint a gépkocsizó gyalogságnak és terepjáró képessége felül kell, hogy mulja a gyalogságét. Ezzel magyarázható, hogy a külföldi hadseregek géppuskás zászlóaljai mind gépkocsizók. Különbőség csak ott mutatkozik, hogy egyes államok erre a célra két tengelyes, úthoz kötött gépkocsit alkalmaznak, míg másutt a terepjáró gépkocsit használják. A kívánalmaknak az utóbbi felel meg jobban, mert a terepjáró gépkocsin szállított géppuskás zászlóalj mozgása nagy mértékben független az út és időjárási viszonyoktól.

Elképzelhető azonban az is, hogy a géppuskás zászlóalj mozgásánál a kocsizó szállítási mód jön tekintetbe. Ily célra legmegfelelőbbek a négy fogatos mozdonyos járművek, melyeknél a hajtás nyeregtől történik.

A géppuskás zászlóalj különösen értékes egység a magasabb vezetés kezében és számtalan különleges feladat megoldására hivatott.

Határvédelemben alkalmazásához számtalan lehetőség adódik. Különösen a hadműveletek kezdetén kerül erre sor, amikor a gyenge határvédelmi egységek megerősítésével a zászlóalj nagyobb egységek felvonulását biztosítja és képes arra, hogy az ellenség betörését széles arevonalon megakadályozza.

Hálás szerep vár a zászlóaljra *műszaki záróövek biztosításánál*. A záróövek ugyanis csak akkor felelnek meg rendeltetésüknek, ha az ellenség a zár felderítésében és nyitásban megakadályozható. Ez az akadályozás csak tüzrel érhető el. Erre a célra kiválóan megfelel a géppuskás zászlóalj, mely nagy területek hézagmentes lezárását tudja tüzrel megoldani.

Visszavonulásnál a zászlóalj megerősíti a leppező csapatokat, mozgékonyaságával merész kitarásra képes, s mivel gyorsan tud leválni az ellenségről, az ellenséget fárasztó lépcsőzetes visszavonulást könnyen oldja meg.

Üldözéskor a zászlóalj messze előretörve, tüzrel lezárja a fontosabb közlekedési vonalakat, váratlan fellépésével nagy arányú zavart kelt és az ellenség tervszerű visszavonulását fejvesztett meneküléssé változtatja.

Háborús tapasztalatból tudjuk, hogy az ellenség váratlan támadása, vagy meglepő betörése a *védőállásba*, mely nehéz helyzetbe hozza a vezetést. A kéznél levő tartalékok rendszerint gyengék, a távolabb levő erőket pedig csak nagy idővesztéssel lehet a veszélyeztetett helyre irányítani. Ily válságos helyzetek gyors tisztázására hivatott a géppuskás zászlóalj, mely rövid idő alatt nagy távolságokra tolható el, s gyorsan kiváltott hatalmas tüzének feltartó erejével reménytelennek látszó helyzeteket tisztázhat.

Sikerrel alkalmazták a géppuskás zászlóaljat a világháborúban *meglepő vállalkozások* tervezésénél. Itt a tüzérségi előkészítést teljesen mellőzték: az ellenség lefogását kizárólag géppuskák végezték. Az így tervezett vállalkozások a legtöbb esetben sikerrel is jártak.

Találkozó harcban az arctámadást csak szükség esetén alkalmazzuk. Törekvésünk mindig az, hogy az ellenséget arcban gyenge erővel lekötve, a zömmel átkarolólag támadjuk. Sok esetben az átkaroló csoport nagyon gyenge lesz, ami tetterős ellenséggel szemben mindig kockázatot jelent. A lekötő csoport erejét egy géppuskás zászlóalj bevetésével nagy kiterjedésben a többszörösére fokozhatjuk.

Védelemben a géppuskás zászlóalj még nagy túlerővel szemben is sikerrel állja meg a helyét, erők kivonását teszi lehetővé, s megkönnyíti a védelemből támadásba való átmenetet.

Halogató harcban egy géppuskás zászlóalj bevetése az erőjátéknak széles arcvonalon való vezetéséhez nyújt módot s a halogató feltartó erejét nagy mértékben növelve, számottevően csökkenti a területfeladás ütemét.

Széles arcvonalon vívott harcoknál a zászlóalj értéke a hézagok lezárásánál és a szárnyak védelménél domborodik ki.

A felsorolt különleges alkalmazási lehetőségek alapját a zászlóalj jellegzetes tulajdonságaiban találjuk meg. Ezek közül a legfontosabbak a nagy tüzerő, a mozgékony és tűzharcba való felkészülés rövid időszükséglete.

Gyengéje a géppuskás zászlóaljinak, hogy lökőerővel nem rendelkezik és hogy páncélos járművek támadásánál más fegyverek támogatására szorul. Ezt annál is inkább figyelembe kell venni, mert a zászlóaljat válságos helyzetek gyors tisztázása végett gyakran oly helyekre is irányítják, ahol pillanatnyilag egyéb alakulat nincs kéznél. Ily feladatok megoldásánál a zászlóalrhoz páncéltörő ágyút, nehéz puskát, esetleg egy-két puskás századot is osztanak be. Ezeket ugyanúgy szállítják, mint a zászlóaljat.

Nagy arányú vállalkozásoknál, tartós védelmi feladatoknál a zászlóaljat még motorizált tüzérséggel és műszaki csapatokkal is megerősítik.

A terület szélessége, melyet egy géppuskás zászlóalj működési teréről kiutalnak, különböző nagyságú lehet és annak mérete számtalan tényezőtől függ (a géppuskák száma, terep, pásztázási viszonyok, harc feladat). Általában egy géppuska hatásterületének nagysága arctűznél 50 méter, olda-

lozó tűznél pedig 300 m. Tájékoztatásul leszögezhetjük, hogy kedvező terepen egy 36 géppuskából álló zászlóalj kb. 6—8 km. széles szakasz megbízható lezárását biztosítja. Védelemben, ha a zászlóaljat súlyponton alkalmazzuk, a hatáskörlet szélessége 2—3 km. széles lesz.

Ily széles kiterjedésben a zászlóalj tüzeinek csak akkor van értéke, ha a fontosabb területekre több szakasz vagy század tüzét tudja összpontosítani a zászlóaljparancsnok: ehhez természetesen megfelelő felszerelés is kell.

A zászlóalj századai az alkalmazási esetek többségében, a megosztott irányzás alkalmazásával fedett állásból tüzelnek. Erre egyéb okok mellett azért van szükség, mert egy vagy több géppuskás század tüzét gyorsan és pontosan a kívánt helyre csak akkor lehet összpontosítani, ha a tűz vezetése és a géppuskák irányzása műszerekkel történik. A különböző műszerekkel való felszerelés (gyalog-sági teodolit, körirányék stb.) és azok alkalmazása lehetővé teszi a tűz rugalmas és gyors vezetését, áthelyezését és összpontosítását.

Egy géppuskás zászlóalj harcbalépését sematikusan az alábbiak szerint képzeljük el:

A zászlóaljparancsnok, kézhez kapva a feladatot, térképen tájékozódik, hová kell eljutnia, mikor kell indulnia, mely nagy utat kell megtennie stb., stb. Közben már parancsot adott, hogy a zászlóalj mielőbb menetkész legyen. Míg ez befejezést nyer, a zászlóaljparancsnok egy közege gépkocsival (motorkerékpárral) már útban van az alkalmazási hely felé: ennek feladata lesz tájékozódni a helyzetről és szemrevételezni a zászlóalj leendő útvonalát.

Az előreküldött közeget rövid idő múlva követi a zászlóaljparancsnok szűkebb törzsével a parancsnoki gépkocsin. Már útközben megállapítja, mit akar megtekinteni és mely vonatkozásban mely részletekről akar elől tájékozódni. Sokszor csak a terep szemrevételezéséről lesz szó, más esetben pedig elől harcoló csapatok parancsnokaival kell a személyes érintkezést felvennie.

A szemrevételezés és a tájékozódás alapján a zászlóaljparancsnok megalkotja részletes tervét. (Ennek a lényege: melyik század hová, mely kiterjedésben, mely feladattal jön állásba.)

Közben már felveszi a menetben levő századokkal a rádióösszeköttetést és a zászlóalj felvonulását rádióval irányítja, majd állásparancsát motorkerékpárossal eljuttatja a századokhoz.

A századok a vett parancs alapján a részükre kiutalt terepen a hatásterületeknek és löirányoknak figyelembe vételével tüzelőállást foglalnak és felkészülnek a tűzharcra.

A harcászati tűzvezetés a továbbiak során a zászlóaljparancsnok kezében összpontosul, míg a lövésszaki tűzvezetést a szakasz és századparancsnokok végzik.

A zászlóalj egységes vezetését bőséges híradó-felszerelés és feszesen megszervezett összeköttetés biztosítja.

Amennyiben a zászlóalj egyéb egységekkel (műszaki csapat, páncéltörő ágyú, lökőerő) lesz megerősítve, ezek az általános harcvezetési elvek szerint, a helyzetnek megfelelőleg nyernek alkalmazást,

EMLÉKEZZÜNK!

Bondár Mihály beregszászi szárnybeli csendőr az oroszokkal Zablotownál vívott ütközetben 1914 november 1-én Kosóban meghalt.

Bedő Ferenc sziráki őrsbeli csendőr hadifoglyok kísérése közben a herceghalomi vasúti szerencsétlenség alkalmával 1916 november 1-én meghalt.

Kardos Imre debreceni őrsbeli csendőr az olaszokkal vívott csatában 1918 november 1-én a Monte-Grappánál elesett.

Ratkof Ede battai őrsbeli alőrmester 1918 november 1-én a harctéren elesett.

Bujáki József szilicei őrsbeli alőrmestert két hazatért katona 1919 november 2-án Szilicén bosszúból orozva agyonlőtte.

Kovács Péter 2. oszt. őrmester, a cintosi őrs parancsnoka, a laktanyának fellázadt román néptömeg elleni védelmében 1919 november 2-án elesett.

Szoboszlai Dániel 2. oszt. őrmestert, a zarándi őrs parancsnokát, fellázadt román néptömeg 1918 november 2-án Zarádon legyilkolta.

Szijiártó János bojáni őrsbeli népfelkelőt hazatért katonák és katonaszökevények 1918 november 2-án Felsőszéken bosszúból legyilkolták.

Radványi Sándor debreceni őrsbeli 2. oszt. őrmester 1918 november 3-án Trient közelében olasz hadifogságba esett, ahol meghalt.

Gerhardt Ferenc szegedi kerületbeli csendőr a románok elleni harcban szenvedett sebesülésében 1916 november 5-én meghalt.

Gyarmati József néraaranyosi őrsbeli csendőr a románokkal harcolva 1916 november 5-én Csernehévíz mellett elesett.

Mészner József 2. oszt. őrmestert, a kismodrói őrs parancsnokát, mikor a jegyző megtámadott felelőségének védelmére kelt, fellázadt tót néptömeg 1918 november 5-én Kismodróon megölte.

Németh Ferenc csákvári őrsbeli alőrmester fegyveres rabló tömeggel harcolva 1918 november 5-én az etyeki határban elesett.

Balázs Mihály égerháti őrsbeli csendőr az orosz harctéren szerzett járványos betegségben 1914 november 6-án Mármaroszigeten meghalt.

Lukács Kálmán csonoplyai őrsbeli csendőr címz. őrmester az oroszokkal vívott harcban 1915 november 6-án Rudka mellett elesett.

Hunyadi György 2. oszt. őrmestert, a zenta—tornyospusztai őrs parancsnokát, rablott holmi összezedése alkalmával egy katonaszökevény 1918 november 6-án agyonlőtte.

Opra Géczy Pál 2. oszt. őrmestert, a felsőmoécsi őrs parancsnokát, lázadó román néptömeg 1918 november 6-án Felsőmoécsezen megölte.

Varga Sándor kővágóőrsi őrsbeli alőrmestert szerb katonák 1918 november 6-án Tündérlakon agyonlőtték.

Kiss Pál 2. oszt. őrmestert, a csentai őrs parancsnokát és **Kovács Mátyás** csentai őrsbeli alőrmestert lázadó szerb néptömeg 1918 november 7-én megölte.



Kárpátaljáról: Hősi temető Szolyván. Gábor Péter ezr. felv.

Morocza Gábor 2. oszt. őrmestert, a ghymesi őrs parancsnokát, fosztogató katonák 1918 november 7-én agyonlőtték.

Szabó János dési őrsbeli csendőr a 3. Isonzo-csatában a Doberdón kapott súlyos sebesülésében 1915 november 8-án Laibachban meghalt.

Czompa János sonkádi őrsbeli csendőrt két fegyveres gonosztevő 1887 november 9-én Szatmárcsekén agyonlőtte.

Doró Mihály hódási őrsbeli csendőrt rablóüldözés alkalmával 1886 november 10-én Pincéden agyonlőtték.

Mankó György orosházai őrsbeli csendőrt 1885 november 11-én az orosházi határban dohánycsempészek orozva agyonlőtték.

Kecskés István orsovai szárnybeli csendőr, címz. őrmester 1914 november 11-én a harctéren eltűnt.

Fazakas Sándor széphelyi őrsbeli alőrmestert egy katonaszökevény, akit szolgálton kívül üldözöbe vett, 1916 november 11-én Széphely határában agyonlőtte.

Urbán Imre padéi őrsbeli alőrmester Romániában szerzett betegségében 1918 november 11-én Rimnik-Szaratban meghalt.

Keszericze Vendel miksavári őrsbeli próbacsendőrt Horvátországból beözönlött fosztogatók 1918 november 13-án megölték.

CSENDŐR LEKSZIKON.

46. kérdés. Egy ház fele-felerészben két tulajdonosé. Az egyik tulajdonos azonban nem hajlandó a felerészt a másik tulajdonostól megvásárolni, de nem hajlandó az öt megillető felerészt sem a másikkal eladni. Van-e jogszabály, amelynek alapján őt a fél házrész megvásárlására vagy eladására lehetne kötelezni?

Válasz. Tulajdonközösség esetében bármelyik részes követelheti a közösség megszüntetését, feltéve, hogy a részesek nem kötöttek egymás között ellenkező értelmű megállapodást. A részeseknek ugyanis jogukban áll megállapodást kötni, hogy a tulajdonközösséget nem fogják megszüntetni, de az ilyen megállapodás csak 32 évig érvényes, akkor is, ha ennél hosszabb időre vagy mindenkorra kötötték. Fontos okból a közösség megszüntetését annak az időnek az eltelte előtt is lehet követelni, amelyre a megállapodás szól, vagy ha a megállapodás felmondására felmondási időt kötöttek ki, ennek az időnek a letelte előtt is, de azt, hogy a fontos ok valóban fennforog-e, a felek meghallgatása után a bíróság dönti el.

Ha a részesek között nincs olyan megállapodás, hogy a közösséget nem fogják megszüntetni, bármelyiküknek joga van a közösség megszüntetését a bíróságtól kérni. A keresetet 2000 pengő értékig a járásbírósághoz, azonfelül pedig a törvényszékhez kell benyújtani.

A közösség megszüntetése rendszerint akként történik, hogy azok a tárgyak, amelyek számottevő értékcsökkenés nélkül a részesek illetőségeinek megfelelő részekre oszthatók, a részesek között természetben kerülnek felosztás alá, míg az olyan tárgyat, amelyet nem lehet a részesek között felosztani, eladják és a vételárat osztják meg. Ha egyetlen osztályrészeseket kell természetben kiosztani, sorshúzásnak van helye.

Az eladás ingatlanok tekintetében nyilvános árverésről megy végbe. Ha azonban a nyilvános árverésen történő eladás a körülményeknél fogva a részesek érdekének s a célszerűségnek nem felel meg, a bíróság a részesek bármelyikének kérelmére a közösségnek más módon megszüntetését rendelheti el, de csak úgy, hogy a megszüntetés módja egyik részesre se legyen méltánytalan. A résztartást kötelezni, az osztály céljából rá személyes kötelezettséget róni vagy a közösséghez nem tartozó vagyonát megterhelni a beleegyezése nélkül nem szabad.

47. kérdés. A községi jegyző nagyobb összeget sikkasztott és amikor a cselekményt felfedezték, öngyilkos lett. A községi pénztárnokot, aki az elsikkasztott hivatalos pénzeket a jegyzővel együtt kezelte, a községi írnokknak, mint bünrészes ellen indított bünvádi eljárás folyamán tanuként hallgatják ki, de ellene nem indítottak bünvádi eljárást, mert a sikkasztásban semmi része sem volt; a jegyző azt a pénztárnok tudta nélkül, csekkszelvények utólagos meghamisításával követte el. A községi pénztárnokot mégis kártérítésre kötelezték és a kártérítés összegét az ingatlanára bekebelezték. Felelős-e a községi pénztárnok a jegyző által elkövetett sikkasztásért, ha őt emiatt büntetőjogi felelősség nem terheli?

Válasz. A kérdés tulajdonképpen magában foglalja a választ is: ha a bíróság a községi pénztárnokot kártérítésre kötelezte, ezt csak jogszabály alapján tehette, abból a körülményből pedig, hogy a kártérítési követelést a pénztárnok ingatlanára be is kebelezték, következik, hogy a bíróság ítélete jogerőre is emelkedett.

A kártérítés kérdése sok esetben teljesen független a bünvádi felelősség kérdésétől. Általános jogi elv, hogy aki a cselekményével vagy mulasztásával másnak kárt okoz, az okozott kárt megtéríteni köteles. Kárt azonban nemcsak büntetendő cselekmény elkövetésével, hanem olyan cselekménnyel vagy mulasztással is lehet okozni, amelyet a törvény nem büntet. A következő válaszunkban felsoroljuk a kártérítésnek egynéhány, leggyakoribb esetét. A kérdezett esetben azonban a községi pénztárnok anyagi felelőssége nem az általános kártérítési kötelezettségen, hanem a közpénzek kezelésével kapcsolatos számadói felelősségen alapszik. Az állami számvitelről szóló 1897:XX. t.-c. 52. §-a, valamint e törvény végrehajtási utasításának 192. §-a kimondja ugyanis, hogy mindazok, akik hivatali állásuknál vagy különös megbízatásuknál fogva közpénzeket kezelnek, azokért egyetemleges felelősséggel tartoznak. Az egyetemleges felelősségen azt értjük, hogy az esetleges hiányért stb. valamennyi felelős számadó és ellenzáros egyformán felel; ha tehát az akár szándékosan, akár pedig mulasztással okozott kár összegét az egyik számadón nem lehet behajtani, azt — még pedig teljes összegében — a másik, illetőleg a többi felelős számadón lehet behajtani.

Hogy a községi pénztárnok milyen esetekben és milyen mértékben felelős a község pénzkezeléséért, azt a vármegyei törvényhatóság által kiadott külön utasítás határozza meg. Országos érvényű jogszabály ugyanis, amely a községek (és városok) számviteli eljárását szabályozná, nincsen. Az állami számvitelről szóló törvény 142. §-a és a végrehajtási utasítás 220. §-a előírja, hogy minden pénztár és minden anyagkezelő hivatal részére külön kezelési utasítást kell kiadni: községek részére az ilyen külön utasításokat a vármegyék adják ki. A község pénzkezelésében a községi pénztáros ellenzárosként szerepel és mint ilyen, természetesen teljes anyagi felelősséggel tartozik a számadások helyességéért és a pénztár állományáért.

Bizonyos, hogy a kérdezett esetben a községi pénztárost az ellenzárosi tennivalói és az ellenőrzés tekintetében mulasztás terhelte és ezt a mulasztást a bíróság megállapította. A hivatali mulasztás vagy az ellenőrzés elmulasztása azonban csak akkor büntetendő, ha azt a törvény büntetendő cselekménnyé nyilvánítja; egyébként köztisztviselőnél csak feyelmi eljárás alá tartozik. A kárt azonban, amely az ellenőrzés elmulasztása következtében keletkezett, a mulasztó ilyen esetben is köteles megtéríteni.

48. kérdés. Az utcán legények verekednek. Arra megy egy járőrközelő, akiről tudják, hogy pisztolya van. A verekedésben résztvevők egyike kéri tőle a pisztolyt, hogy a támadók ellen védekezhessenek, de a tulajdonos nem hajlandó átadni. Két legény lefogja a pisztoly tulajdonosát, elveszi a pisztolyt, azzal az egyik ellenfelüket megsebesítik, azután pedig visszaadják a tulajdonosának. Rablásnak minősíthető-e a cselekményük, tekintve, hogy a pisztolyt erőszakkal ugyan, de

SZOMBATHELY:

Vásároljunk a SZOMBATHELYI

„TAKARÉKOSSÁG”

útján, mert így előkelő, megbízható kereskedőknél mindent beszerezhetünk, kényelmes fizetési feltételekkel 1 helyen fizetünk.

SZOMBATHELY, ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 19.

Központi Iroda:

70 kereskedő!

ÓRÁK

Omega
Doxa
Schaffhausen
Zenith stb.

arany, ezüst, ékszer, ajándéktárgyak nagy választékban.

FEINER GYULÁ-nál SZOMBATHELY Gr. Széchenyi 15. / n-v. 6.

Koresztény magyar fizet.

Szakcsereji javítások

Tüzelőanyagot

elsőrendű minőségben, méltányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett pontosan szállít

Bierbauer Ádám

Szombatfely, Magyar-u. 1. Tel: 76.

Kerékpárok,

Irógépek megbízható bevásárlási helye
A m. kir. osendörtség tagjainak kedvezményes fizetési feltételek

motorkerékpárok, alkatrészek, szakszerű javítások, zománcozás.

MAYER ES FLECK
Szombatfely, Belsikátor 3.

nem eltulajdonítás, hanem csak ideiglenes használat végett vették el.

Válasz. A Btk. 344. §-a szerint: aki idegen ingó dolgot erőszakkal vagy fenyegetéssel abból a célból vesz el, hogy jogtalanul eltulajdonítsa: rablást követ el. Eltulajdonításon azonban itt nemcsak azt kell érteni, hogy a gyanúsított a dolgot a sajátjaként megtartani akarja, hanem egyáltalán azt, hogy a dolgot annak birtokosától vagy bírlalójától elveszi. A rablás tehát az elvétellel már be van fejezve, tekintet nélkül arra, hogy mit csinál azzal a gyanúsított az elvétel után. Rablás tehát az is, ha valaki az idegen ingó dolgot elveszi és utána azonnal megsemmisíti. Ebben az esetben is eltulajdonította a dolgot, mert azzal úgy rendelkezett, mint a sajátjával.

Az is eltulajdonítás volt tehát, hogy a gyanúsított a pisztolyt csak rövid használat végett vette el és azután visszaadta. Erőszakkal nem szabad senkitől idegen ingó dolgot elvenni, még rövid időre sem. A büntetés kiszabásánál a bíróság a rablás szempontjából esetleg enyhítő körülményként fogja mérlegelni, hogy a gyanúsítottak az elrabolt pisztolyt a tulajdonosnak visszaadták, de ha a verekezésben részt vett ellenfél megsebesítése jogtalan volt, a testi sértés szempontjából viszont súlyosbítóként fog szerepelni az a körülmény, hogy a testi sértéshez használt eszközt rablás útján, tehát egy másik bűncselekmény elkövetésével szerezték meg.

Az, hogy a pisztoly tulajdonosa tett-e feljelentést vagy sem, a csendőr szempontjából mellékes, mert a rablás hivatalból üldözendő.

KÖNYVISMERTETÉS.

Harcászati sorvezető.

Az 1939. évi kiadású végleges Harcászati Szabályzat rendkívül érdekes kivonata ez a könyv, melynek szerzői *Farkas Antal* és *Szavay Sándor* vk. őrnagyok. A könyvet a honvédelmi miniszter tanegédletül rendszeresítette a m. kir. Ludovika Akadémia, a m. kir. Műszaki Akadémia és a m. kir. Repülő Akadémia részére. A könyv célja többek között közös alapot teremteni a harcászati elemi fogalmak és alakítások tekintetében, támpontokat adni az *alsóvezető* harcászati ténykedéséhez, vázlatkészítéshez és tervezéshez formákat nyújtani. A felderítés, mozgás, szállítás, elhelyezés, a harc stb. részletes ismertetése, vázlatok (feltűnően szépek), adatok — már a modern elvek és legfrissebb tapasztalatok figyelembevételével — alkotják a könyv gerincét. A könyvhöz igen ügyes összeállítású „sorvezető” van mellékelve az *alsóvezetők* részére, mely a helyzet megítélés, elhatározás, terv és intézkedésekhez (parancsnokhoz) kiválóan használható, csoportosításban ad útmutatást.

A könyv a m. kir. honvéd Ludovika Akadémia könyvtáránál — Budapest, IX., Üllői-út 80. — rendelhető meg, ára 5 P. Fizetendő a 18.824. csekk számlán. (Csekk számlatulajdonos: Farkas Antal vk. őrnagy.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Egy kegyetlen gyilkosság kiderítése.

Írta: **LIGETI ALAJOS** ny. alhadnagy. (Szeged.)

Temes vármegye északi felében fekszik József-falva község. A magyar éra alatt a nagytopolyi örskörlethez tartozott. Csendes, békés természetű szerb lakosok között élt egy Kolompár* János nevű fiatal cigány és vele vadházasságban volt Orsós Márta cigánynő. Ez a cigánypár a község nyugati oldalát szegélyező dombokba vájt kunyhóban lakott. A községben gyepmesteri teendővel foglalkoztak, megélhetésük biztosítva volt. A hatóságnak és a csendőrségnek soha nem adtak dolgot. De jött a háború, Kolompár cigány sor alá került és 1915. év elején tényleges katonai szolgálatra bevonult. A magára maradt cigánynő a gyepmesteri teendőket egy darabig szorgalmasan és kitógástalanul tovább folytatta, de azután csakhamar elhanyagolta, apróbb lopásokra vetemedett és később közismert, veszedelmes tyúktolvaj lett belőle. Idegen, főképpen katonaszökevény cigányokkal kezdett barátkozni, akiknek a lakásán menedéket nyújtott. Kolompár cigány ezt megutálva megszőkött s féltékenységből az asszonyt megfenyegette, hogy elteszi láb alól. Később notórius

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

**Halló.
RÁDIÓ
Nagykovácsynál!**

HORTHY MIKLOS
39

Látványosság számba menő bemutató termek és a legújabb típusú készülékek várják kedves Vevőinket.

Pompás választékunk minden igényt kielégít. Készülékeink és kiszolgálásunk tökéletességét biztosítja a „Nagykovácsy garancia.”

Árusítás — részletre is — kizárólag Horthy Miklós-úti fióküzletünkben.

HORTHY MIKLOS
39 **Nagykovácsy** BUDAI FIÓKJA
TEL.: 25-83-78.

Kérjen árjegyzéket. — Díjtalan bemutatás.

BÉLYEGZŐK,

VÉSNÖKI MUNKÁK, ZOMÁNTÁBLÁK
KOVACS LAJOS
A M. KIR. CSENDŐRSÉG SZÁLLÍTÓJA

MAGYAR MUNKA
BUDAPEST, VII.,
KÁROLY-KRT. 7.
TELEFON: 136-200

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVAJCI ÓRA.
DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBARAI

katonaszökevény lett. Több cigánytársával maga is vadházastársánál keresett és talált menedéket. Viselt dolgaikkal az örsöt állandóan foglalkoztatták. Erhető volt tehát, hogy örültünk, amidőn 1916. év tavaszán azt a hírt kaptuk, hogy Orsós Márta József-falváról eltűnt. A lakosság is örült, hogy egy igen alkalmatlan egyéniségtől megszabadult. Eltűnésében különösebb okot senki nem gyanított. Biztosra vettük, hogy valamely ismerős cigánnyal összebarátkozott és vele vadházasságra lépve távozott el. Az is kellemesen hatott ránk, hogy ettől az időtől kezdve Kolompár cigányról sem hallottunk semmit. Az elfogását és bekísérését elrendelő szokásos távirati felhívások is elmaradtak. Abban a hiszemben voltunk, hogy megemberelte magát s valamely harctéren viaskodik, vagy netán hősi halált halt.

1917. év tavaszán azonban az örs tudomást szerzett arról, hogy Kolompár cigány újból megszökött és az örskörletünkhöz tartozó Sustra községben bujkál. Azonnal járót küldtem ki, aki a szökevényt elfogta és az örsre bekísérte. A hivatalos, formászerű kikérdezése után, fesztelen hangon beszélgetésbe elegyedtem vele, miközben családi körülményeit érintve, megkérdeztem tőle, hol van a felesége, a Márta? E nem várt kérdésre Kolompár pislogni kezdett s cigányszokás szerint, ha hazudni akar, nagyot nyelt utána azt felelte: „Meghalt“. Ez szeget ütött a fejembe. Ismerve a viruló egészségnek örvendő, pirosposzsgás arcú cigánynőt, hihetetlennek tartottam, hogy Kolompár igazat mondott volna. Úgy tettem, mintha nem érdekelne az adott felelet, tovább kérdeztem. Beteg volt, mikor halt meg, hol és

ki temette el? Kolompár erre bizonytalan, hebegő hangon elmondta, hogy Temeskenéz községben lakó anyjánál, Orsós Flóránál halt el, ahol huzamosabb időn át betegeskedett. 1915 december havában temették el az ottani oláh temetőbe. Hogy pénzbe ne kerüljön, papot nem vettek igénybe, éjjel titokban, koporsó nélkül kivitték és a temető egy félreeső helyén gödröt ásva, csak úgy elföldelték. A temetésen anyja, ő és Orsós Sándor katonaszökevény, a vadházastársa testvérbátyja vett részt. Elgondolkoztam az elmondottak felett. A cigánynő eltűnési idejére visszaemlékezve lehetetlennek tartottam, hogy Kolompár bemondása a valóságot fedné. Márta 1916 tavaszán tűnt el, tehát az általa bemondott időben nem lehetett halott. Hogy mégis tisztán lássak, kérdést intéztem a temeskenézi örsparancsnokhoz, ahonnan azt az értesítést kaptam, hogy ott Márta elhalálozásáról mitsem tudnak. Valótlan azon állítás, hogy ott betegeskedett, vagy ott temették volna el. A háború folyamán anyjánál nem járt, hollétéről tudomása nincs. A kapott értesítést közöltem Kolompárral, aki megmaradt amellet, amit mondott. Arra kért, hogy menjünk el vele és ő megmutatja azt a helyet, ahol Mártát elföldelték. Helyt adva Kolompár kérésének, magam mellé vettem Tatár József esendőrt, Kolompárt megbilincselve kocsira ültettem és elindultunk, hogy Márta sírját megkeressük. Útközben a cigányt szemmel tartva észleltem, hogy állandóan fészkelődik, ami arra vall, hogy nem érzi magát jól, lelkifurdalás kezd rajta erőt venni. Mintegy 10 km utat tettünk meg, amidőn Kolompár megszólalt és arra kért, hogy ne menjünk Temeskenéze,

SZÉKESFEHÉRVÁR:

Tetőtől-talpig felöltözhet

Knazovitzkynál,

Székesfehérvár
Telefon: 163.
Egyenruházati cikkek is nagy választékban
Kedvező fizetési feltételek.

Ha órára, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Óráimért, ékszereimért legmesszebbmenő jóállást vállalok.

Alapítva: 1875.

NEUBART SÁNDOR

órás és ékszerész. Oklevéllel kitüntetett órásmester

SZÉKESFEHÉRVÁR/NÁDOR-U. 23.

Vásároljunk Székesfehérváron

a Gondűző

bevásárlási rendszerével!

Hittelt nyújt kényelmes résztörlesztés mellett mégis készpénzárón!!! Székesfehérvár közkezdvelt régi megbízható üzleteiben. — Kérjen tájékoztatót és vásárlási igazolványt. — Díjtalanul küldi a „Gondűző“ központi irodája, SZÉKESFEHÉRVÁR, NAGY SÁNDOR-UT. A. 5.

GYŐR:

Kerékpár, rádió, gramofon, csillár, részletre is

IFJ. VARGA JÓZSEF-NÉL

GYŐR, Árpád-u. 50. sz. • Javítás Kücsönzes

IRÓGÉP

összes rendszerű alkatrész bevásárlásunknál forduljunk bizalommal

Keresztény szolgálat!

Farkas Vilmos céghez

GYŐR, Árpád-út 30.

Kedvező fizetési feltételek. • Javítások.

CSENDŐR

vásároljon a

Központi iroda:

GYŐR,

Deák Ferenc-u. 18.

Győri Takarékoság

utján, mert így előleg nélkül vásárolhat 80 előkező megbízható győri cégnél 6-1/2 havil hitelle s havonta csak 1 szer 1 helyre kell fizetnie.

Számos kitüntetett elismerés. Megbízható jó munkát. Csak mesternél rendeljen.

HORVÁTH MIKLÓS

Lakberendező kárpitosmester GYŐR, DEÁK F.-U. 25

Készít mindennemű kárpitosmunkát • Hálószooba és kombinált bútorok tervek szerint, elsőrendű kivitelben • Szolid árak. • Alapítva 1900-ban • A címre ügyeljen!

arany-
ezüst

ÓRÁK OPITZ LAJOS

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

ÉKSZEREK, AJÁNDEKTÁRGYAK megbízható kivitelben.

GYŐR, BAROSS-ÚT 21.

ALAPÍTOTT 1879.

Kedvező fizetési feltételek!

A „TAKARÉKOSÁG“ tagja. Aranyváltó hely. Javítások

mert, mint mondá, Márta nem ott, hanem a királyfalvi kinstári erdőben van eltemetve. Menjünk Királyfalvára! — adtam ki a parancsot a kocsisnak. Királyfalván egy erdőörháznál kifogtunk, az erdőört bizalmiférüként magunkhoz vettem és követtük a cigányt az erdőbe. A cigány állandóan botlott, többször előrebukott, majd arra kért, hogy a bilincset vegyem le kezeiről, mert nem tud menni. Biztattam, hogy csak menjen, majd a sírnál le fogom venni. Egy tisztásra érve, Kolompár egy terebélyes koronájú, vastag tölgyfa alá vezetett el bennünket és annak aljára mutatva, jelölte meg azt a helyet, ahol állítása szerint Mártát elhantolták. Körülszembőlük a fa alját, de a kopár talajon semmi elváltozás nem mutatkozott. Világosnak látszott, hogy ott a talaj felásva soha nem volt, a keresett hulla nem lehet ott. Mivel azonban a cigány ragaszkodott állításához, az erdőörháztól ásót kerítettem, azt Kolompárnak adva, elrendeltem, hogy a megjelölt helyet ássa föl.

Hogy az ásást lehetővé tegyem, a bilincset kezéről kénytelen voltam levenni. A cigány ravasz szándékát felismerve, előbb azonban a két fűzőláncot lakattal összefűztem és az így meghosszabbított fűzőláncal Kolompárt, lábánál fogva, egy vékonyabb fához lakatoltam, mert akkor már erős gyanúm volt, hogy Kolompár a kézzelfogható valótlanágaival, súlyos bűnének tudatában, alkalmat keres, hogy megszökjék. Hogy célját elérhesse, feltételezhető volt az is, hogy a kezébe adott ásóval ellenünk támadást intéz. Ez az eljárás nagyon kedvezőtlenül hatott Kolompárra, mert szemlátomást lesújtva fogott hozzá az ásáshoz. Már az első ásónyom eleven földet érintett, jeléül annak, hogy állítása valóban koholmány. Bizonyítva láttuk, hogy nevezett cigánynő bünténynek esett áldozatul, hullája máshol

keresendő. Ezt a gyanút Kolompár előtt most már nyíltan, hivatalos formában, erélyes hangon juttattam kifejezésre, felszólítván őt, hogy ne kerteljen, menekülni úgy sem tud s ha magán mégis segíteni óhajt, mondja meg az igazat, hol ölte meg és hol temette el Mártát. Kolompár erre összeroppant, alig hallható hangon azt felelte: „Nem én, hanem Orsós Sándor vágta el a nyakát!” E kijelentésre az ásót letétem vele, újból megbilincseltem és tovább faggattam. Elmondta, hogy a cigánynő hullája a mélynádasi dögtemetőben fekszik. Orsós Sándor, Lakatos Lajos és Balog Ferenc nevére cigány társa segítségével, a magával hordott élesre íent katonai szurronnyal ott vágta el a nyakát. Az esetről ő is jelen volt, de a cselekmény elkövetésében részt nem vett. A hullát azonnal, a földszínen, egy bokorban hagyták. Ott van-e még, nem tudja, mert azóta ott nem járt. Az okot sem tudja, mert vele azt nem közölték.

Ismét kocsira ültünk és Mélynádásra hajtottunk. Mélynádasi kisközség lévén, más hivatalos személy hiányában, az ott talált egyetlen tanítót vettem magunk mellé és annak kíséretében, Kolompárt követve, kimentünk a községtől mintegy 200 méter távolságban levő dögtemetőhöz. Ez a temető használaton kívül helyezett dögter volt. Teljesen elhagyott, vad benyomást keltett. Mellette körülárkolt, gondozott új dögtemető volt használatban. A régi dögtemetőben nem igen fordult meg senki.

Kolompár a régi dögtemető egyik sarkában volt néhány alacsony, cserjés bokorhoz vezetett és a bokor belsejére mutatva, megjelölte azt a helyet, ahol Mártát, állítása szerint, meggyilkolva hagyták. Ezt a helyet magasnövésű sűrű gaz borította. Semmi olyant nem találtunk, ami arra engedett volna következtetni, hogy a keresett hulla valaha ott feküdt volna. Már távozni akartunk, amikor a gaz tövét

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelenyék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.



IFJ. KELE LÁSZLÓ író-számológép javítóüzeme,
Budapest, VI., Hajós-u. 26/b.

Telefon: 117-814.

Új és használt írógépek és számológépek eladásán Javítás, karbantartás és írógépkellékek raktára.
Vétel-esere.

ÚJ TÉRKÉPEK

Íródak, autósok, esendőrség, katonák számára

KÓKAI LAJOS-nál Budapest, IV., Kamermayer-utca 3.

A M. Kir. Honvéd Térképészeti Intézet főbizományosa. Távbeszélő: 189-444 és 189-464. Áttekintő-lap, szakárjegyék ingyen!

Hegedű, Harmonika, Tárogató,
Gramofon, Rádió
és az összes hangszerek legjobbak
itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőröknek részletre is
MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen



M
THEBRIS MAGYAR MÁSOLO
ÍRÓNT HASZNÁLUNK
GYÁRTJA
SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

BARNA ANDOR
látzerspecialista, optikai és fotostuköz-
lete. A m. kir. Honvéd
ség, OTBA, MABI Posta, HEV
szerződéses szállítója.
Budapest, VI., Andrássy-út 26. — Telefon: 316-546.
(Az „Opera” kövéhez mellett). A testület tagjainak
10 % engedmény Vidéknek készséggel küld árajánlatot



Wellner evőeszköz

az asztal díszé



Tatár csendőr szuronyával megpiszkálta. A gaz közül egy hosszabb csontdarab vetődött fel. Ezt látva Kolompár elkiáltotta magát „Márta“. Ez az ösztönyszerűen elhangzott szó eloszlatta minden kételyünket. Valószínűsítve láttuk, hogy Kolompár állítása megfelel a valóságnak, a felvetődött csontdarab mégis Márta hullájának maradványa lehet. A helyet tehát alaposan átkutattuk s ott néhány csigolya és négy darab hosszú, végtagoknak látszó csontdarabot találtunk. Azután átkutattuk magát a temetőt is. A temető árkában szanaszét egy emberi koponyát, egy alsóállarcsontot és kisebb bordacsontokat szedtünk össze. Ebből azt a meggyőződést merítettük, hogy a hulla tényleg a földszínen maradhatott, ahol a kutyák szétszedték s így kerülhettek egyes csontdarabok a temető árkába. A talált csontokat egy pokrócba göngyölve, magunkhoz vettük és azzal bevonultunk az örsre. Abban az időben Nagytopolly községben állomásozott egy Volhyniából pihenésre és felszerelésének kiegészítésére rendelt egészségügyi intézet. Az intézetnél több magasrangú orvos teljesített szolgálatot. Szükségét láttam, hogy a csontokat bemutassam, hogy azáltal is tiszta képet nyerjek. Pár nap múlva az orvosi kar főnöke a csontokat visszaadva, közölte velem, hogy a bemutatott csontokban az orvosi kar egy 28—30 éves, durva testalkatú nőnek a csontjait állapította meg. Nem volt tehát többé vitás, kinek a csontjait fedeztük fel. Az, hogy a hulla tényleg szabadon hagyatott, gondolkodóba ejtett mindnyájunkat. A gyilkos rendszerint igyekszik áldozata hulláját jól elrejtetni, hogy a bűncselekmény vagy egyáltalán ne, vagy legalább is minél később vállják köztudomásúvá. A gyilkosság hátterében különleges, soha nem tapasztalt okot sejtettük. Különben Kolompárnak nem állana érdekében ezt a körülményt tagadni.

Kolompárt erre nézve újból kikérdeztem, aki megmaradt amellett, hogy az indító okot nem tudja. Ismételten kijelentette, hogy az esetnek csak szem-

tanuja volt, a cigányokkal ott véletlenül találkozott. A megnevezett cigányokról sem akart tudni semmit. Odanyilatkozott, hogy azok bizonyára Románia területén vannak. Ebből világosan láttuk, hogy e téren Kolompár támogatására többé nem számíthatunk, neki az az érdeke, hogy ne kerüljenek elő.

Elhatároztam tehát, hogy a cigányokat bármilyen kézrekeritem. A cigányokra megelőzőleg gyűjtött részletes adatokkal rendelkezünk. Nagyobb részét személyesen is ismertük. Tudtuk, kikkel barátkoznak, kikkel állanak összeköttetésben, rendszerint hol és kinnél szoktak megfordulni. Megvolt tehát a remény, hogy kézrekerülnek. Három irányba járort vezényeltem ki. A Kisjenőn és Kékesen nyomozó járőr eredmény nélkül vonult be, jelentve, hogy a cigányokat ott nem találta, de megállapította, hogy Torontál megyében fekvő Gád községben lakó Balog cigánycsaládnál tartózkodnak. A Horváth István őrmester, jelenleg tiszthelyettes, vezetése alatt nyomozó járort erről értesítettem. A járőr a cigányok nyomára akadt, Gád községben elfogta és az örsre kísérte őket.

A cigányok az elébük tárt cselekmény elkövetését tagadták. Azzal érveltek, hogy Kolompár cigányt nem is ismerik, azt soha nem látták. Márta cigánynőt ismertek ugyan, de azt hallották, hogy az Temeskenézen már rég meghalt. Tagadásukkal szemben a cigányokat Kolompárral szembesítettem, aki minden egyesre rámutatva, névleg megnevezte és szemükbe mondta az általuk elkövetett gyilkosság mikénti elkövetését.

Ezután a szembesített cigányokat egyenként kikérdezés alá vontam. Előbb tagadták, majd az elébük tárt csontok láttára, töredelmes beismerő vallomást tettek. Egyértelműen előadták, hogy a tett elkövetése előtti napokban, mint katonaszökevények, Kolompárral együtt Rezes Julesa idős susrai cigánynőnél tartózkodva, panaszkodtak, hogy nem tudják mi az oka, hogy a csendőröknek mindig si-

P É C S:

ÍRÓGÉP gyári új és használt,

alkatrészek — javítás — csere

KOVATS JÁNOS cégnél

P É C S, Deák-u. 4.

Megbízható, pontos kiszolgálás. Kedvező fizetési feltételek.

A m. kir. csendőrség szállítója.

FEGYVEREK, LŐSZEREK, RÁDIO, CSILLÁR, SPORTCIKKEK, KERÉKPÁR és ALKATRÉSZEK

S Z A L A Y J A K A B

cégnél, PÉCS, Majorossy L.-u. 9. Telefon: 28-66.

Szakkerülő javítóüzem. Kedvező fizetési feltételek. Törv. állandó hítes szakértő.

Vásároljunk arany-ézszt

ÓRAI. ÉKSZERT

művészi kivitelben méltányos áron kedvező fizetési feltételek mellett

Szakkerülő pontos javítási üzem,

REMES FERENC

óráos és ékszerész mesternél
PÉCS, Király-utca 41.

Kerékpár

Alkatrészek

Szakkerülő javítások

összes márkák

Petrovits

P É C S, Széchenyi-tér 14.

Megbízható magyar cég

Óriási választék teljes

Lakásberendezésekben

vásároljunk **BÚTORT**

A Baross szövetség

tagja

Klein Béla

műbútorasztalos
bútorraktárából. **PÉCS,**

Kedvező fizetési felt.

DEÁK-U. 3. sz.

Magyar Bolt!

CSENDŐR VÁSÁROLJON A

Pécsi Takarékoság

útján, mert így előleg nélkül vásárolhat 70 előkelő, megbízható pécsi cégnél 6-7¹/₂ havi hitellel s havonta csak 1x1 helyre kell fizetnie

Központi Iroda:

DUNÁNTÚLI BANK RT-nál PÉCSETT

kerül őket elfogni. Akárhogyan bujkálnak, a csendőrök megtalálják őket. Nevezett cigánynő erre mind-egyikük jobbtényerét megvizsgálta és kijelentette, hogy mind a négyen meg vannak rontva. Addig, amíg ez a rontás rajtuk van, a csendőrök mindig rájuk találnak és elfogják őket. De ha a rontást magukról lerázzák, akkor őket többé elfogni nem lehet. Ezt pedig csak úgy érhetik el, ha megrontójukat megölik, máját kiveszik, megsütik és kenyér nélkül megeszik. Hulláját a földszínen kell hagyniok, hogy a kutyák, vagy a varjak megegyék. A ruháját hozzá kell hozni, mert azt a szellemeknek kell bemutatnia. Hogy ki lehet a megrontójuk, azt maguknak kellett kitalálniok. Kolompár Mártára gyanakodott, aki, állítása szerint, hűtlen lett hozzá, idegen cigányokkal barátkozott, bátyjával, Orsós Sándorral pedig haragos viszonyban volt.

Kolompár érvei után valamennyien Mártát szemelték ki, akit egy éjjel a mélynádasi dögtemetőbe csalták, lefoglák s ott a jelzett módon megölték, lemeztelenítették, a máját kivették. A közeli erdőben tüzet raktak, a máját megpirították, négyfelé osztották és közösen megették. A végrehajtásban Kolompár cselekvőleg tényleg nem vett részt, de a reá eső májrészt ő is megette. A hulláról lehúzott ruházatát is ő vitte és adta át Rezes cigánynőnek. Ezt Kolompár később maga is beismerte. Azzal védekezett, hogy a cigányok bosszújától félt és azért tartott velük. Rezes Julcsa szintén elfogott, aki tagadta, hogy neki bármi része volna a tett elkövetésével kapcsolatban. Előadta, hogy a gyanúsított cigányokat nem ismeri, azokat soha nem is látta. A házkutatás útján előkerült ruhaneműre azt mondta, hogy azt valaki úgy csempészte be az ő ládájába, hogy neki kellemetlenséget okozzon. Tagadása mellett szembesítés után is megmaradt.

A nyomozás ezzel befejezést nyert, a négy ci-

gányt a esontokkal együtt a temesvári hadosztály-bírósnak, míg a cigánynőt külön tényvázlattal a temesvári kir. ügyészségnek adtuk át.

A bünper lefolyásáról és az ítéletről nincs tudomásom. Az érdekelt cigányokról soha többé nem hallottunk.

Gyilkosságok nyomozásánál igen fontos, sokszor döntő jelentőségű adat birtokába jutunk, ha sikerül a gyilkosság indítóokát megállapítanunk. Ez különösen akkor áll, ha a gyilkost valami nem hétköznapi, hanem szokatlan, rendkívüli indítóok hajtották a gyilkosság elkövetésére. A gyakorlati nyomozás szempontjából fontos, hogy bűnügytani ismereteinket a valóságban előfordult minél több indítóok megismerésével bővítsük, mert ez lehetővé teszi a legkülönbözőbb feltevések felállítását. Ennél a nyomozásnál egy egész különleges gyilkossági indítóokot: a babonát, ismertük meg. Igen fontos, hogy a csendőr annak a vidéknek a babonáit alaposan ismerje, ahol szolgálatot teljesít. Ez elengedhetetlen tartozéka a személyi ismereteknek. Sok rejtélyesnek látszó bűnesemény háttérében a babona húzódik meg.

A lefolytatott nyomozás során a nyomozó csendőrök szakértelmet, példás tervszerűséget és buzgalmat tanúsítottak.

Mint további tanulságra rámutathatunk a bűnözőknek arra a régi fogására, hogy mindenféle hamis bemondásokkal ide-oda kísérgették magukat a járőrökkel, csupán azért, hogy a szökésre kedvező alkalmat találjanak. Ilyen esetekben a legmesszebbmenő óvatossági rendszabályok indokoltak. Nagyon helyesen járt tehát el itt is a járőr, amidőn a fogoly lábát fűzőlánccal egy fához erősítette, mielőtt kezéről a bilineset levette volna, hogy a fogoly a szükséges ásási munkát elvégezhesse.

MERCEDES IROGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. esendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

IROGÉP BEHOZATALI RT.
Budapest. V., Nádor-u. 24

NAGY IMRE

cs és kir. udvari szállító
virágkereskedő

Budapest, Fővám-tér 5.
Távbeszélő: 186-829 és 186-820.

Vászon, fehérnemű,
kelengye legjobban

Mössmer-nél

IV. Váci-utca 1. Távbeszélő: 388-132.

ASZTALOS és KÁRPITOS BUTOROK NAGY VÁLASZ-
TÉKBAN RÉSZLETRE IS KAPHATÓK. SAJÁT MŰHELYEK.

Paőr Vincze,

RUDAPEST, Király-utca 77. sz

A JÓNÉMET KÖNYV

Knapp Gusztáv könyvesboltjában,

BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 6.

Specláltítás KATONAI ÉS POLITIKAI KÖNYVEKBEN.

Csere, vétel, eladás

Hornyak Szilveszter Rádióantikváriuma

Bethlen Gábor utca 4. Baross tér sarok

KELETI KÁVÉHAZ MELLETT

TELEFON: 14-42-03.

Kérje most megjelent árjegyzékemet:

Csekkszámja száma: 37.307.

LICSÁJER JÁNOS

BUDAPESTI AUTORUGÓGYÁRTÓ és JAVÍTÓ ÜZEME,
BUDAPEST, VIII. THÉK ENDRE-UTCA 14. Távbeszélő: 134-555.

SPECIALISTA AZ AUTÓRUGÓK GYÁRTÁSÁBAN.

MINDENFÉLE KOCSKHOZ KÉSZ RUGÓK KAPHATÓK.



Csendörtemetés volt Szombathelyen október 21-én.

Borús októberi szombat délután, utolsó útjára kísértük el Nagy István csendőrbajtársunkat.

Pályafutásának első állomásához érkezett csupán el, midőn megállott vele az élet mozdonya. Hiába volt fűtve akarattal és bizakodással, nem bírta megindítani az élet nehéz vonatját.

Nem tudott tovább haladni a megkezdett dicsőséges pályán, pedig bizakodással várta felgyógyulását, mert az elkövetkezendő nagy és dicsőséges munkából Ő is ki akarta venni a reá eső részét.

A kegyetlen sors döntése következtében Ő már csak a csillagok közül figyelheti a többi csendőrbajtársait, akik már készen állanak a nagy útra.

Lehetséges, hogy egyszer a csillagos tejúton le fog ereszkedni hozzánk, a jövő csendőrei közé, talán a gyimesi havasok bérceire és akkor ismét együtt leszünk vele valamennyien.

Utolsó utadra kísértünk bajtárs, ezen a csendes, szinte mozdulatlan októberi délutánon... Te már nem láttad azt az utat, Te már nem érezted összehozott szívünk dobogását, Te már nem hallottad magyar imádságunk könnyekig áhítatos akkordjait. De mi, a szombathelyi iskola próbacsendőrei, akik elkísértünk utolsó földi utadon, üzenjük Néked, hogy az utolsó utad szép volt, nagyon szép volt.

Harangzúgás és gyászinduló mellett, virágkoszorúk rengetege között érkezted el új állomásod bejáratáig.

És midőn a kürtös utoljára fűjt kürtjébe, hogy a végső tiszteletet megadja Néked, ha akkor visszatekintettél lelki szemeiddel, — mert a sír szájából

U N G V Á R:

„KERESZTÉNY SAJTÓ”

lap és könyvterjesztő vállalat papírárak és írószer

KALUJA SÁNDOR

U N G V Á R, Telefon: 311

BARNA BÉLA

elektrotechnikai és rádió vállalat

U N G V Á R,
Nagyhid-utca 7. Tel. 11.

GAAR

KENYÉRGYÁR,

KERESZTÉNY CÉG. U N G V Á R.

egy pillanatra mindenkinek megadatott a visszatekintés, — láthattad és talán hallhattad is a körülötted lévő tiszt elöljáróid, örsbeli- és iskolás csendőrbajtársaid ajkáról a Hozzád szálló utolsó üzenetet: nyugodjál békében csendőrbajtárs!

Benyus Rezső
próbacsendőr.

Törzstiszti tanfolyam befejezése. A folyó év július 24-én kezdődött hatodik törzstiszti tanfolyam zárószemléje október 21-én volt vitéz *Nemerey Márton* tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelőjének jelenlétében. A zárószemlén jelen voltak: *Bittó Dezső* ezredes, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese, *Madacsay Imre* ezredes, a belügyminiszterium VI. b.) osztályának vezetője, dr. vitéz *Domasy Farkas* ezredes, a honvédelmi miniszterium 20. osztályának vezetője, *Balogh Béla* ezredes, a csendőrtiszti tanfolyamok parancsnoka, továbbá a tanfolyamok következő tanárai: vitéz *Kuczoray Dezső* ezredes, dr. *Levente Nándor* ezredes-hadbíró, vitéz *Ridegh Rajmond* alezredes, *Béreczy Gyula* g. alezredes, *Láday István* őrnagy és *Kricsfalussy-Hrabár Sándor* őrnagy. A tanfolyamot a következő tisztek végezték: *Zékány Zoltán* Barabás *József*, *Czecei Mátéffy István*, *Apor József*, *Mohácsy Lajos*, *Körösmezei Miklós*, *Hartay Rezső*, *Börzsönyi Mihály*, *Toldalagi Nyárády Domokos*, *Lázár Pál*, *Németh Ferenc I.*, vitéz *Ferenczy László*, *Órendy Norbert*, *Hajdu Endre*, *Zalasy Ferenc*, *Simonyi* és *Varsányi Simonyi József* és *Deteky Agoston* századosok.

Emléktábla Fery Oszkár rimaszécsi szülőházán. Rimaszombatról közlik, hogy Soldos Béla gömöri főispán kezdeményezésére rövidesen emléktáblával jelölik meg a kommunizmus alatt 1919 július 22-én vértanuhalált halt Fery Oszkár altábornagynak Rimaszécs községben lévő szülőházát.

Dieseretek. A debreceni VI. kerület parancsnoka nyilvánosan megdicsérte: Kulesár Miklós őrmestert, mert 1938. évben a gödöllői örsön, 1939. évben pedig a kenderesi örkülönítményen a Kormányzó Úr Ő Főméltósága legmagasabb személyének biztonsága érdekében teljesített felelősségteljes szolgálatot mindenkor a legnagyobb lelkiismeretességgel, hűséggel és éberséggel teljesítette és igen példás magaviseletet tanúsított; Gál István II. csendőrt, mert 1938. és 1939. évben a kenderesi örkülönítményen a Kormányzó Úr Ő Főméltósága legmagasabb személyének biztonsága érdekében teljesített felelősségteljes szolgálatot mindenkor a legnagyobb lelkiismeretességgel, hűséggel és éberséggel teljesítette és igen példás magaviseletet tanúsított.

NYIREGYHÁZA:

Kerékpárt, Rádiót

kedvező részletre is

eredeti STEYR-WAFFENRAD
kerékpár körzetképviselő

BICZÁK

műszerésznél

Nyiregyháza, Bethlen-u. 27.

BUTORAIT SUHANESZ L.
Kárpitos és bútortudó csarnoka
SZAKEMBER TÖLVÁSÁROLJA
Nyiregyháza, Vay Ádám-u. 4.
Aranyéremmel
10bbazöröszekli-
tűntetve.

Fegyverhasználatok. A szentgáli őrs állományába tartozó Gulyás Sándor tőrm. v. október 12-én este, Szentgál községben, szolgálaton kívül, Pukler István és Pukler Sándor ottani lakos napszámókat esendhaborítás miatt figyelmeztette. E miatt nevezettek Gulyás törzsrőrmestert megtámadták. Gulyás támadói ellen kardját használta s mindkét támadón 8 napon belül gyógyuló sérülést ejtett. Gulyás törzsrőrmester nem sérült meg. Az őrs Gulyás törzsrőrmester támadóit elfogta és az illetékes ügyészségnek átadta.

A mándoki őrs állományába tartozó Kása György tiszthelyettes járőrvezető és Csizmadia Antal esendőrből álló járőr Feka András tiszamogyorósi lakos ellen nyomozott, mely alkalommal Feka a járőrt megtámadta és Kása tiszthelyettes szuronyát megragadta. Kása tiszthelyettes a támadó ellen szuronyfegyvert használt, majd a gyanúsítottat elfogta.

Csendőrrjárőr megtámadása. A huszti közlekedési őrs állományába tartozó Zámboi József törzsrőrmester és Zilai Béla esendőr október 22-én gépkocsin Nagyszőlősről Huszt felé haladtak. A nagyszőlősi műton Tóth István és társa nagyszőlősi lakosok verekedtek. Járőr a verekedőket szétoszlásra szólította fel, mely alkalommal Tóth a kezében lévő karóval Zámboi törzsrőrmester hüvelykujját úgy megütötte, hogy esontörést szenvedett.

Az Országos Tiszti Kaszinó közleményei. I. Előadások november hónapban. November hó 20-án: „Az osztrák-magyar dunai hajóhad szerepe a világháborúban.“ Vetített képekkel. Előadó: *Wuiff Olaf* Richárd m. kir. titk. tan., ny. fő. vezérkapitány. November hó 6-án: „Rádzspat földön.“ Vetített képekkel. Előadó: dr. *Baktay Ervin*, a Magyar Földrajzi Társaság választmányi tagja. Mindkét előadásban az O. T. K. tagjai, családtagjai, sárgaszínű meghívóval ellátott vendégei, valamint az előadásokra külön meghívott vendégek vehetnek részt. Az előadások 18 órakor kezdődnek. — II. Szombatester családi táncösszejövetel. Szombatester családi táncösszejövetelünket november hó 4-én kezdjük meg. Az összejövetelen résztvehetnek: 1. Az O. T. K. rendes, rendkívüli és jóléti tagjai, valamint ezek családi igazolvánnyal ellátott családtagjai. (Részvételi díj 50 fillér.) 2. Állandó jellegű sárgaszínű meghívóval ellátott vendégek. (Részvételi díj 1.— pengő.) 3. Az O. T. K. rendes tagjai által esetenként bevezetett vendégek. (Belépődíj 1.50 pengő.) Az O. T. K. alapszabályai 9. §. (1.) pont alapján felhívjuk rendes tagjaink figyelmét, hogy a vendégek bevezetése csakis az O. T. K. ügyvezető igazgatója által aláírt egyszeri belépésre jogosító „Belépési engedély“, vagy szóbeli engedély alapján történhetik. A belépési engedélyt a hivatalos órák alatt adjuk ki. (9—14 óráig.)

Magyarország aranybányáiról írt érdekes cikket Koch Sándor a *Buvár* októberi füzetébe. Nyiresi Tichy Kálmán a gö-

mőri porták közt tett felfedező-útjáról számol be. *Gyulai Elemer* a színzongora, *Remete Dezső* a színes fényképezés technikai csodáit magyarázza. *Nemes Suhay Imre* Ausztrália problémáival foglalkozik, *Rolavides Mihály* földtani sétára viszi az olvasót, *Gad István* a lepkegyűjtésre ad útmutatást. A tudomány műhelyéből című rovat változatos közleményeinek élén Raoul *Francé* a magyar barnaszén keletkezéséről írt cikkét olvashatjuk. A *Buvár* dr. *Cavallier József* szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg.

Polgári iskolát végző esendőrök figyelmébe. A pécsi IV. honvéd vegyesdandár polgári iskolai előkészítő tanfolyamain — ahol egy évig mint előadó és két évig mint tanfolyamvezető működtem — szerzett tapasztalatok arra ösztönöztek, hogy kizáróan a m. kir. honvédség, határőrség és *csendőrség* tagjainak polgári iskolai magánvizsgákra előkészítésével foglalkozzam. A tanfolyamra minden esendőr jelentkezhetik, bárhol teljesít is szolgálatot, mert a jelentkezőket levelezőoktatásban részesítem, úgyhogy tanulmányait mindenki az állomáshelyén, önképzés útján folytathatja, esúpan a vizsgák előtt kell 2—4 hétig nálam tartózkodni, ahol akkor a tanulók délelőtt és délután is alapos oktatásban részesülnek. Erre csak szabadságon van lehetőség. A személyes oktatás tartama alatt a magántanulók elhelyezéséről és élelmezéséről az étkezési pénz ellenében gondoskodom és így a nálam tartózkodás nem jár nagyobb költséggel, mint az őrsön. Az oktatás legalább egy havi előkészítési díj befizetésével veszi kezdetét. Vizsgáznai lehet az év júniusában, decemberében és kivételes esetekben szeptemberben. Tehetséges tanulók az első és második osztályból összevont vizsgát is tehetnek. Ha valakinek a négy középiskolája már megvan és érettségit szeretne tenni, úgy reál, reálgimnáziumi, gimnáziumi vagy kereskedelmi magánvizsgára is előkészítem. Az első polgári letetéséhez legalább négy elemi szükséges; ha ez valakinek nincs meg, az elemi iskola negyedik osztályára díjtalanul előkészítem. A honvédség, határőr- és *csendőrség* sok tagját készítettem elő szép eredménnyel. Voltak, akik a négy polgári osztályt 18 hónap alatt végezték el. Legutóbb mult év december havában öt esendőr-tanítványom tett magánvizsgálatot. Négy az első-második osztályból összevont vizsgálatot, egy pedig az első osztályból, vagyis öten összesen kilenc osztályból tettek sikeres magánvizsgálatot. Buzdításul megemlítem, hogy magam is, mint teljesen árva, minden támogatás nélkül, magánúton végeztem el tanulmányaimat. Öt középiskolával vonultam be és mint katona érettségiztem, elvégeztem a kereskedelmi aka-



Egyenruhák
Polgári ruhák
Gyermekruhák
Esőkabátok
Ballonkabátok

kiváló minőségben, elegáns szabásúak, méltányos árban a keresztény alapítású

Ruhaipari és Kereskedelmi Rt.-nél
Budapest,
VI., Andrassy-út 27.



Ha petroleummal világít

Aladdin

lámpát vegyen!

125 gyertyafényes kezelésmentes, lágyfehér világítás. Régi lámpáját átalkottjuk
ismertetőt díjmentesen küld:

Aladdin RT. Budapest, VII., Nyár-u. 7.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETTFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-től
EBEDLŐSZÖNYEGEK P 28-től

Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futósző. „Barona” Szőnyeg- és Kárpitonkötő
szövetek, lehneművásznak, ruhaszövetek. Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. esendőrség tagjainak áruengedmény!

KAUFMAN A. ÉS TÁRSAI BUDAPEST, II., Margit-krt 52.
Telefon: 167-097.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagy raktára. Árjegyet ingyen és bérmentve küldünk. Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról cégünk régi jó hírneve kezkesedik.

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István
Bpest, VI., Teréz-krt 4. Tel.: 118-194

démiai tanfolyamot, az egyetemet és két doktori diplomát szereztem. Többek érdeklődésére közlöm továbbá, hogy az örszön lakó nős esendőrök fiú- és leánygyermekének magánúton való előkészítését is vállalom. Ezek természetesen külön csoportban részesülnek oktatásban. Ez főleg a nehéz helyzetben levő, többgyermekes családokra kedvező, mert az iskoláztatási költség így lényegesen kevesebb, mint a rendes tanulók költsége, akiket tíz hónapon át a távoli városban kell iskolába járattatni. Minden levélben való érdeklődésre kettős válaszbélyeg ellenében készsággal adok felvilágosítást. Német, francia és angol nyelvek, továbbá számtan és mértan tanítását külön is vállalom. *Dr. Stimácz Dömjén*, Budapest, VI., Aréna-út 140. fsz. 12.

Dr. Horányi Ferenc ny. áll ezredorvos rövidhullám, diathermia, quarc, histamin és a többi electrotherápiás rendeleseit lakásán — Budapest, Margit-körút 44., félemelet 1. — folytatja. Rendelések: d. e. 10—12-ig és d. u. 4—6-ig.

Hegedüs Vincét, aki 1924-ben mint főtörzsörmeister szolgált a jorgoványi vagy a rözskéi örszön, keresi unokatestvérét, Farkas Lajosné szül. Zsámboki Ilona, Jánoshalma. Aki nevezettről tud valamit, közölje fenti címmel.

Baginyi Sándort, aki 1884-ben Szarvason született (ág. ev. vallású) és 1921—22. évben az alagi örszön, mint törzsörmeister teljesített szolgálatot, fontos családi ügyben keresi Bereczki János, Budapest, VIII. kerület, Kálvária-tér 20. sz. földszint 3. sz. alatti lakos. Ha valaki nevezettről tud valamit, közölje fenti címmel.

Bogdán Györgyöt, aki Atkárón vagy Halászin és *Molnár Jánost*, aki Atkárón született, keresi Tabi Imre székesfővárosi altiszt, a Károly-csapatkereszt igazolása céljából. Nevezettek együtt vonultak be 1917-ben a 39. tábori tüzérezredhez s velük szolgált később ugyanennél az ezrednél a nehéztüzérségnél. Aki tud róluik (esetleg ök személyesen) közöljék címüket Veres András thtts-el, Budapest, I., Királyhágó-tér 6—7., II. emelet 34.

Sándor József tiszthelyettes, aki 1926—1927. évben a bieskei örszön teljesített szolgálatot, fontos ügyben keresi Szakonyi Kálmán esendőr, Vél. Aki nevezett jelenlegi címét tudja, közölje fenti címmel.

Ki tud róla? Mohácsi (Mucsicska) János ny. állományú törzsörmeistert, vagy annak családját keresi unokaöccse Manzulis Mihály felsőszlatinai (Máramaros megye) lakos. Aki tud róla valamit, írja meg fenti címre.

SCHMIDT M.

BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 5.

Szűgyártó, nyerges, bőröndös.

Készít, kocsizó és lovagló szerszámokat, bőrönd és finom bőrúrat, vadász és sportcikkeket.

DÓCZY DEZSŐ

irodagépjavitó üzeme
számológép specialista

BUDAPEST, V., Bálvány-u. 3. Tel. 183-787.

Új és használt írógépek raktáron. Csendőrszóra tagjainak 10% engedmény.

NŐI RUHÁK és KABÁTOK

készen, szalon kivitelben 6 havi hitelre is

Árvai László-cégnél,

BUDAPEST, VIII., SZENTKIRÁLYI-UTCA 1/b. Távbesz.: 140-655.

Baross-szövetség ezüst érmévé kiüntetve.

SZEMÉLYI HIREK.

Előlépett tiszthelyettesé: Tabajdi János törzsörmeister v. a budapesti I. kerület állományában.

Új őrsparancsnokok: *A budapesti I. kerületben:* Lakatos Ferenc, Fábri Dezső, Baranyi István tiszthelyettesek, *a kassai VIII. kerületben:* Tabajdi Imre, Varga János VIII., Szalóki István tiszthelyettesek *őrsparancsnokká*, továbbá *a budapesti I. kerületben:* Nagy Gyula törzsörmeister v., *a székesfehérvári II. kerületben:* Ruzsa János, Szabó József XII., Fenyves József, Halmos József törzsörmeister v., *a kassai VIII. kerületben:* Rozsnyai György törzsörmeister v. *ideiglenes őrsparancsnokká* kinevezettek.

Alcsoportvezetői kinevezés. A székesfehérvári II. kerületben: Rakó Sándor tiszthelyettes alcsoportvezetővé kinevezetett.

Véglegesítették. *A budapesti I. kerületben:* Sasi Jenő, Czunyi János, B. Katona István, *a székesfehérvári II. kerületben:* Nagy Vince, Szőnyi János, Zsebő Lajos, *a szombathelyi III. kerületben:* Bagoly Lajos, *a pécsi IV. kerületben:* Bujtor József, Koroknai István, *a debreceni VI. kerületben:* Bors Lajos, *a miskolci VII. kerületben:* Kerekes Ernő, Freidl Béla, *a kassai VIII. kerületben:* Barta Gyula, Peresi Bertalan, Lemák Péter, Gyulai Tibor, Kósa János, Kiss Imre és Mráz Jenő esendőrök a próbaszolgálati idő letöltése után.

Házasságot kötöttek. *A budapesti I. kerületben:* Vincze Rezső tiszthelyettes Filep Máriával Veszprémben, Hordós Gyula törzsörmeister Szabó Erzsébettel Budapesten, Székelyi István törzsörmeister Varga Erzsébettel Fertőszentmiklóson, *a székesfehérvári II. kerületben:* Tóth Károly II. törzsörmeister Madarász Gizellával Récicsen, Szabó József X. tiszthelyettes Ország Rozáliával Gárdonyban, Csizmadia Antal törzsörmeister Molnár Gizellával Zalalövön, Szőke Sándor tiszthelyettes Cser Badiés Irmával Somlószlószőlősen, Bodör Mihály törzsörmeister v. Geiszt Margittal Vörösbényben, Szabó Géza törzsörmeister Viertl Herminával Mosonmagyaróváron, *a szombathelyi III. kerületben:* Bazsó Lajos tiszthelyettes Vörös Margittal Bánokszentgyörgyön, Salamon János II. tiszthelyettes László Máriával Vasszentmihályon, Fehér Gyula őrmester Rozman Ilonával Nagycsömötén, Gerencsér Lajos tiszthelyettes Papos Mária-Magdolnával Aszfőn, *a pécsi IV. kerületben:* Simon József III. őrmester Vida Erzsébettel Tabon, *a debreceni VI. kerületben:* Görbédi András tiszthelyettes Dóczy Piroskával Berettyóújfalun, Somogyi Jónás törzsörmeister Kádár Máriával Budapesten, Szalók János törzsörmeister E. Kiss Ilonával Dévaványán, Maros Dénes ör-

Új és újjáépített **ÍRÓGÉPEK** legolcsóbban, kedvező hordozható és irodai **ÍRÓGÉPEK** fizetési feltételekkel íj. Horváth Lászlónál, Budapest, VII., Wesselényi-u. 49. Telefon: 131-632.

STETTNER ANDRÁS

okl. gépészmérnök

üzem és irodafelszerelési vállalata,

BUDAPEST, I., Áttila-u. 75. Tel. 161-119.

Irodai gépek, felszerelések, alkatrészek, nyomtatványok, papírosok stb.

Gör Nagy Illés

CSŐ és FÉMBUTOR ÜZEME

Budapest, X., Ceglédi-u. 15. távb.: 348-193.

AZ **ETERNA**-ÓRA

olyan, mint a katona,
teljesen megbízható,
pontos és kitartó.
Világmárka 1856 óta.

mester Mária Vilmával Tiszanánán, a miskolci VII. kerületben: Bányai Imre tiszthelyettes Zuposán Annával Vilken, a kassai VIII. kerületben: Lukács Lajos törzsőrmester Fabulya Máriával Medgyesházán, Hegyi László törzsőrmester Bársony Erzsébettel Tiszaújfalun, Szanyi Béla tiszthelyettes Szilágyi Irma Rózával Vajdácskán, Gál András tiszthelyettes György Juliannával Demecserben, Pataki József törzsőrmester Kállay Eszterrel Beregszászon, Baltazár József törzsőrmester Vágó Piroskával Nagyberegen, Lipták Bertalan alhadnagy Borsody Blankával Jászón, Tóth Miklós tiszthelyettes Fejes Borbálával Nyíregyházán, Vas József őrmester Niklai Erzsébettel Nagyszakácsiban, Medgyesi Lajos törzsőrmester v. Bajári Margittal Tiszavárkonyban, Bartha Bertalan törzsőrmester Baráth Borbálával Vitkán

Született. Dr. Neogrády József főhadnagy-hadbíró feleségének István-Ferenc fia, dr. Boda József főhadnagy feleségének Gábor fia, dr. vitéz Balásházy János ezredorvos feleségének Judit-Tekla leánya, dr. Zimonyi Sándor főhadnagy feleségének Amerika-Katalin-Mária-Terézia leánya. A budapesti I. kerületben: F. Kis János tiszthelyettes feleségének Árpád-László fia, Valkai Lajos tiszthelyettes feleségének Gyula-György fia, Tóth Sándor III. törzsőrmester v. feleségének Elvira-Mária leánya, Galambos Mihály őrmester feleségének Erzsébet leánya, vitéz Major János tiszthelyettes feleségének Erzsébet-Éva leánya, Szántó István őrmester feleségének István-Imre fia, Molnár János II. törzsőrmester feleségének János-Rezső fia; a szombathelyi III. kerületben: Horváth Mihály I. tiszthelyettes feleségének Magdolna-Eleonóra leánya, Csordás József tiszthelyettes feleségének József-László fia, Kovács Lajos V. tiszthelyettes feleségének Lajos-Csaba fia, Taródi István tiszthelyettes feleségének Irma-Zsuzsanna leánya, Németh Géza törzsőrmester feleségének Erzsébet leánya; a pécsi IV. kerületben: György János II. őrmester feleségének Mária-Magdolna leánya, Bányai József I. tiszthelyettes feleségének Mária-Erzsébet leánya, Bakó Gábor törzsőrmester feleségének Katalin-Terézia leánya, Tólos István törzsőrmester feleségének Rózsa-Terézia leánya; a debreceni VI.

kerületben: Jámbor Ferenc törzsőrmester feleségének Edit leánya, Végvári Mihály tiszthelyettes feleségének Tibor fia, Révész Ferenc tiszthelyettes feleségének Ferenc fia, Jászai György törzsőrmester feleségének György fia, Szinnyai László őrmester feleségének Erzsébet leánya; a miskolci VII. kerületben: Horváth Ferenc tiszthelyettes feleségének Erzsébet-Mária-Rozália leánya; a kassai VIII. kerületben: Balogh József I. tiszthelyettes feleségének Katalin-Veronika leánya, Kovács Pál I. törzsőrmester feleségének Borbála-Anna-Etel leánya, Balogh Sándor I. törzsőrmester feleségének Árpád-Károly fia, Bajó Lajos törzsőrmester feleségének István fia, Földi István tiszthelyettes feleségének Julianna leánya, Szuhai Imre őrmester feleségének Ibolya-Irén leánya, Tárnok György sv. tiszthelyettes feleségének Mária leánya, Gombos Gyula tiszthelyettes feleségének Tibor fia.

Halálozók. Bereczki János ny. áll. tiszthelyettes Budapesten, Radványi Mihály ny. áll. tiszthelyettes Nagyigmándon, Szabó József V. törzsőrmester József fia Székesfehérváron, Pomóthy György ny. áll. tiszthelyettes Csurgón, Vadász Mihály ny. áll. tiszthelyettes Szegeden, Kamuti Lajos ny. áll. tiszthelyettes Debrecenben, Sipos István ny. áll. törzsőrmester Hajdúböszörményben, Mészáros Kálmán ny. áll. őrmester Egyeken, Soóky Gábor ny. áll. tiszthelyettes Berettyóújfalun, Sashegyi József sv. tiszthelyettes Huszton, Turbéli József esendőr Kassán és Nagy István IV. esendőr Szombathelyen meghalt.

Csendőrségi Közlöny 22. száma. Kormányzói elhatározás. Honvédelmi miniszteri rendeletek. Szabályrendeletek. Háború esetére szóló kivételes intézkedések. A must beszerítésének engedélyhez kötése. Előjegyzések és nyomtatványok beszerzése tárgyában kiadott körrendelet kiegészítése. Sajtókamara tagjai részére igazolvány rendszeresítése. Az ország területén az 1939. október hó 24—27. napja közötti időben légvédelmi és légtáncos gyakorlatok tartása. Munkács megyei várossal szomszédos egyes községekre a m. kir. rendőrség hatáskörének kiterjesztése.

M I S K O L C I:

Órák

arany, ezüst, ékszerek, ajándéktárgyak szükségletünket szerezzük be **NAGY ALBERT** órák és ékszerésznél **Miskolc, Zsolcai-kapu**

Kedvező fizetési feltételek!

Az összes rendszerű új és újjáépített

IRÓGÉPEK

Állandóan raktáron

A m. kir. csendőrség szállítója **KEDVEZŐ RÉSZLET FIZETÉS**

KERTÉSZ IMRE
TURUL IRÓGÉPVÁLLALATA
MISKOLC, Széchenyi-u. 56.

FELVIDÉKI ŐRSŐK FIGYELMÉBE!

Polgári és egyenruhát megbízható minőségben és kivételben mértékután, egyenruházati cikkekét vásároljunk

KOSZORU IMRÉ-nél

A M. KIR. CSENDŐRSÉG SZERZŐDÉSES SZÁLLÍTÓJÁNAK
SZEKSZÁRD, Alkotmány-utca 18. sz.

Izléses átalakítások, külön zubbony — gallérok is kaphatók!
PÓSTAI SZÉTKÜLDÉS. KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

SZEKSZÁRD:

BÚTORT A KÉSZÍTŐTŐL VÁSÁROLUNK!!!
A legegyszerűbbtől a legkiválóbb kivitelig — Megbízható minőségben — Kedvező fizetési feltételek mellett — Megrendelésre terv után is.
Laskó Károly asztalos üzeme és bútorkészítő **Szekszárd, Széchenyi-utca 11.**

ÓRA ARANY EZÜST ÉKSZER

DISZTÁRGYAK, AJÁNDÉKOK. BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSUNK
TÓTH JÁNOS, SZEKSZÁRD
KASZINÓBAZÁR. — KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Kerékpárok, Autó és motorkerékpár javító üzem.
Motorkerékpárok,
Alkatrészek **RENDÁS SZEKSZÁRD,** Széchenyi-u. 29.
Puch, Méray-Puch A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek kőrszertképviselet

Csendőrök

figyelmébe!

Felvilágosítást ad: **PARCELLÁZÁSI VÁLLALAT KÖZPONTJA: BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 26. szám.**

BALATONSZÉPLAKI TELEPÜNKÖN (SIÓFOKTÓL 2 km.) MÉG **KITÜNŐ FEKVÉSŰ VILLATELKEK és HÁZHELYEK KAPHATÓK**

Biztosítson magának és családjának házhelyet. Gondoljon nyugdíjaztatási idejére, hogy gondtalanul a sajátjában élhessen. A Csendőrség kötelekbe tartozók előnyös és kedvező árakat és fizetési feltételeket kaphatnak. Ezen meg nem ismétlődő alkalmat ragadják meg.



Olvassa el, mielőtt ír nekünk.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkiktől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átészolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára, lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan, vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különlenyomatait a nyomda a velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben választunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk, akkor sem, ha a beküldő válaszbélyeg mellékel.

Kérdéskü kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a Csendőrléxikon rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett

levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Legkisebb előfizetési idő: félév.

A pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Cimváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. (Teljes név, rendfokozat, régi és új állomáshely.)

Vitakozás. Nem zsineggel mérjük a köteleességet. Aki ezt teszi, nem csendőr. A kérdésekre egyébként megfelel a Szut. 399. pontjának 2. bekezdése.

Madár. Igényjogosultsági igazolvány iránti kérvényéhez csatolja egyelőre a próbaírást és az iskolai bizonyítványát. Az esetleg még szükséges melléletek betérjesztésére parancsot kap. Olvassa el az 1931. évi Csendőrségi Lapok 286. oldalán közölt cikkünket is. Az útmesteri tanfolyamra nézve olvassa el a folyó évi szeptember 2-i 199. számú „Budapesti Közlöny” 20. oldalán közzétett 160/1939. számú „Pályázati hirdetmény”-t. Ez a pályázat rendszerint minden évben ilyenkor jelenik meg a jelzett hivatalos lapban, melyet a jegyzői hivatalban megtekinthet. A kérvényre 2 pengős, a többi melléletekre — ha nincs más belföldi okmánybélyeg rajtuk, — 30 filléres okmánybélyeg kell.

1111. Párdy Jenő v. tart. fhdgy. lakik Budapest, II., Bimbó-u. 64/a.; Groszmann Zoltán v. tart. fhdgy. lakik Miskolc, Palóczy-u. 23.; Majoros Gyula v. tart. fhdgy. lakik Rákospalota, Kiss E.-u. 4.; Saly Kálmán v. tart. fhdgy. lakik Budapest, I., Horváth M.-u. 45. szám alatt. Hullman Ferenc v. tart. fhdgy. lakása ismeretlen.

99.9.9. Az 572.675/20. számú H. M. rendelet szerint polgári állásba nem bocsájtható el addig senki, míg a szolgálati kötelezője le nem telt, sőt pályázati kérvényt sem nyújthat addig be. Ha meg nem újított szolgálati kötelezőjének lejártja után mégis tovább szeretne szolgálni, a kerületi parancsnoksághoz kell fordulni, ahol döntenek kérésére felől. Nem jó az ilyen bizonytalankodás. Higye el nekünk, ha itt ilyen, máshol még elégedetlenebb lesz. Igen sok erre a példa. A két címet keressük, türelem.

33.333. Minthogy gyermektelen özvegy és 40. életévét sem töltötte még be, százalékos korlátozás alá esik. L! „A—57.” jelzésű Nősülési szabályzat 1. számú Függelékének 2. §-át.

B. J. Békéscsaba. Takácsy Dezső ny. alezredes címe: Szeged, Arany János-u. 11. II. em. 7.; Bászler János (és nem Gyula) ny. alezredes elhunyt.

Paraj J. ny. törm., községi rendőrtizedes, Kondoros. Amint leveléből látjuk, biztosítási ügyében Kondoros község elöljárósága illetékes helyről a jogszabályoknak mindenben megfelelő tájékoztatást kapott. Annak elbírálásánál, hogy községi rendőrtizedesi tényleges szolgálata alapján fennáll-e a beteg-

FORBÁTH és RÉVÉSZ
 PATRIA svájci mesterművű cca. 4 kg. súlyban,
 HUNGARIA és RHEINMETALL.
 hordozható írógépek tökéletes kivitelben messzemenő jórallással.
 Budapest, V. Bálvány-u. 26. Tel.: 110-219
 A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek

HORÁK SIMON
 PAPIRKÉPKERET (PASSEPARTOUT) MŰINTÉZET
 Rákóczi-út 8/b. Dohány-utca 5/a.
 Vidéki megrendelések pontos és gyors ellátása.
 Fényképkartonok mindenféle kivitelben és árban kaphatók.

SCHMIDT GYULA
 EZÜSTÁRÚGYÁR udvari szállító,
 Budapest, VII., Nyár-utca 13. Telefon: 140-135.
 Alopitva 1932. A m. kir. Honvédség szállítója.

Újrendszerű bútorhitel!
 Lakását berendezheti bútorral, szőnyeggel minden csendőr
ELŐLEG NÉLKÜL
harminc egyenlő havi részletre,
 vagyis minden P 100.— után 3.33 pengő havi részletre.
 Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.
KARDOS TESTVÉREK
 Budapest, VII., Wesselényi-u. 18. Kazinczy-u. mellett.

Borsay János fényképész műterme
 VI., KIRÁLY-U. 72. ● TELEFON: 110-617.
 A BUDAPESTI HELYŐRSÉG FÉNYKÉPÉSZÉ.
 MŰVÉSZI MUNKA ● SZOLID ÁRAK.

ségi és baleseti, valamint az öregségi, rokkantsági, özvegy-ségi és árvasági biztosítási kötelezettsége, teljesen figyelmen kívül kell hagyni azt, hogy Ön nyugalmazott esendőtörzs-örmester.

Betegségi biztosítási kötelezettsége szempontjából irányadó az 1927. évi XXI. t.-c. 7. §-ának az a rendelkezése, amelynek értelmében azok a községi alkalmazottak mentesülnek a betegségi biztosítási kötelezettség alól, akik joghatályos szabályrendelet alapján betegség esetében munkaadójuktól (Ön a községtől) illetményeiket legalább hat hónapon át megkapják. Hogy Önre vonatkozóan van-e ilyen szabályrendelet hatályban, azt a községi elöljáróság tudja. Ha van, betegségi biztosítási kötelezettség alá nem esik, ha ellenben nincsen, akkor az Országos Társadalombiztosító Intézetnél kell Önt biztosítani. **Baleseti biztosítási kötelezettsége** szempontjából az 1927. évi XXI. t.-c. 58. §-ának második bekezdésében foglalt ama rendelkezés irányadó, mely szerint a községi alkalmazottak baleseti biztosítási kötelezettsége szünetel abban az esetben, ha a rájuk vonatkozó törvény vagy egyéb joghatályos szolgálati, illetőleg nyugdíjszabályzat az 1912. évi LXV. t.-c. 42. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelő intézkedést tartalmaz. Ha Önre vonatkozóan ilyen jogszabály nincsen érvényben, az Országos Társadalombiztosító Intézetnél kell Önt baleset esetére biztosítani. A 7850/1937. M. E. számú rendelet értelmében **öregség, rokkantság, özvegy-ség és árvaság esetére** 1938. évi január hó 1-től az Országos Társadalombiztosító Intézetnél — az 1928. évi XL. t.-c. rendelkezései szerint — köteles a község biztosítani azt a tényleges szolgálatban álló községi alkalmazottat, akinek részére az ellátásról szóló joghatályos szabályrendelet szerint ellátás (nyugdíj) egyáltalán nem jár. Ha Ön az alkalmazottak eme csoportjába tartozik, kétségtelenül az Országos Társadalom-

biztosító Intézetnél kell öregségi, rokkantsági, özvegy-ségi és árvasági biztosításra bejelenteni. Abban az esetben, ha az Országos Társadalombiztosító Intézetnél betegségi biztosításra kötelezett lenne, **Cserba tagsága** a 130.800/VI. b. 1936. sz. B. M. körrendelet 3. §. 3. pontja értelmében megszűnik és mindaddig szünetel, amíg az Országos Társadalombiztosító Intézetnél betegségi biztosításra kötelezett. Ez esetben a Cserba betegsé-gélyező járulékot sem vonják le a nyugellátásából. Ha azután az O. T. I.-nál a betegségi biztosítási kötelezettsége megszűnik, Cserba tagsága újból megnyílik.

Lesz még kikelet. 1. Tanulmányozza át az 1929. évi 26. Cs. K. 173. oldalán a Haborús Emlékérem alapítására vonatkozó rendeletet. Annak alapján kérheti a H. M. úrhoz szolgál-tai úton előterjesztett kérelmében, melyhez csatolja édesap-jának a községi elöljáróság előtt kiállított lemondó-nyilatko-zatát, valamint éremigazolványát. 2. A felvidéki emlékérem kiadásának időpontja még nem ismeretes.

Cs. F. Bodzásujlak. 1. Szatócs és vegyeskereskedés között különbség nincs. 2. Esküvőn a esendőr tollaskalapban köteles megjelenni, amint ezt az Öltözeti táblázat III. fejezetében és a Szat. 209/5. pontjában olvashatja.

Dolgozz! Az óravázlatot minden oktató saját elgondolása és szájaize szerint készíti úgy, hogy oktatás közben abba belepillantva, tervszerűen, folyamatosan tudjon oktatni, amint arra előkészült. Az óravázlat csak támpontokat tartalmazó em-lékeztető, segítség. Készítésére és használatára nézve útba-igazítást ad a Cs-8. Irányelvek 37-40. pont. Van olyan ok-tató, aki a magyarázathoz szükséges gondolatait egyszerű vázlatos rajzokkal rögzíti, ha ilyen természetű az anyag. A másik ugyanezt néhány tömör mondattal, vagy éppen csak pár szóval veti papírra, mert ez jobban útbaigazítja oktatás

50 ÉV ÓTA FENNÁLLÓ CÉG

MÁRER

UTÓDA

egyenruházati intézete

BUDAPEST, VI. L. BAROSS-TÉR 9. TEL.: 139-528.

Mindenemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

SZAKKÉPZETT EGYENRUHASZABÓSÁG



Fényképezőgép

6 havi részletre

ÁRJEGYZÉKEMET
díjmentesen küldöm.

HATSCHEK EMIL

Budapest, VI., Andrásy-út 13.

Rheinmetall írógépek



**STRUBE
REZSÓNÉL**

BUDAPEST, VI. ker.,
Vilmos cs.-út 15/a.
TÁVBESZÉLŐ: 114-142.

A magy. kir. csendőrség
tagjainak kedvező fize-
tési feltételek.



*A mindig
üzletes kávésital!*

közben, mint a másik oktatót a rajz. Általában minél jobb, gyakorlottabb oktató valaki, annál egyszerűbb, rövidebb, egyénibb az óravázlata. Mindebből láthatja, hogy az óravázlat a személyhez van kötve, azt csak a készítője használhatja, más részére — mondhatjuk — értékelen, használhatatlan. Természetes, hogy az óravázlat az oktató saját tulajdonát képezi, ha áthelyezik, viszi magával, hiszen minden oktató a maga számára készíti.

Zalaegerszeg. A nemesség elismeréséhez elégséges, ha valamely 1848. előtti nemesi összeírásban szereplő őstől való lezármazását születési és házassági anyakönyvi kivonatokkal bizonyítja. Ebben az esetben a nemesi bizonyáglevelét beszerezni nem kell. Olvassa el lapunk ezévi 19. számának 687. oldalán „Szentpéterúr” jeligés üzenetünket is.

Nyerünk. Amely nappal tartós vezénylése megszűnt, kórházban léte idejére a napi 50 fillér anyasörét illeti.

E. S. Dunapentele. A volt 21. és 24. honvéd gyalogezred irattára átsatolt területen maradt.

Ópk. A közelmúltban kiadott 92.651/VI. b. 1939. számú B. M. rendelet szerint gépkocsit nem vehet igénybe a költözőkésésnél.

Abda. Az illető terjesszen kérvényt elő a H. M. úrhoz (10. osztály). Jelentse ebben, hogy mint esendőr rendfokozatú szerelt le, ami a Szut. 7. pontja szerint a honvéd szakaszvezetővel egyenlő rang.

Feltámadunk. 1. Olvassa el lapunk ezévi 19. számának 688. oldalán „Bodrogköz” jeligés üzenetünk 2. pontját és mai számunk „Szeged” jeligés üzenetének 1. pontját. 2. Az előléptetésben változtatás nincs. Ha lesz, megtudják. 3. Háziallatok által más földjén okozott kárért a károsult a községi előjáróság útján 8 napon belül érvényesítheti kártérítési igényét. L. a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-c. 104. §-át. Ugyancsak e törvény 109. §-a szerint a károsultnak jogában áll az okozott kár megtérítése helyett ú. n. kárdíj megfizetését kívánni. Ebben az esetben az okozott kár nagyságának bizonyítása nem is szükséges. A kár díj követelésének határideje az elkövetéstől számítva 4 hét. A törvény 110. §-a felsorolja, hogy egyes állatok után, a terület megművelését tekintve (pl. kert, bevetett föld, rét, mező stb.) mennyi kár díj követelhető. Pl. kertben talált lúdért darabonként 30 fillér. A kár díj érvényesítése is a községi előjáróság útján történik. Saját bírása senki sem lehet.

N. S. Alsóapsa. A vonatkozó rendelet kifejezetten megmondja, hogy csak a jövőben benyújtandó nősülési kérvényekhez kell csatolni az ara részéről a nagyszülőikig bezárólag a születési és házassági anyakönyvi kivonatokat. A rendelet kiadása előtt benyújtott kérvényekre tehát ez nem vonatkozik.

Várakozók. Közéleendőben nem terveznek számvivő altisztai tanfolyamot.

Kiskunfélegyháza. A volt nagyvárad 4. honvéd gyalogezred irattára átsatolt területen maradt.

1897. Előléptetés. Az előléptetési szabály (12.250/eln. VI. c. 1935. számú körendelet) D. mellékletének „Megjegyzés”-ében foglaltak szerint a számvivő altisztai tanfolyamot 1938. évben végzett törzsrörmesterek számvivő tiszthelyettesé történő előléptetési útjában az előléptetési bekezdésekkel esetről-esetre nyer szabályozást. Ezekről tehát csak akkor terjeszthető elő az előléptetési beadvány, ha a honvédelmi miniszter úr azt kifejezetten elrendeli.

Kisújszállási örsöt kérjük, értesítse alkalmilag Tóth János ny. törzsrörmestert (Jókai-út 13.) az alábbiakról: 1. A kivettelt közmunkaadót köteles megfizetni. 2. A nyugdíj letiltására nézve a 60.000/1927. P. M. rendelet 56. §. mérvadó. Eszerint a közszolgálatban és magánszolgálatban álló alkalmazottaknak adóköteles illetményei és ellátási díjai (nyugdíj), az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetektől járó ellátási díjak, az ezek után kivettelt adók, ezek pótlékai és járuléka, továbbá a közszolgálati alkalmazottaknál a szolgálati viszonyból eredő térítmények, pénzbírségek és pénzbüntetések erejéig korlátlanul lefoglalhatók. Más követelésekért azonban legfeljebb azok egyharmada foglalható le. Az illetményekre s ellátási díjakra (nyugdíj) kieszközölt végrehajtás hatálya kiterjed a később változott illetményekre és ellátási díjakra is. Az 1929. évi XIV. t.-c. értelmében gyermektartásra a nyugdíj egyharmadát lehet igénybevenni, lakbértartozásra pedig csak a lakáspénzt. 3. A lapra nyugdíjas is előfizethet. Legkisebb előfizetési idő egy félév, de az előfizetési díjat (évi 10 P) negyedévi részletekben is elfogadjuk. Levélben nem válaszolunk. A 20 filléres bélyegyet lapunk javára bevételteztük.

Szeged. 1. Édesapja keresztlevelének megküldését kérje ajánlott levélben, illetve, ha külföldről kellene beszereznie, kérje meg a lelkészét, hogy forduljon ő ajánlott levélben az illető egyházi hatóságához. Ha így sem sikerülne a beszerzés, az ajánlott levél vényével igazolhatja eredménytelen utánjárását. Ha ismert belsőldi községben született édesapja, biztosan be tudja szerezni az okmányt. 2. Az 1939. évi IV. t.-c. (Cs. K. mellékletét képezte) 1. §. szerint nem tekinthető zsidónak. Hogy lesz-e valamilyen kihatása, azt nem tudjuk megmondani.

Felvidék. A 3777/140. Res. VI. b. 1938. számú B. M. rendelet csak azoknak a tartósan vezényelteknek helyezte kilátásba az átköltözködési költség illetékességét, akiket később valóban át is helyeztek. Minthogy Önt nem helyezték át, erre a költségre nem tarthat igényt. Lehetséges, hogy a lakbérkülönbözlet tekintetében némi kárpótlásban részesülnek. Ez az ügy tárgyalás alatt áll, várjon türelemmel. Most hiába terjesztene elő kérvényt.

K. M. csö. Pusztamérges. Kérdésére, hogy a fiatakorúakat milyen büntetendő cselekmény miatt hova kell feljelenteni, kimerítő választ talál a Pinczés-féle Btk. II. kötetében, és pedig a büntettekre, vétségekre, valamint a járásbírói hatáskörbe tartozó kihágásokra nézve az 1359. oldalon, a rendőri büntetőbírói hatáskörébe tartozó kihágásokra nézve pedig az 1495. oldalon.

ÍRÓGÉP

bármily rendszerű új és újjáépített. Alkatrészek — Speciális javítóüzem. Kedvezményes fizetési feltételek. A csendőrség tagjainak árengedmény **SZLOBODA JÓZSEF és FIA, Nagykanizsa Fő-út 8. Telefon: 603.**

KERÉKPÁR-, motorkerékpár alkatrészek ÍRÓGÉP, bármily rendszerű. VARRÓGÉP-szükségletünket szerezjük be

KÁPLÁR JÓZSEF SZOLNOK, szakszolgálatában Baross-u. 31.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek!

Az összes rendszerű

ÍRÓGÉPEK

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

ALKATRÉSZEK

Szakszerű javító üzem.

HORVÁTH MIKLÓS-nál
írógépműszerész
ZALAEGER SZEG
A postával szemben

Varga Sándor

KERÉKPÁR RAKTÁRA ÉS JAVÍTÓÜZEME,
BEREGSZÁSZ, Árpád-utca 4.
ZSEBLÁMPA ELEMÉK.

KOMÁROM:

Cordatic autógumi, kerékpárok, motorkerékpárok, írógépek körzetképviselője

Kedvező fizetési feltételek!

Mórocz Péter

Komárom, Nádor-u. 15.
Telefon: 44. • Műszaki, rádió és villamossági szakszolgálatban

CIKTA
KOMÁROM

A felvidék legnagyobb és legolcsóbb cipő és harisnya beszerzési forrása

Lábápolási osztály, harisnya javítás, cipő javítás.

S. F. Zalaszentgrót. Ha a záróvonalon túl teljesített szolgálattal és a honvédség élelmezésébe volt átadva, akkor a rendes illetékén kívül a hadipótdíjra — napi 50 fillérre — volt igénye.

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Fényképpályázatunk állandó!

Kakas. Jó, közöljük.

B. F. Cibakháza. Kívánjuk, hogy máskor is rászolgáljon.

M. K. Barkasó. A vár képe sötét, a másikon a laktanya eleje és vége elmaradt. Belátja, úgy-e, hogy így közölhetetlen? Szívesen látjuk máskor is.

T. D. Királyháza. Nótás ember Ön, meg szerelmes is. Nem baj. De verset ne írjon, ezzel elronthat mindent. Hagyja azt másoknak, Ön derék ember és jó csendőr versírás nélkül is, mert nem értékmérő valami ám a versírás annál, akinek nem ez a kenyere.

7777. Elég jó pillanatot rögzített meg az örs életéből, de a kép közepe kissé elfakult. Csak próbálkozzék tovább. Levelet nem írta alá.

V. J. Balony. Jó, közöljük. Ne géppel írjon máskor a kép hátára, mert átüti a képet.

Igló. Érdekes a kép, de bizonyos okoknál fogva nem közölhetjük.

9043. Eltettük, felhasználjuk, szívesen vesszük ily esetek leírását, mindegyik tanít.

Verecke. 10.901. A rajz egészen kezdetleges. A vers a gondolat kifejezésére erőtlenségre.

Matyóföld. Ismét azt mondjuk, jó gépe van, de képeit mégsem közölhetjük, mert egyiken három csendőr is lesi a fényképezését, ahelyett, hogy az ügyeletre fordítaná figyelmét, a másikon meg a mozgalmasság helyett ismét az álló járó a főtéma. Így ne dolgozon. Szívesen látjuk máskor is.



Vak Miska meg a többiek.

írta: CSURKA PÉTER.

— Regény. —

(28)

— Én előre számítottam erre, de kár is volt ebbe belekezdeni! Vári Lajos nem olyan tökkelütött, hogy ne tudná, mi van a kezében. De ha nem tudná is, ha meghibbant is, mint ahogy beszélnek, nem való hozzánk ez a módszer, hogy ilyen furfanggal kiakkolbólintsuk a birtokból!... Tessék kérem alkuba boesátkozni velem, visszavásárolni a telket és rendes árat fizetni neki!... De ha így menne is a dolog, mondjuk jópénzért vissza vesszük a telket, kérdelem, miből fizetjük ki? Miből, mikor nincs egy grandja a községnek!...

— Kölesönt veszünk fel — kiabálták.

— Honnan?... Ki ad, melyik bank, nem mondanák meg?... A vármegyében nincs egy takarékpénztár se, ahová ne tartoznánk!... Nyakig ül a község az adósságban!...

— Erre az üzletre, jegyző úr, minden bank örömmel ad!... Szaladnak a bankok a pízzele, jegyző úr!

— És miből építenék fel a fürdőt?... Mit gondolnak, mibe kerülne egy rendes fürdőhelynek a felépítése?

— Először kiesibe kezdjük!... Majd kifejlődünk!...

A jegyző úr bosszúsan távozott.

Összebújtak újra az esküdtek és elhatározták, hogy dupla pénzt fizetnek Laji bátyámnak a telekért... De ugyi, Laji bátyám, mi most már tudjuk, hogy csak olyan szélkelepför-



Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szijazatok, nyergek, tölténytáskák pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

TÖLTÖTOLLÁT SZAKSZERŰEN JAVÍTJA

BACSIK FERENCZ üzeme,

BUDAPEST, VII., WESSELÉNYI-UTCA 24.

BUTOR

bevásárlását bizalommal eszközölje **BERTALAN-né KERESZTÉNY BUTORSZALON-nál** BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-ÚT 82. I. EM. Polgári és luxus kivitelű butorok készpénzárban kedvező fizetési feltételekkel. Képs-árjántól küldünk!

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 18-48-31, 18-48-32.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. ● Vidéki megbízottak!

LAMPART

A FÜRDŐSZOBÁBAN

TISZTASÁG — KÉNYELEM — EGFSZSFG



Vízvezeték nélkül — Szerelés nélkül.

LAMPART

FÜRDŐGARNITURA

(Fürdőkád és kályha) bárhova felállítva 40 perc alatt 4.5 kg. fával tökéletes, kellemes fürdőt nyújt.

SZOBÁBAN IS LAMPART



Jelentős megtakarítást ér el, ha szobáit

LAMPART-CELUS

kétaknás folytonégó, hazai barnaszéntüzéletes kályhával fűti.

KÉNYELMES RÉSZLETFIZETÉS!

KÉRJEN DIJTALAN PROSPEKTUST.

LAMPART GYÁRTMÁNYOK ELADÁSA KFT.

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 19.

dulás volt ez az esküdtek részéről, kaján irigységgel vetették magukat a víz után, amiről ők maguk sem tudták volna, hogy mit kezdjenek vele? Csak ösztönösen sejtették, hogy itt valami rendkívüli nagy gazdagság bugyog fel a föld alól, bányavíz, melyben, ha megfürdik a beteg, úgy hajítja el messze a mankóit, mint a gyógyfürdők reklámjain látható Végh Lajos könyvkereskedő ózlágjában. Becipelik a beteget két mankóval a vízbe, a gyönyörű zöld medencébe az egyik végén, a másik végén már mankó nélkül, símára gyógyulva, domború mellel, kinyújtott lábakkal jön ki, az arcán olyan csoda mosollyal, hogy még csak nézni is öröm.

Valami ilyen víz lehet a Vashalomban is.

Mire hazatért Laji bátyám forró gondolatokkal, kicsit leült. Lehűtötte a nagy kopárság, az éktelen nagy pusztaság, ami meglepte a kiellen házban, mikor belépett. Soha nem találta eddig ilyen sívárnak, mint most ezen a bamba napon, mikor annyi minden történt magával, Laji bátyám, hogy zúgott bele a feje, füle. Mérheterlen vagyont csapkodtak a fejéhez, folyékony arany zuhogott a csodaforrásból.

Ezzel szemben a spartherten ott feküdt a vaslábas vízbe-főtt kása, amit zsír nélkül készített Laji bátyám három nappal ezelőtt. Három napja, hogy rájár a kására, reggel, délután, este ette a hideg, kimeredt kását és rézkrajaérja sem volt. És minden jó volt azért. Jó volt ülni Árgírus királyfi hilitáján, ezen a hilitán lengett maga Laji bátyám reggeltől estig, ette a telken Vak Miska sovány főztjét és nem is élt itt ezen a földön.

De most, hogy belépett a pusztába házba, szörnnyűnek találta a megmeredt kását, a bundát a ház közepén, a fehér pókhálós falakat, a kertben összegőzült rózsát, mely halomban ott állt az ajtó melletti sarokban. Méregbe jött a papírral beragasztott ablakok láttán. Levágta kalapját a szoba közepére és nagy lendülettel ült le a padkára. A padkán gubbasztott jóideig, ezalatt a szeme elé tárult az ijesztő valóság a forráskörüli helyzetről. Nyolcszáz forinttal tartozik Vak Miskának. Majdnem hétszáz forintot mondott a méltóságos úr, amit majd bevesznek rajta. Az ezerötszáz. A forrás utat tört magának, patak keletkezett a Vashalomban, ezért és még egyéb kérékért a falu biztosan perbe fogja. És fizetni kell! Mindezekért egyelőre miye van? (Folytatjuk.)

Pályázatmegfejtések.

Véletlenek

igen nagy szerepet játszanak a történesekben, az életben — és így a csendőr szolgálatában is. Igen sok esetet ismernek olvasóink a maguk egyéni és szolgálati világából, s ha az augusztus 1-i számunkban ily esetek leírására hirdett pályázatunkra beküldött munkákat olvasni fogják, bizonyára élénken emlékeznek majd a maguk eseteire. A véletlent a nyomozásoknál sem szabad figyelmen kívül hagyni, utal erre az *Olváry-Ridegh* bűnügyi nyomozástan is, amidőn azt mondja (85. old.): „Számítalan olyan példát ismer a bűnügy-történet, midőn bűnügyek felderítése kizárólag a véletlennek volt köszönhető. (Viszont ellenségünk is lehet a véletlen!)“ A beküldött munkák — 133 — legjobbait a következőktől kaptuk: *Gy. Balogh* István őrm. (Sarkad), *Csetneki* Antal eső. (Jóka), *Daru* Antal törm. v. (Máriapócs), *Dékány* Sándor törm. (Öcsöd), *Elekes* János törm. (Naszvad), *Jeszzenszki* István törm. (Szarvas), *Lengyel* István eső. (Kondoros), *Szoboszlai* Mihály törm. (Bátor), *Török* Bertalan őrm. (Ungvár).

KÖLTÖZKÖDÉST

helyben vidékre és külföldre zárt butorkocsival és teherautóval szakszerűen vállal

LEHRNER MÁTYÁS
SZÁLLITMÁNYOZÓ

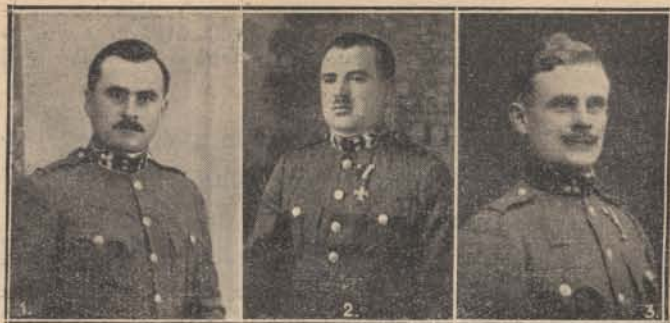
BUDAPEST, V., Váci-út 6. Telefon: 112-157.

Legjobb, legmegbízhatóbb beszerzési forrás

Női - Férfi - bébi fehérnemű és menyasszonyi kelengyékben

Mahunka Ferenc

V., Erzsébet-tér 2. Tel: 387-115.



Sorshúzás útján jutalmat kaptak: *Daru* Antal törm., *Jeszzenszki* István törm. és *Lengyel* István eső. Munkájukat később közöljük.

Pályázatok.

I.

Elbeszélések írására hirdettünk pályázatot, megadva ezzel a lehetőséget az írásra azoknak is, akik eddig nem jelentkeztek nálunk pályázatokra azért, mert úgy gondolták, hogy „nem tudnak írni“. Eppen ezzel szeretnénk bátorságot adni ezeknek a bajtársainknak, de biztatást azoknak is, akiknek írásait lapunk hasábjain már közöltük. A tesületen kívül állók bírálatán, hogy tudniillik, élvezetes írásokat olvasnak legénységi bajtársainktól, mi nem csudálkozunk, mi ismerjük bajtársaink írói készségét és meggyőződésünk, hogy ezzel a pályázatunkkal sokaknak nyújtunk lehetőséget ilyen képességük nyilvánítására. A legutóbbi rajzpályázatunk eredményei is azt mutatják, hogy bajtársaink között igen sokoldalú tehetségek vannak, azt óhajtjuk, hogy e pályázatunkkal helyet kapjanak lapunk hasábjain azok is, akik eddig bármilyen oknál fogva nem szerepeltek még. Az elbeszélés tárgyát a pályázók maguk választják meg. Eseményeket, történeteket, vidám vagy komoly hangon írjanak le bajtársaink természetesen nemcsak a csendőréletről. Akinek úgy tetszik, verssel is pályázhat. A pályázatokat december 1-éig kell hozni beküldeni. Aki verset küld, ne írja alá nevét, hanem csak jeligét s ugyanazt a jeligét lezárt borítékra is jegyezze fel s nevét csak a borítékban írja meg. A jó munkákat tiszteletdíj mellett közöljük s a legjobbakat azonkívül jutalmazni is fogjuk.

II.

Megismételjük a következő pályázatainkat azok számára, akik bármely oknál fogva annak idején nem tudtak azokon résztvenni:

az ez évi április 15-iki számunkban közölt II., a május 1-i számban közölt I. és a június 1-i számunkban közölt rajzpályázatunkat. *Határidő ezekre december 1. Mindegyiket külön bíráljuk és külön jutalomban részesítjük.*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÖTHY KALMAN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Györy Aladár igazgató.

Hj. Panucza György

TERVEZŐ - IPARMŰVÉSZ, MŰASZTALOS ÜZEME
BUDAPEST, VIII., Kenyérmező-u. 6.

Távbeszélő: 139-472.

S Z E G E D:

Arany, ezüst

ÓRA, ÉKSZER
AJÁNDÉKTÁRGYAT VÁSÁROLJUNK
kedvelt bevásárló helyünkön
Szakszerű javítóüzem.

TÓTH JÓZSEF
óras és ékszerész-nél
SZEGED, KÁRÁSZ-U. 13.
A „Nemzeti Takarékoság“ tagja